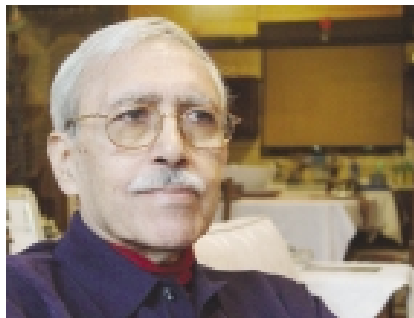


## نگاه کریم امامی

سعی کردم نکاتی را در ترجمه رعایت کنم  
یکی از این موارد رابطه دکتر واتسن با هولمز است



## پرونده هفته

### شرلوک هولمز



همه می گفتند آقای امامی اهل مصاحبه نیست، اصلاً فرصت این کارها را ندارد کمی عجیب بود که وقتی با ایشان تماس گرفتم به سرعت قرار مصاحبه را گذاشتم پیش از مصاحبه آقای امامی کمی نگران بود و گفت امروز است منم چطور نشود درباره زندگیتان کلان دویل و همه آن چیزهایی که در کتاب ما پیدا می شود، صحبت کنید.

سعی کردم به ایشان اطمینان بدهم که خودم یک هولمز باز آسانی ام و چندان جای نگرانی نیست. پس تلاش کردم درباره چیزهایی برسم که در کتاب ما پیدا نمی شود. با این حال رفتاری من درباره گرفتاری و استعمال آقای امامی دوست می گفتند... چون موقع شما حافظی خیلی آرام و مبرمات گفت، چاره نبود، به خاطر هولمز باید قبول می کردم!

یک نگاه  
نگاه جهانی

- هولمز کیست؟ ۱۱
- آماتور بودن ۱۱
- یک شخصیت ۱۲
- نگاه ایرانی ۱۲
- کنار شومینه ۱۲
- خیابان بیکر ۱۲

## میراثی برای آینده



دیدار با  
فیروزه  
کل محمدی؛  
تصویرگر



زنگ کتاب  
چگونه به چهره یا  
دردی آلودگی و پرورش

پروفیسور  
عبدالجواد  
فلاطوری

شماره ۲۶ دی ۱۳۸۳  
۲۰۱۵  
شماره ۲۱۱، بیابان ۶-۸  
صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۱  
ISSN: 1039-3345  
www.aktabehatichar.ir

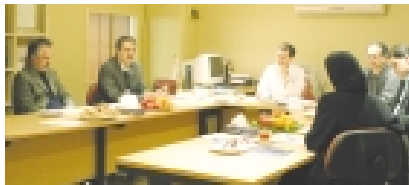
## هفتمین جایزه ترویج علم ایران

### کتابخانه های الکترونیک

#### فرصت ها و چالش ها

مفهوم اساسی کتابخانه به مثابه تأمین کننده منابع اطلاعاتی، ادبی و سرگرمی ها برای همه شهروندان در جوامع متدین یکی از ارزش های دیرینه محسوب می شود. شاید کتابخانه مهمترین ابزار عرضه کتاب در مقیاس وسیع به خوانندگان است. اگر چه که کتابخانه ها برخلاف نمایندگی های فروش، برای ناشران رابطه مستقیمی بین درآمد و تعداد جلد های فروخته شده و با خواننده شده برقرار نمی کنند، با این وجود، بازار کتابخانه ها برای ناشران انواع کتب، بسیار مهم است...

## آسیب شناسی توزیع در میزگرد کتاب هفته



برگزاری میزگرد آسیب شناسی پخش کتاب در ایران، بررسی راهکارها، موانع مشکلات با تمرکز بر روی این پرسش که چرا توزیع در ایران رشد یافته است صورت گرفت. این میزگرد با حضور کاظم علمی (مؤسسه گسترش فرهنگ و مطالعات)، ایراج کریمی (پخش کتاب)، پرویز پورمحمدی (مدیر ریح احمد چواری)، آرزو معزانی (کتاب های آموزشی و مدیرمسئول انتشارات ایوعلما) و مهندس مسعود پایدار (مدیر عامل مؤسسه بکا) برگزار شد.

### تأثیر بروک با نقطه عطف

شهر یادهای فراموش شده

### فراخوان ناشران جهت اخذ غرفه رایگان در نمایشگاه و فروشگاه بزرگ کتاب های دینی

به مناسبت دهه مبارک فجر و برگزاری اولین **جشنواره کتاب دین سازمان تبلیغات اسلامی** در نظر دارد نمایشگاه و فروشگاه بزرگ کتاب های دینی را در مرکز آفرینش های هنری - حجاب، به مدت ده روز برگزار نماید.

ناشران علاقه مند به شرکت در این نمایشگاه در صورت تمایل به شرکت اخذ **غرفه رایگان** می توانند درخواست خود را در سرپرست رسمی حداکثر تا ۲۳/۱۲/۸۳ همراه با لیست و نشونه کتاب ها، به ستاد برگزاری نمایشگاه ارسال نمایند. پاسخ مثبت ستاد برگزاری نمایشگاه کتابا به ناشران مناقضی اعلام خواهد شد.

**نحوه** شرط لازم جهت اخذ غرفه رایگان انتشار حداقل بیست اثر دینی می باشد.

لازم به ذکر است کتاب های ناشرانی که تعداد آثار آنها کمتر از بیست عنوان است توسط ستاد نمایشگاه در یک غرفه ویژه عرضه خواهند شد.

**زمان:** دهه فجر انقلاب اسلامی به مدت ده روز  
**مکان:** تهران، بلوار کشاورز، خیابان حجاب، مرکز آفرینش های هنری کانون، ستاد برگزاری نمایشگاه کتاب های دینی سازمان تبلیغات اسلامی

**جهت کسب اطلاعات بیشتر**  
با شماره های ۸۹۷۱۴۵۱ و ۸۹۶۶۳۳۳ تماس حاصل فرمایید.

**معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی**



**۳ میلیارد ریال اعتبار**

### برای ساخت کتابخانه مرکزی بم

*گروه خبر کتاب هفته* ۳ میلیارد ریال اعتبار برای ساخت کتابخانه مرکزی بم در نظر گرفته شده است.

احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ضمن اعلام خبر فوق در نخستین نشست شورای فرهنگ عمومی در شهرستان بم، کتابخانه مرکزی بم را به عنوان نماد و شاخص معماری و فرهنگ بومی با فضایی مناسب و طراحی سنتی پیشنهاد و حفظ هویت بم نیازمند مشارکت همه جانبه و زنده نگهداشتن ادبیات، تاریخ، شعرا، نویسندگان و هنرمندان آن است.

وی اساسی توسعه همه جانبه را توسعه انسانی و توسعه فرهنگی دانست و اظهار کرد: در بازسازی و ساخت و ساز شهر بم ضروری است به ترمیم روحیه آسیب‌دیده شهر بم نیز توجه شود؛ پروژه‌های فرهنگی به منظور ایجاد امکانات فرهنگی و هنری برای کودکان، نوجوانان و جوانان در اولویت قرار گیرد.
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایجاد امکانات فرهنگی و هنری برای کودکان و جوانان، حفظ هویت شهر بم و مشارکت مردم را از اولویت‌های اساسی ذکر کرده که شورای فرهنگ عمومی باید در تمامی فعالیت‌های فرهنگی در شهرستان بم بدان توجه کند.

*گروه خبر کتاب هفته*، نماینده‌ای

از عملکرد هشت ساله ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در استان‌ها اردیبهشت ماه سال آینده برگزار می‌شود.

احمد مسجد جامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در گردهمایی مدیران کل ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها ضمن اعلام خبر فوق گفت: این نمایشگاه می‌تواند کیفیت و فعالیت‌های سراسری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را به مخاطبان عرضه کند.

وی فرهنگ را نمایشگر تحولات جامعه دانست و اظهار کرد: شکل‌گیری همه تحولات جامعه با نمایش فرهنگی آغاز و یا یافتن اشکال فرهنگی تثبیت شده، رسمیت می‌یابد.مسجدجامعی بر لزوم اطلاع‌رسانی دقیق و موثر در فرآیند مدیریت دوطرفه و استفاده بهینه از ادغام داد: اطلاع‌رسانی دوطرفه و استفاده بهینه از تجربیات می‌تواند باعث تعامل منطقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با مراکز زیرمجموعه خود شود. اطلاع‌رسانی در حوزه فرهنگ می‌تواند اعتماد بیشتر مردم و مسئولان را به همراه داشته باشد.

**احمد مسجدجامعی:**

### نمایشگاهی از عملکرد هشت ساله

**ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها برگزار می‌شود**



سیستم نظارت را در مدیریت فرهنگی کاندید کننده سیستم حمایت‌دانست و اظهار کرد: هر گونه کوتاهی و قصور در حوزه مدیریت فرهنگی، آسیب‌های جدی به همراه دارد و نباید عامل این اشتباه را نادیده گرفت، البته نحوه برخورد باید به گونه‌ای باشد که حیثیت افراد محفوظ بماند و اصل حرکت فرهنگی خدشه‌دار نشود.

مسجدجامعی افزود: نظارت در حوزه فرهنگ امری خطیر است ولی حضور نظارتان مهم و دیدگاه‌های مختلف در حوزه نظارت می‌تواند این حوزه را از آفت‌های گوناگون رها سازد. قواعد و ضوابط حاکم بر حوزه فرهنگ، شخصی و سلیقه‌ای نیست بلکه بازتابی از سیاست‌های نظام است.

## موزه کتاب ایران راه‌اندازی می‌شود

ایران، روند توسعه کتابخانه‌ها در کشور و تاریخ چاپ نشریات ایران را از بخش‌های این موزه پرشمرد و گفت: این موزه به صورت هیأت امنایی اداره می‌شود که هیأت امنای آن مرکب از ۲ عضو از سوی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، ۲ عضو از سوی سازمان اسناد و کتابخانه ملی و یک عضو از سوی رئیس جمهوری است.

موسوی جنتوری با اشاره به ترکیب هیأت امنای این موزه ادامه داد: پس از انتخاب هیأت امنا یک نفر با توافق اعضاء به عنوان مدیر موزه کتاب ایران انتخاب می‌شود و تصاحب وی با حکم رئیس کتابخانه ملی انجام می‌گیرد. وی افزود: اسناد موزه کتاب ایران شامل اسناد و اشیای تاریخی مربوط به کتابت و تاریخ ایران که در بخش‌های فرهنگی نگهداری می‌شوند و کتب نفیس که در اختیار کتابخانه ملی و مرکز اسناد قرار دارد می‌شود. وی در خاتمه تصریح کرد: به عقیده کارشناسان فرهنگی این اتفاق که برای نخستین‌بار در کشور رخ می‌دهد، با توجه به قدمت چنددهه‌ساله کتابت در ایران اگرچه دیر هنگام است، اما این دم غنیمت است و ضرورت آن بر کسی پوشیده نیست.

#### برگزاری چهارمین جشنواره سراسری ادبیات داستانی بسیج

*گروه خبر کتاب هفته* چهارمین جشنواره سراسری ادبیات داستانی بسیج ۱۵۵هپم‌ماه توسط معاونت فرهنگی پردوشی نیروی مقاومت بسیج در بندر عباس برگزار می‌شود.

حسین‌زاده، رئیس ستاد جشنواره هدف از برگزاری این جشنواره را ایجاد تعامل بیشتر بین نیروهای بسیجی در شهرها و روستاها دانست و گفت: با توجه به گستردگی نیروهای بسیجی و توجه به این نکته که اکثر مخاطبان ما جوان هستند، باید به نیازها و علاقه‌مندی‌های این قشر پاسخ داده شود.
وی برپایه کارگاه‌های آموزشی، برگزاری مسابقات آواز مربوط به مسابقات ادبیات داستانی دوره‌های گذشته و یادبود از امکانی تاریخی و آثار باستانی استان هم‌رنگان را از برنامه‌های جشنی این جشنواره ذکر کرد.
رئیس ستاد جشنواره با اشاره به رشد کتبی و کیفی جشنواره نسبت به دوره‌های قبل گفت: در این دوره با توجه به تحریرات سه دوره پیش، هم از لحاظ کیفی و هم از لحاظ کمّی رشد داشته‌ایم به طوری که دوره اول ۴۰۰ اثر در مسابقه شرکت داشتند در حالی‌که در دوره دوم این تعداد به ۶۰۰اثر و در دوره سوم بالغ بر ۹۰۰اثر بود و پیش‌بینی می‌شود در این دوره بیش از ۱۰۰۰ اثر برای شرکت در مسابقه ارسال شود.

حسین‌زاد در خصوص داوری گفت: اکیپ داوری هنوز مشخص نشده است، علاقه‌مندان اهم از عضو یا غیر عضو بسیج می‌توانند آثار داستانی خود را با موضوع آزاد یا پایان آرزومآه به دبیرخانه جشنواره یا به کلیه پایگاه‌های مقاومت بسیج و کانون‌های فرهنگی- ورزشی نیروی مقاومت در سراسر کشور ارسال کنند. لازم به ذکر است به آثار برتر و برگزیده همچون سه جشنواره گذشته، سکه بهار آزادی، لوح مقام و یادبود اعدا می‌شود.

#### اطلاعیه هیأت خرید کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

بدینوسیله به اطلاع ناشران محترم می‌رساند: چنانچه تمایل دارند کتاب‌هایشان در جلسه هیأت انتخاب و خرید کتاب مطرح شود، می‌توانند یک نسخه از کتاب‌های چاپ اولی خود را که اعلام وصول آن طی سه ماه اول سال جاری صادر شده است به همراه تصویر اعلام وصول آن حداکثر تا تاریخ ۱۳۷۳/۰۴/۲۲ به دبیرخانه هیأت میزب و اوع در ساختمان مرکزی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارسال نمایند.

بهبختی است پس از تاریخ میزور هیچ تقاضایی پذیرفته نخواهد شد.

### امام حسین(ع) بر تکیه نشر ۸۲

*گروه خبر کتاب هفته*،

۹۲ عنوان کتاب درباره امام حسین از دی ماه سال ۱۳۷۲ تاکنون منتشر شده است. ۸۲ عنوان این ۹۲ عنوان ۳۱ عنوان در سال ۸۲ و ۶۱ اول و ۲۱ عنوان تجدید چاپ بوده است.

کتاب *تاریخ امام حسین(ع)* از دفتر انتشارات کمک آموزشی با ۵۵۲ صفحه، بیشترین تعداد صفحه و کتاب‌های *پربخش* و *بخشش*، راه نجات و *اسب بی‌سوار*، *امام حسین(ع)* با ۱۲ صفحه، کمترین تعداد صفحه را دارا بودند. کتاب *هدای امام حسین در روز عرده* از انتشارات مشرفین با ۱۵۸تارگان ۵۰ هزار نسخه، بیشترین شمارگان ۲۰۰۰ نسخه، بیشترین انتشارات *کتابهای بزرگان و فاعان امام حسین* نوشته سیدعلی‌قول سجادی از انتشارات دارالو با قیمت ۱۱۰۰ ریال، کمپزترین و کتاب *شاهدنامه در وزن شاهنامه* سروده احمدبن رستم اشعری کرم‌کاشانی از نشر جمهوری با قیمت ۵۰ هزار ریال، کمترین کتاب بود.

#### کتاب‌های باقرالعلوم در یک سال

*گروه خبر کتاب هفته*،

۸ عنوان کتاب درباره امام محمدباقر(ع) از دی ماه

سال ۸۳ تاکنون منتشر شده است.

زنجانی مجرد از نشر سبحان با ۱۹۲ صفحه، بهای ۱۷۵۰ ریال و شمارگان ۲۰۰۰ نسخه، بیشترین صفحه، بها و شمارگان را در میان این کتاب‌ها دارا بود.

کتاب *زندگی حضرت امام محمدباقر(ع)* نوشته جمعی از علمای لبنان و ترجمه حمیدرضا کفایش از نشر عابد نیز با ۴۰ صفحه کم‌صفحه‌ترین کتاب بود. از میان این ۸ عنوان، ۶ عنوان چاپ اول و ۲ عنوان تجدید چاپ بوده است.

### راهنمای ناشران و کتابفروشان ایران



راهنمای ناشران و کتابفروشان ایران به همراه فهرست ناشران و کتابفروشان فعال در سال ۱۳۸۲ از سوی مؤسسه خانه کتاب منتشر شد. به گزارش روابط عمومی خانه کتاب، این مؤسسه پس از انتشار هفت دوره کتاب راهنمای ناشران و یک دوره کتاب راهنمای اطلاعات ناشران، تعداد اطلاعات کتابفروشان را بیش از دو برابر افزایش داده است.
در این کتاب برخلاف نسخه‌های پیشین که فقط اطلاعات ناشران فعال سال قبل از آن به چاپ می‌رسید، یک کتاب منتشر کرد و در کتاب آنها در بانک اطلاعات خانه کتاب وارد شده است. به‌این سبب رسیده است، گفتنی است کتابفروشان که تا اول سال ۱۳۸۲ فعالیت داشته‌اند، نیز به عنوان کتابفروشان فعال کشور معرفی آورده شده‌اند.
تعداد ناشرانی که در این کتاب مشخصات آنها ذکر شده، ۱۲۵۸ و تعداد کتابفروشان که اطلاعات آنها آمده، ۱۳۶۸ است.

مشخصات ناشران در این کتاب عبارت است از: نام ناشر، نام مدیرمسئول، نشانی، تلفن، دورنگار، پست الکترونیک، پایگاه اینترنت، نشانه شاخک، شماره پروانه نشر، موضوع و تعداد کتاب‌ها است و مشخصات کتابفروشان شامل نام، نام مدیرمسئول، تلفن، دورنگار و نشانی است.

در فهرست این کتاب، مشخصات ناشران فعال در

سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲، فهرست ناشران فاقد اطلاعات، فهرست ارجاعات، نمایه مدیرمسئول نشراتی‌ها، نمایه موضوع کتاب‌های ناشران، نشانه محل فعالیت ناشران شهرستانی، پیش‌نشانه تلفن شهرستان‌ها و اطلاعات آماری و در بخش کتابفروشان نیز فهرست مشخصات کتابفروشان فعال کشور آمده است.

**گروه غیر کتاب هفته** اولین جشنواره کتاب دین ۱۵ بهمن ماه در سال همایش مرکز آفرینش‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود. در این جشنواره حدود ۳۰۰۰ جلد کتاب که از سال ۱۳۸۱ تاکنون در حوزه دین منتشر شده، بررسی شده‌اند که از برگزیده‌ها در ۹ بخش علوم قرآنی و حدیث و اخلاق اسلامی، فلسفه کلام و عرفان اسلامی، فقه اصول و حقوق اسلامی، سیره تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلامی و علوم انسانی و دین تقدیر می‌شود. در کنار این جشنواره که به همت معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی برگزار می‌شود، نمایشگاه کتاب‌های دینی نیز در مرکز آفرینش‌های فرهنگی - هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (۲۱۶۱۳ پهن ماه‌پایا) خواهد بود.

**اهداف جشنواره و نمایشگاه کتاب دین**
پیمان ملازاده، دبیر جشنواره کتاب دینی تبریز، اهداف این جشنواره را توضیح می‌دهد: هدف ما آشناسم جشنواره‌ها، گرایش آثار برتر در زمینه به منظور تشویق صاحبان آثار و معرفی افراد و آثار برگزیده به جامعه است. جایزه‌ی که در این جشنواره داده می‌شود به هیچ وجه برابر با میزان زحمات دینی و معنوی صاحب اثر نیست، بلکه نشانهٔ قدردانی جامعه است از صاحب اثر. وی می‌افزاید: این جشنواره‌ها به صاحبان آثار و کتاب‌های برتر اعلام می‌دارد که جنبه و نهادهای اجتماعی پائین‌تراد فرهنگی چگونه نیست و از گوشش‌های فرهنگ سازانه صاحبان آثار غافل نبوده، در اثر هم توانند آثار همی برای پاری یا تشویق می‌دهند. آثار نگاه جامعه هدف، لافاقل آنها را به جامعه معرفی می‌کند. ناچشمه فرهنگ‌پروانه آثار خوب را شناسد و از آنها هرچه بیشتر بهره‌برداری مفید نماید. ملازاده همچنین بررسی و ارزیابی فرهنگ دینی مکتوب جامعه، شناسخت نقاط قوت و ضعف آن، تعیین سیاست و برنامه‌ریزی برای حمایت از اهل قلم، به تحقیق دینی و اسلامی در جهت رفع نیازهای اساسی و ضروری فرهنگی جامعه و نیز تثبیت موقعیت آنان و ایجاد زمینه مناسب و مساعد برای افراد کتاب‌های منتشر شده در حوزه

۱۵بهمن ماه

## اولین جشنواره کتاب دین برگزار می‌شود

دین را از دیگر اهداف جشنواره کتاب‌های دین بر می‌شرد و امام می‌دهد، با برگزاری این جشنواره، درصد تشویق و مؤلفان و محققان به مطالعه، تحقیق و تألیف و افزایش انگیزه و توان علمی پژوهشی آنها در عرصه‌های دین و مباحث حسیتم تا در این راستا هستیگی جامعه محققان، مؤلفان و مترجمان دینی تقویت شود.
به گفتهٔ دبیر جشنواره کتاب دین، برگزاری اطلاعات کنس و گفتی از کلیه تألیفات در حوزه‌های دینی؛ تأسیس بانک منبع و مآخذ در این رابطه، بهره‌مندی هرچه بیشتر جامعه از آثار مذهبی و دینی؛ ایجاد مرکز اطلاع‌رسانی در زمینه آثار مذهبی و دینی و فراگیر شدن فرهنگ کتابخوانی و خصوصاً در حوزه‌های فرهنگ دینی و مبارزه با تبلیغات بیگانه را از بین تزان از اهداف این جشنواره دانست.

**ملاع‌های داوری و انتخاب آثار برگزیده**
جشنواره کتاب دین آثاری را بر می‌گزیند که تأثیر مهمی بر فرهنگ عمومی و دینی جامعه دارد، به این معناکه آثار فوق‌العاده، تخصصی، دانشمندان دینی بزرگ نظیر شرح بر اشارات، برعلی، سبأ یا شرح اسفار، یا فالان کتاب اصولی فلاان مرجع برزگوار در شمار کتاب‌های برگزیده قرار نگرشند.

دبیر جشنواره کتاب دین ضمن بیان مطلب فوق تأثیرگذاری عمده بر فرهنگ عمومی و دینی را اولین ملاک داوری برمی‌شرد و می‌گوید: اساساً کتاب‌هایی انتخاب می‌شوند که به نوعی هم از جهت روش و هم از جهت محتوا ایجاد و نوآوری داشته باشند.

فوق می‌آزیزد، ملاک بندی می‌آمران گرایی در انتخاب نویسنده‌گان است. البته این ملاک، نسبی بوده و مورد خلاف این هم وجود داشته است. اما علیه با محققان و پدیدآورندگان جوان است.

ملازاده، بخش علوم انسانی و دین را از ویژگی‌های این جشنواره می‌داند و امام می‌دهد: در این بخش آثار میان حوزه‌ای که نه درون دینی‌اند و غیرمرتبط با دین مورد توجه قرار گرفته‌اند. این آثار که شامل جامعه‌شناسی دین، روانشناسی دین، فرهنگ دین و… است، به نوعی مسئول

بر مباحث نوین در حوزه دین پژوهی است که یکی از بهترین کتاب‌ها در این زمینه، انتخاب شده است.

**ضرورت برگزاری جشنواره کتاب دین**

دبیر جشنواره کتاب دین بر ضرورت برگزاری این جشنواره تأکید می‌کند و در توضیح این تأکید می‌گوید: کتاب‌های دینی محصول تکنیکان جامعه‌دینی است. اما در ضمن حال با مشکلات بسیاری روبه‌روست. این مشکلات طبقه و سبمی از مسائل را از مشکلات مادی گرفته تا مشکلات ساختاری و علمی شامل می‌شود. از سوی دیگر به دلیل پاره‌ای از مشکلات جامعه ما از کتاب‌هایی که به اسب کتاب دینی منتشر می‌شوند، آسیب‌های زیادی می‌بیند. بعضی از نویسندگان دینی اصولاً فاقد شایستگی‌های نظری لازم برای تولید کتاب دینی هستند و این روند آسیب‌های جدی‌تری به فرهنگ دینی و جامعه وارد می‌کند.

پیمان ملازاده، انتشار عمل در برگزاری جشنواره کتاب دین را به مثابه بل گذاری می‌داند، و می‌گوید: این بل انتشار، کاشک‌ها، ک ما را وارد دایره بررسی وضعیت کتاب دینی به منظور رفع مشکلات آن می‌کند. فرد نخست در جشنواره سال جاری هدف ما آن است که چند اثر برگزیده را انتخاب و طی یک جشن فرهنگی آنها را معرفی کنیم. وی امام می‌دهد: این گام نخست است و سئالنه به همین طرح ختم نخواهد شد. این اول راه است و نا شالله طرح‌ها و اندیشه‌های زیادی وجود دارد که مرحله به مرحله دنبال خواهد شد؛ به طررمثال یکی از این طرح‌ها، بررسی محتوا و سنجش کتاب‌های دینی است.

### ۸۵۵۱ بند خدو کاغذ صان شد

**گروه غیر کتاب هفته** ۸۵۵۱ بند کاغذ ارائه از تاریخ ۱۳۱۲ ه‍.ق. ۱۶ ه‍.ق. از سوی اداره مراکز و نشرهای فرهنگی صادر شد.

این اداره همچنین در مدت ۱۳۱۰ ه‍.ق. حواله زدیک ۵۵۰ عنوان برگ شنیده حساب کتاب انتشارات صادر کرده است. ۵۵۰ فقره تمیید پروانه نشر کتاب، ۱۱ مورد وصول قضای جدید پروانه نشر کتاب و ۵۳۳ مورد بازدید از مصحافی یا چاپخانه برای شمارش کتاب‌هایی که کاغذ پارانه ای گرفته‌اند از دیگر فعالیت‌های این اداره در مدت مذکور بوده است.

تاریخ ۱۳۱۲ ه‍.ق. جمله ۲۰۴ بیات خرید کتاب نیز تشکیل شد که از ۱۷۷ عنوان کتاب بررسی شده، این جمله ۸۲ عنوان کتاب از ۴۷ نشر خریداری شد. از میان این ۸۲ عنوان کتاب ۵۲ عنوان تألیف و ۳۰ عنوان ترجمه بود. شمارگان کل کتاب ۲۶ هزار و ۹۰۰ نسخه و قیمت پشت جلد کل کتاب‌ها هفتاد و یک میلیون و ۶۵۰ هزار ریال بود. در تاریخ مذکور جلسات داوری کتاب سال در رشته‌های جغرافیا، حقوق، مواد و معدن تشکیل و کتاب‌های راه یافته به مراحل دوم داوری برای داوران ارسال شد.

واحد جمل اختلاف نیز در این مدت به ۳ مورد از شکاربان‌های مؤلفان، مترجمان، ناشران از قبیل عدم ترمیم کتاب و عدم دقت در چاپ کتاب رسیدگی کرده و ۱۴ نفر از ناشران، مؤلفان و مترجمان شاووه حقوقی ارائه داد.

**تسلیت**

**سرکان خادم توران میرهادی**

درگذشت برادر گرامی‌تان دکتر فریدون میرهادی را تسلیت می‌گوییم. ما را در غم خود شریک بدانید.

**کتاب هفته**

کیوان قدرخواه دوست و شاعر از میان ما رفت. به همسر، فرزنده و خواهران آن مرحوم تسلیت می‌گوییم و در کنار آنها سوگواریم.

**ابوالحسن یثقی، محمد حقوقی، ضیا موحسد، فریدون مختاریان، فرزانه طاهری، یونس ترانگه، علی خدایی، دژان فرانکسیان، برهان‌الدین حبیبی، محمدرضا شیروانی، صدیق‌الدین یثوی‌زاد، محمدرحیم اخگر، احمد اخگر، رضا فرخ‌نالد، امیرحسین افراسیاب، محمد کلیایی، محمدعلی موسوی، احمد یگدلی**

درگذشت شادروان کیوان قدرخواه را به خانواده آن مرحوم و جامعه ادبی کشور تسلیت می‌گوییم.

**کتاب هفته**

فرهخوان مقاله

### همایش

### تاریخ شفاهی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ج.ا.ا در نظر دارد، به منظور توجه بیشتر نقش تاریخ شفاهی در تاریخنگاری مستند، گردآوری خاطرات شفاهی و ترغیب و تشویق پژوهشگران و علاقه‌مندان به استفاده از این منابع تاریخنگاری، همایشی دربهار سال ۱۳۸۴ برگزار نماید.

از تمامی صاحب نظران، مورخان، پژوهشگران، استادان دانشگاه و کلیه علاقه‌مندان به مسائل تاریخ شفاهی، دعوت می‌شود تا در این همایش با عناوین ذیل شرکت نمایند:
۱- نقش منابع شفاهی در تاریخنگاری ایران.
۲- قولها و ادویات، روش‌ها و چارچوب‌های مصاحبه به منظور گردآوری تاریخ شفاهی.
۳- روش‌ها و چارچوب‌های مصاحبه به منظور گردآوری تاریخ شفاهی.
۴- نقش مصاحبه‌کننده در گردآوری اطلاعات تاریخ شفاهی.

۵- گردآوری انواع اطلاعات تاریخی با استفاده از فن مصاحبه.
۶- تاریخ شفاهی، هنر گفت‌وگو.
۷- نقد و بررسی اطلاعات حاصله از مصاحبه‌های تاریخ شفاهی.

۸- برآیند ستاروی متون مصاحبه‌های تاریخ شفاهی.

۹- شیوه فهرست‌نویسی منابع تاریخ شفاهی.
۱۰- استانداردهای حفظ و نگهداری منابع تاریخ شفاهی.

۱۱- شیوه‌های بهره‌برداری از منابع تاریخ شفاهی.

۱۲- خاطر‌نویسی و تفاوت آن با تاریخ شفاهی.

۱۳- نقش دانشگاهها در برنامه‌های تاریخ شفاهی.

۱۴- آرا، شیوه‌های ملی و تحقیقات تاریخ شفاهی.

۱۵- نقش رسانه‌ها در گردآوری و گسترش تاریخ شفاهی.

۱۶- سایر موضوعات مرتبط.

چارچوب مقالات آرسالی می‌باشند:

الف - دزیرگیرنده عناوین و موضوعات

ب - حداکثر در ۱۵ صفحه به قطع ۸۴ به

صورت تأیپ شده و به زبان فارسی به انضمام خلاصه مقالهٔ حداکثر در دوصفحه، به همراه لوح فشرده مربوطه تحت برنامه Word به نشانی دبیرخانه همایش ارسال شود.
شایان ذکر است که از مقالات ارسال شده تعدادی توسط کمیته علمی همایش، برگزیده شده و ضمن ارائه آن توسط تهیه کنندگان در جلسات همایش، به صورت مجموعه مقالات چاپ و منتشر خواهد شد.

از ارائه‌کنندگان مقالات برتر به انتخاب کمیته علمی به نحو شایسته تقدیر به عمل خواهد آمد.
علاقه‌مندان می‌توانند با عنایت به نکات فوق مقالات خود را حداکثر تا تاریخ یکم اسفندماه ۱۳۸۳ به نشانی دبیر خانه همایش ارسال نمایند.

نشانی: تهران، بلوار میراده، ترسیده به میدان مادر، انتهای خیابان شهید بهروز، حساری ارازان، جنوبی، رویه روی استادبوم شهید کشوری، معاونت اسناد ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، دبیرخانه همایش تاریخ شفاهی.

کد پستی: ۱۵۲۸۶، صندوق پستی: ۴۲۹۹-۱۵۸۷۵

تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۳۳۰۴، ۲۹۰۳۳۰۴، ۲۳۵۵۱۸۰، ۲۳۵۵۷۲۸

نشانی پست الکترونیکی:

oral-history@ Archives.org.ir

نشانی سایت: WWW.Archives.org.ir



**گروه خیر کتاب هفته**، نامرده‌های دریافت جایزه یازدهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان در بخش های داستان تألیفی، داستان ترجمه‌ای علمی و آموزشی معرفی شدند.

هبات داوران بخش داستان تألیفی این جشنواره با بررسی ۳۲۵ عنوان کتاب در مرحله نهایی، ۱۲ اثر را نامزد دریافت جوایز این بخش معرفی کردند.
کتاب‌های آشنایی نوشته محمدرضا یوسفی، فرشته گیسو پلنده نوشته مهدی مرگتی و طغر از جلا هیچ کس نیتواند نوشته وحاج کندلورز هر سه از انتشارات شب‌باز و همراه کتاب‌های «هلی شفقلی در سرزمین غول‌ها» و «توشه شکر» فاسمینا از انتشارات پدایش، «هزار و یک سال» نوشته شهریار منمنی‌پور از انتشارات قفوسی و «من پیدا شده‌ام نوشته سرو کبکی از انتشارات به نشر شش اثر نامزد دریافت جوایز این بخش به شمار می‌روند.

هیچ‌کس نام کتاب‌های هفته سیاه خورش شمس و چهار هفته دیگر نوشته شکر فاسمینا از انتشارات قفوسی، «من برگردم» نسیمه نوشته احمد کبیری از انتشارات افق و «چهار کتاب آبیگانه» نوشته سرو کبکی، «خشی که جراسک خوانده» نوشته محمشد جانپان، «دوسان خدا حافظی نمی‌کنند» نوشته داود امیریان و «کوجه مصصم» نوشته حبیله‌رضا نجفی از انتشارات کانون در میان نامرده‌های دریافت جایزه بخش داستان تألیفی این جشنواره به چشم می‌خورد.

داوری اثر رسیده به یازدهمین جشنواره کتاب کودک

## یاد

### کیوان قدرواح گذشت

کیوان قدرواح، شاعر در سال ۱۳۲۲ هجری شمسی

در استهبان به دنیا آمد

وی تحصیلاتش را در رشته حقوق دانشگاه تهران پایان داد. کتاب‌های بی‌عمر ماه، آه‌گوشه‌های استهبان، اسب‌های کبیرمه و از نوایع ایام تاکنون از وی منتشر شده است. کیوان قدرواح ۵۲۰ دی ماه به علت سرطان در استهبان درگذشت.

## در فهرستکای هنرپیکران‌های نمایشگاه تخصصی کتاب‌های موسیقی

**گروه خیر کتاب هفته**، نمایشگاه تخصصی کتاب‌های موسیقی به سمت انتشارات هنر و فرهنگ در فرهنگسرای هنر برپا شده است.
در این نمایشگاه ۸۰ عنوان کتاب از نشران مختلف عرضه شده، ولی فضای آهنگی در راهروی ورودی فرهنگسرای هنر به نمایشگاه اختصاص داده شده است. محل کار گرفتن کتاب‌ها و چیدمان آنها اقتفرد است که برای کمتر مراجعی جلب توجه می‌کند و اکثر افراد بدون آمل از کنار کتاب‌ها رد می‌شوند. بیشتر کتاب‌های کتاب‌های آموزش موسیقی است و از میان این ۸۰ عنوان کتاب، ۱۵ عنوان به خود انتشارات هنر و فرهنگ اختصاص داد.

انتشارات هنر و فرهنگ که علاوه بر نشر، موزع کتاب‌های موسیقی پربه‌سخت این نمایشگاه را به صورت آزمایشی برپا کرده تا در صورت موفقیت، نمایشگاه گسترده‌تری با حضور مستقل هنر ناشر برپا کند. از وضعیت ظاهری نمایشگاه و استقبال مخاطبان می‌توان فهمید موفقیت چندانی به دست نیامده و نمی‌آید. این نمایشگاه تا ۳۰ دی ماه همچنان برپاست.

## رسانه

## کتاب ماه دین منتخشد شد

شماره ۸۳۸۴ کتاب ماه دین منتشر شد. این شماره شامل کتاب‌های مدن مقلاتی چین دورای تشریحی، فقه پویا در مکتب سه فقیه معروف هلال، « استعمال در تاریخ اندیشه غرب، و…» در بخش معرفی و نقد کتاب به چاپ رسیده است.

در بخش ویژه مهدویت نیز مقلاتی مانند احمد ننگه درباره کتاب کمال‌الدین، وراثتنامی انقزار، پایگاههای مهدویت و محیط‌های مجازی، و… به چشم می‌آورد. گزارش خبر معرفی کتاب بخش‌های دیگر این شماره کتاب ماه دین است.

## نامزدهای یازدهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان

و نوجوان را در بخش داستان تألیفی داود غفلار، دکان، حسین قاضی و مهدی ارگانی بر نهاده داشته‌اند.
۲۲ عنوان کتاب نیز برای دریافت جوایز بخش داستان‌های ترجمه‌ای یازدهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان نامزد شده‌اند.

این کتاب‌ها را هبات داوران این بخش شامل شهرام اقبال زاده، مهدی ارگانی و علی عباسی در مرحله نهایی از میان حدود ۳۵۰ اثر رسیده در دبیرخانه جشنواره انتخاب کرده‌اند.

در میان این کتاب‌ها نام کتاب‌های «افسانه‌های عرب» و «افسانه‌های حلیه‌گری» ترجمه محمد شمس و «کاو و یرنگ» ترجمه مژگان شیبی از انتشارات محراب قلم، «صلیب سربی»؛ «در جستجوی کبچ» و «یادکنک حوجه تبی» از انتشارات طرح و اجرای کتاب و کتاب‌های «شاه دسامبر کوچولو» و انتشارات قفوسی هر چهار اثر را ترجمه حسین ابراهیمی (الوند) و «الوس سازه آرزو» ترجمه کیم کرگانی از انتشارات کاروان به چشم می‌آورد. همچنین کتاب‌های «آزادی یک چوپان»؛ «آه برنی مهربان»؛ «هزار و یکگز»؛ «هوش خراب‌اله‌ا» و «هوجه جراسک» ترجمه سید مهدی شجاعی از انتشارات نیتان، «فصله‌های خرس کوچولو» و خرس بزرگ» ترجمه زهرا هیرمندی از انتشارات افق و «خرگوشی که دمش را دوست نداشت»؛ ترجمه محمد عقیق از انتشارات قو، نیز به عنوان نامزدهای دیگر دریافت جوایز این بخش معرفی شدند.

هفت کتاب انتشارات کانون نیز با نام‌های «در انتظار

باران» ترجمه پروین جلوه‌زاده، «مفسرانه بر فیه» ترجمه مجید عقیق، «اصحاح‌باش مرگ» من ترجمه اسماعیل حدادپایان مقدم، «ارذگ کشاورز» ترجمه شیدا زنجیر، «السنوگر» ترجمه مریم سیادت و «دعاهای زمینی پادبزرگ» ترجمه حسین ابراهیمی (الوند) در میان نامزدهای دریافت جایزه بخش داستان‌های ترجمه این جشنواره قرار گرفته است.

هبات داوران بخش کتاب‌های علمی و آموزشی شامل مجید جلال زید، حسین دانشجو و نعمت‌الله ارشدی حدود ۳۷۰ رسیده به دبیرخانه را بررسی و کتاب‌های «تاریخ ریاضیات» نوشته پرویز شهرپاری، «انتر بگو چرا» نوشته ناصر صافی با ترجمه مجید عقیق و «کوهستان» نوشته عباس زمانی از انتشارات کانون را به عنوان نامزد دریافت جوایز این بخش معرفی کرده‌اند.

«شعر» و «تصویرگری» بخش‌های دیگر یازدهمین جشنواره «دوسالانه کتاب کودک و نوجوان هستند که نامزدهای هر دو بخش می‌شوند. در یازدهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان طی سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ در کشور منتشر شده‌اند.

جشنواره کتاب کودک و نوجوان روزهای ۱۳ آگست ۸ بهمن ماه در مرکز آفرینش‌های فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در تهران برگزار می‌شود و برگزارندگان در مراسم روز ششم بهمن ماه جوایز خود را دریافت می‌کنند.

## جشن چهل و سومین سال تأسیس شورای کتاب کودک

**گروه خیر کتاب هفته**، جشن چهل و سومین سال تأسیس شورای کتاب کودک امروز ساعت ۴ بعدازظهر در حسینیه ارشاد برگزار می‌شود.

در این مراسم منصوره واهی ضمن پیام روز جهانی کتاب کودک درباره برنامه‌های این روز در ایران صحبت می‌کند. توران میرهادی نیز گزارشی از روند کار فرهنگساره ارانه می‌دهد و مسعود ناصری درباره کمپنه پژوهش‌هاش گریستن اندرس سنخرفی می‌کند. بخش ویژه جشن چهل و سومین سال تأسیس شورای کتاب کودک به ارائه گزارشی از همکاری‌های وزارت آموزش و پرورش با شورای کتاب کودک در خصوص گروه‌های کتابخوانی و گروه‌های پژوهشی اختصاص دارد. این گزارش توسط شرف‌الحمی و سیده آرمین ارائه می‌شود. توران آفرین نصاری دیگر سخنران این مراسم است که با عنوان شورای کتاب کودک در سال‌های گذشته صحبت می‌کند. در بخش دیگری از این مراسم کتاب‌های برگزیده آلبینا کوهکان در سال ۸۲ در بخش‌های مختلف تألیف، ترجمه، هنر داستان و – معرفی و نقد می‌شوند. هفت عنوان سیم‌راهی برای انتخاب آثار برگزیده سال ۸۲، بیش از ۶۰۰ اثر بررسی شده‌اند.

در این مراسم از همکاران فعال شورای کتاب کودک نیز سپاسگاری ویژه می‌شود.

## ۹ اثر در مرحله نیمه نهایی جایزه شعر کارنامه

**گروه خیر کتاب هفته**، ۹ اثر برای بررسی در مرحله نیمه‌نهایی چهارمین دوره جایزه شعر کارنامه انتخاب شد.
اسکندر فرخ در این مطلب گفت: «هبات داوران این جایزه از بین ۱۲۴ عنوان کتاب شعر منتشر شده در سال ۱۳۸۲، ۲۷ عنوان کتاب را شایسته بررسی در مرحله دوم دانست که از بین این تعداد، ۹ اثر برای بررسی در مرحله نهایی انتخاب شده‌اند. وی «آدم‌های ملتی از خیابان‌ها آمده‌اند، حسن گروهبور، «خانه سیاه است، محیط»، «امش» شهبان خسروی نژاد، «زمین به اوراد معلقانه سحاح است» و «زایزین، سنگ‌های نه ماعده» و «چهار چنگار» نوشته سید حسین مرانی» و «نکار جاده نشن» کتاب‌های ام را دیده‌ام. شهاب‌مقرن، عمدا تاریخ پرستوها، هورنگ ملکی» نام ابوالفضل من پاشا است.

## «عکاس» برنده جایزه

## کتاب‌های مصور خبری رادیو فرانس انفو

**جام جم آنلاین**،

جایزه فرانس انفو ۲۰۰۵ که به بهترین کتاب مصور خبری ویرنژاژ که در سال ۲۰۰۴ میلادی منتشر شده باشد، اختصاص داشت به «آبوم مصور (عکاس) (جلد دوم) اثر مائولان کبیر و دیدنه لوفور انتشارات دوبویی» اعطا شد.

به گزارش رادیو فرانس انفو، آبوم مصور (عکاس) حکایت یک ماجرای واقعی دیدنه لوفور است.

بدون مرز در افغانستان و در بحبوحه جنگ نبروهای شوروی و مجاهدین افغانی انجام یک هبات از پرشکان دیدنه لوفور می‌گوید این هبات همه خطرات را به جان خرید تا بتواند به قربانیان این جنگ مرگبار کمک کند و آنچه را که دیگران نابود می‌کنند، مرمت کند.

۱۸ سال بعد او امانول کبیر نویسنده کتاب‌های مصور ملاقات کرد و ماجرای خطرات این سفر را برای او بازگو کرد. کبیر با اعضای هبات پرشکان بدون مرز ملاقات کرد و سپس روایات آنها و شخصیت‌هایشان در یک آلبوم مصور که امروزه از نقلاتی‌ها و عکس‌های دیدنه لوفور، بود جان گرفتند.

جلد اول این کتاب مصور که روایت میموند مسیری طولانی و دشوار در گروه‌های افغانستان برای رسیدن به یک بیمارستان موقت در منطقه‌ای جنگی است در سال ۲۰۰۳ منتشر شد.

جلد دوم که در اوت ۲۰۰۴ منتشر شد، حکایت استوار و زندگی روزمره هبات پرشکان بدون مرز در زاراگاندرا است که قربانی‌ها دست خالی و فقط با نیروی اراده و مهارت جراحات و دستتاک را مداوم می‌کردند.

جلد سوم این کتاب مصور که داستان بازگشت را روایت می‌کند، بومی منتشر خواهد شد.

## تازه‌ترین خبر درباره وضعیت استخدامی کتابداران

**گروه خیر کتاب هفته**، کتابداران رسمی تا خروج طبیعی از خدمت کمکان کارمند دولت محسوب می‌شوند و تمام احکام تکلیفی قانون نظام مهاجرت در مورد آنان اعمال می‌شود.

در سومین جلسه هبات انسانی کتابخانه‌های عمومی کشور ضمن تصویب مطلب فوق اعلام شد، حکم بازنشستگی و یادانی پایان خدمت کتابداران توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود.

این جلسه به دنبال ابراز نگرانی کتابداران رسمی نسبت به وضع استخدامی و مأموریت خود به نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور تشکیل و مشخص شد، این شبهه ناشی از نگرانی کتابداران نسبت به حذف لیست سازمانی، مأموریت غیرانتخابی و نیز عدم امکان بازگشت به سازمان مقرر خود است.

از دیگر مباحث این جلسه طرح موضوع ادامه تحصیل کتابداران در مقاطع کارشناسی، کارشناسی کارشناسی ارشد، و دکتری بود که ضوابط مربوطه پس از تصویب قطعش اعلام می‌شود.

## کتاب‌های فرانسوی زبان در انتشارات ثالث و فرهنگ معاصر

**گروه خیر کتاب هفته**، کتاب‌های فرانسوی‌زبان طی توافق‌کی که بین انتشارات ثالث و فرهنگ معاصر و پخش کتاب فرانسه (BEF) صورت گرفته در این دو انتشارات عرضه می‌شود.

آرش تقییان، مسؤول کتاب‌های فرانسوی‌زبان انتشارات ثالث ضمن بیان مطلب فوق گفت: «کتاب‌های مرجع در انتشارات فرهنگ معاصر، کتاب‌های ادبی، روان، علوم سیاسی، هنر، و… در پخش ثالث به فروش می‌رسد.

وی افزود: کتاب‌ها هم به انتخاب مسؤولان پخش کتاب فرانسه (BEF) و هم به انتخاب خود ما که کاتالوگ تمام‌نشان را نسوری را دریافت می‌کنیم برای ما ارسال می‌شود. تقییان درباره قیمت کتاب‌ها اظهار کرد: قیمت کتاب‌ها بر اساس قیمت پشت جلد به ریال محاسبه می‌شود و استقبال از آنها خیلی عالی بوده است.

وی ادامه داد: اکثر مراجعان، مترجمان و دانشجویان زبان فرانسه هستند. به گفته مسؤول کتاب‌های فرانسوی‌زبان انتشارات ثالث، در حال حاضر بایع بر ۶۰۰ عنوان کتاب فرانسوی در این فرهنگسگاه موجود است.

## کتاب

## کشف المحجوب

کشف المحجوب نوشته علی بن عثمان خوری با مقدمه و تصحیح دکتر محمود عابدی، در سال ۸۳ در ۹۳ در هزار نسخه توسط انتشارات پرورش به چاپ رسید.

این کتاب از جهات گوناگون جزو با ارزش‌ترین متون سنی‌فایانه فارسی است و شامل قصودی در زمینه اصول عرفان و آداب صوفیان، نحوه برخورد پویی، ملامت و ملامتان در گزارش فوق صوفیه، حکایت بعضی از احکام و آداب صوفی و آیین‌های صوفیان، همچنین معرفی بعضی از بزرگان اهل معرفت، بخصوص همسران مؤلف می‌باشد.

کشف المحجوب از نخستین آثار است که در موضوع تصوف پدید آمده و مباحثی دارد که در نوع خود می‌باشد و در این منابع اصلی تصوف می‌ماند است؛ دیگر آنکه در دست دایره و ازگان این کتاب به اندازه‌ای است که برای محققان گونه‌های زبان فارسی حوزه حیات مؤلف و عصر او، بررسی و مطالعه آن عین ضرورت است.

شماره ۳۲۱، شنبه ۲۶ دی ۱۳۸۳



**مراسم گرامیداشت همین سال تأسیس مرکز نشر میراث مکتوب** با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمعی از محققان و مصححان با معرفی برگزیدگان حوزه میراث مکتوب در سالن همایش‌های هتل سیمرغ برگزار شد.

**احمد مسجدجامعی:**

**تأسیس بانک اطلاعات نسخ خطی**
ما امروز در شرایطی هستیم که می‌توانیم مدیریت فرهنگی نسخ شرفی در ایران عهده‌دار شویم. احمدمسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با ارائه طرح تأسیس بانک اطلاعات نسخ خطی گفت: دسترسی به نسخ خطی به مراتب آسانتر شده اما هنوز خای یک بانک اطلاعات جهانی نسخ خطی حائز است که امیدواریم مرکز نشر میراث مکتوب بتواند جنبه‌های اجرایی آن را برعهده بگیرد. مسجدجامعی اسیب نسخ خطی را به معنای

هویت یابی و تعریفی از تاریخ و هویت خوانند و افزود: مسأله هویت یابی در دهه اخیر از رشد چشمگیری برخوردار است و توجه به نسخ خطی به هویت یابی کمک می‌کند. احیای نسخ خطی امری نیست که به گذشته تعلق داشته باشد بلکه متعلق به امروز است و ما با توجه به گذشته حتی آینده را تعریف و از تاریخ

و هویت خود دفاع می‌کنیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به توجه ویژه به میراث مکتوب در سال‌های اخیر در جهان اسلام اظهار کرد: توجه به میراث مکتوب، احیای آثاری است که با امروز و آینده ما پیوند فراوانی می‌کند و در دوره‌ای که ما به مسأله جهانی شدن فکر می‌کنیم میراث مکتوب نوعی تعریف هویت است و ما بتوانه فرهنگی خود را در این میراث جست‌وجو می‌کنیم. وی با اشاره به روند رو به رشد تعداد آثار و نشریات در معرفی نسخ خطی در سال‌های اخیر اضافه کرد: در ده سال‌های اخیر تسلی جدیدی از جوانان وارد این عرصه شده‌اند و مجموعه‌ای از جوانان حوان و این حوزه جمع شدند.

مسجدجامعی با تأکید بر نقش مؤثر میراث مکتوب گفت: میراث مکتوب تسلی جدیدی از علاقه‌مندان به نسخ خطی را شناسایی کرد و در کنار استادان فراد و تسلی از پژوهشگران نسخه‌پژوهی و نسخه‌شناسی را معرفی کرد. در واقع آنچه در اینجا اتفاق افتاد نوعی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای دفاع و حمایت از میراث مکتوب است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: ایجاد مرکز

آموزش و ارتقای نسخه‌پژوهی و نسخه‌شناسی از فعالیت‌هایی است که به کار پیشتری نیاز دارد و ارتقاء مداوم با مراکز فعال در حوزه نسخ خطی در داخل و

خارج کشور و مبادله استادان از فعالیت‌های ضروری است. وی با اشاره به توجه به تدوین دایرةالمعارف و فرهنگنامه‌ها در دو دهه اخیر گفت: ما می‌توانیم دایرةالمعارف و فرهنگنامه مربوط به حوزه میراث مکتوب و نسخ خطی را تدوین کنیم تا تحقیقات پژوهشی این رشته شناسایی شود. مسجدجامعی با بیان اینکه بعضی از کارهای ما در این حوزه ارزش آن را دارد که به عنوان الگویی در سطح جهان نیازمند خود افزود: تشکیل بانک اطلاعاتی نسخ خطی نیازمند یک همفکری بین‌المللی است بنابراین در حوزه فعالیت‌های میراث مکتوب است که به استناد و وسای اطلاعاتی نسخ بردارد و نسخ را در سطح قابل قبول بازاری و تعریف کند و از

جایگاه بالای ایران در این عرصه دفاع کند. مسجدجامعی با اشاره به فعالیت‌های مراکز میراث مکتوب در حفظ و احیای نسخ و آثار بالای نسخ خطی در مسیر برخی کشورهای دیگر نیست، به ایران گفت: اهتمامی که در زمینه شناسایی، احیا و تصحیح نسخ خطی در کشور ما صورت گرفته بسیار چشمگیر است و می‌تواند این چشم‌انداز را تثبیت کند که ایران پشتوانه مطالعات مربوط به میراث مکتوب در حوزه کتاب‌های شرقی است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پایان اظهار امیدواری کرد، فعالیت‌های مرکز نشر میراث مکتوب زمینه حرکتی بزرگ و ورود مؤثرتر کشور در این عرصه را فراهم کند.

**دکتر غلامعلی حداد عادل:**

**کتاب عزیزترین عنصر میراث فرهنگی**
زبان گسترده‌ترین و کتاب عزیزترین عنصر میراث فرهنگی کشور است. دکتر غلامعلی حداد عادل، رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: اگر محققان بخوانند فرهنگ و تمدن ایران و اسلام را بشناسند و بنشاندند، بهتر این است که سرگذشت و جایگاه کتاب را در تاریخ ایران جست‌وجو کنند.

حداد عادل با اشاره به نقش مؤثر میراث مکتوب افزود: اگر قبول داریم که فرهنگ ما شخصیت ملی ماست باید قدران کسانی باشیم که با انتشار میراث مکتوب ما را با فرهنگ خود آشنا می‌کنند و گذشته از

توجه به شناسایی و احیای نسخ خطی و میراث مکتوب قدرانی کرد.

**اکبر ابرارثی:**

**برنامه‌های آینده میراث مکتوب**
ده سال از تاسیس مرکز نشر میراث مکتوب گذشت اما هنوز ده‌ها سال باید نگذرد تا جنبه‌های ناشناخته در گوشت و کنار این مرز و بوم، بلکه واری این دیار از دست کنجوران بخل به درآید و به قلم گنج پژوهان سخنی باز نویسی، بازاریابی و احیا شود.

اکبر ابرارثی، مدیرعامل مرکز نشر میراث مکتوب با اشاره به فعالیت‌های ده‌ساله این مرکز درباره افق‌های پیش روی آینده گفت: تلاش برای ترویج و حمایت از پژوهش‌های تخصصی بر روی متون قهقی؛ تهیه طرح چاپ تصویری نسخه‌های ارزشمند داخل و خارج یا همکاری مؤسسات علمی، پژوهشی و نقاشی مرکز برای اخذ مجوز پژوهشگاه بر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، گسترش عقد



فهم‌نامه‌های علمی و فرهنگی با مؤسسات داخل و خارج؛ تشکیل کارگاه‌های پژوهشی و آموزشی ویراستاری، تصحیح متون، مرجع‌شناسی، زبان‌شناسی و فهرست‌نویسی؛ برگزاری ماهانه دو نشست پژوهشی در دو موضوع مهم و بررسی متون از برنامه‌های آینده مرکز است.

ابراثی افزود: برنامه‌ریزی برای برگزاری هر سال یک نگروداشت برای شخصیت‌های ایران شناسی و برگزار در حوزه متن پژوهی، تلاش برای دریافت تصویر فیلم یا لوح شنیده از نسخه‌های مهم فارسی موجود در کشورهای مختلف از طریق دانشجویان بومی آن کشورها، همکاری با همایش‌های علمی داخلی و بین‌المللی مرتبط با حوزه میراث مکتوب، انجام سفارش‌های محققان و نسخه‌پژوهان و برخی مراکز علمی و گرفتن تصویر نسخ خطی از سراسر جهان، از برنامه‌های آتی مرکز نشر میراث مکتوب است.

مدیرعامل نشر میراث مکتوب درباره برنامه‌های دیگر مرکز گفت: تلاش برای ارج‌نامه‌های تخصصی از پیشگامان عرصه‌های مختلف و تصحیح متون، حمایت از بازنویسی متون کهن برای تسلی خوانند تهیه طرح جامع فهرست نسخه‌های موجود در کتابخانه‌های عمومی، خصوصی، مدارس و مساجد تلاش برای گسترش مبادلات کتاب‌های چاپی با مراکز علمی خارج؛ مشارکت در چاپ قهارس نسخ خطی کتابخانه‌های سلیمانیه ترکیه، دانشگاه آنکارا و دانشگاه پنجاب در لاهور پاکستان؛ تهیه طرح گسترده

احیای میراث مکتوب در سه حوزه ملوان، انبهر، شبه قاره هند و پاکستان؛ حوزه ترکیه و پاکستان؛ تلاش برای جذب دوستانان ایران مکتوب و تشویق آنان به نشر متون کهن و حمایت از نشر از برنامه‌های استی که این مرکز دنبال می‌کند.

**دکتر مهدی مطلق:**

**نشر آثار ابرارثی- اسلامی**

آثاری که مرکز نشر میراث مکتوب منتشر کرده

## میراثی برای آینده

### مرکز نشر میراث مکتوب ده ساله شد



یک فرهنگ است که می‌تواند اقدمش یک ایرانی مسلمان را بسازد.

دکتر مهدی محقق رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی و عضو هیات انبای مرکز نشر میراث مکتوب گفت: هدف مرکز نشر میراث مکتوب در ده سال گذشته نشر آثار ایرانی-اسلامی بوده است و هر چه آثار بیشتری در این حوزه منتشر شود، این فرهنگ غنی و پربارتر خواهد شد.

محقق با اشاره به آثاری که توسط نشر میراث مکتوب منتشر شده و نقش مؤثر این مرکز اظهار امیدواری کرد که این درخت تنومند در سال‌های آینده غنی‌تر شود.

**دکتر منصور سنگار فسایی:**

**میراث مکتوب ماه عظمت جهان است**
شناخت نسخ خطی باید به یک هفتاد و هجگی واجتماعی تبدیل شود تا تسلی معاصر برای آگاهی خویش از گذشته و تضمین آینده خود به

آن برآورد. دکتر منصور سنگار، استاد دانشگاه شهرازک گفت: ما ایرانیان نیازمندیم که نسخه‌شناسی و پاسداری از میراث فرهنگی به عنوان یک امر ملی، ارزشمند و دینی مورد توجه قرار گیرد.

رنگار فسایی با اشاره به قلمرو فرهنگی ایران بزرگ افزود: میراث مکتوب ماه عظمت جهان است و پاسداری این فرهنگ مراقبت و اندیشیدن هیشگی می‌خواهد.

وی با اشاره به دشواری‌های کار نسخه‌شناسی و فعالیت‌های دهساله میراث مکتوب اضافه کرد: در این ده سال بیش از ۴۰ عنوان کتاب منتشر شده و در هر دو ماه یک کتاب انتشار می‌یابد. اما هنوز امیدهایان نیافته و در آغاز هشتیم در آغاز راهی پرابهت که این کار بزرگ به شناخت هویت ما و آشنایی جوانان با میراث گذشته منجر شود.

استاد دانشگاه شهرازک با ارائه پیشنهاد تقویت سایت میراث مکتوب گفت: سایت میراث مکتوب باید تقویت شود تا مستریمی به نسخ و تلفظ مختلف آنان باشد. مرکز چاپ و انتشار کتاب‌ها و آثار علمی هم می‌تواند به جنبه جهانی نسخه‌شناسی نیز توجه کند. وی اظهار امیدواری کرد برای آشنایی جوانان با نسخه‌های خطی روزی در تمام دانشگاه‌های کشور درس شناخت نسخه‌های خطی ایجاد شود.

**دکتر سیدصالح سجادی:**

**میراث مکتوب به یک انجمن علمی تبدیل شده است**
مرکز نشر میراث مکتوب کمک مهمی در جهت احیای نسخ خطی اسلامی پیروزه نسخ فارسی توانسته است. دکتر سید صالح سجادی، معاون مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی گفت: مرکز نشر میراث مکتوب تنها یک ناشر نیست بلکه به یک انجمن علمی تبدیل شده که می‌تواند در بسیاری از زمینه‌های علم و فرهنگ تأثیرگذار باشد. این مرکز می‌تواند به جمعی برپای بنیاد آرا و دیدگاههای علمی و ادبی دانشمندان ایران تبدیل شود.

سجادی با اشاره به همکاری مرکز نشر میراث مکتوب و مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی افزود: این دو مرکز در گذشته همکاری‌های تکنالوژیکی داشته‌اند و مرکز دایرةالمعارف اسلامی در دهه دوم فعالیت میراث مکتوب همراه آن خواهد بود.

وی ادامه داد: مرکز نشر میراث مکتوب می‌تواند در دهه دوم فعالیت خود، با شناسایی نسخه‌های مهتر و معیترتر و مصححان دانشمندی، اهداف خود را یک گام به پیش برد تا ایران مانند قرون گذشته مرکز مهم نشر و اشاعه علوم اسلامی و تشویق آنان به و فراملی شود.

سجادی با اشاره به نقش زبان فارسی در جهان اسلام گفت: زبان فارسی زبان دوم جهان اسلام است و به سبب انبوه آثاری که در زمینه‌های مختلف علمی به این زبان پدید آمده، موجب شده است تا زبان فارسی از سایر زبان‌های قلمرو اسلام



بالتر بایستد.

**بیام عبدالحسین حائری** «**یکی از کارهای ارزشمند مرکز نشر میراث مکتوب این است که به همه رشته‌های علوم پرداخت.**»

عبدالحسین حائری، فه‌رستگار و کتابشاس در پیامی به مناسبت مراسم بزرگداشت دهمین سال تأسیس میراث مکتوب که توسط یکی از شاگردانش فراتر شد آورده است؛ مرکز نشر میراث مکتوب در رشته‌های مختلف بهترین را انتخاب کرده و این جای تقدیر دارد. هیچ انتخاب ضعیفی در سلسله آثار این مرکز ندیدم و این نقطه قوتی است که معمولاً در سایر انتشاراتی‌ها نمی‌توان یافت.

حائری در این پیام به رفتار مؤدبانه و صحیح این مرکز با محققان و احیای رسالت موسیقی به عنوان ویژگی‌های مرکز اشاره کرده و نوشته است: برای حفظ کیفیت کار در احیای متون باید هماهنگور که در انتخاب آثار دقت می‌شود، در انتخاب محقق هم دقت لازم به عمل آید.

حائری در پایان این پیام اظهار امیدواری کرده است که این مرکز همانند گذشته در شناسایی آثار ارزشمند و محققان دقت لازم را به عمل آورد و گوشه‌های پنهان تاریخ علم ایران و اسلام را با احیای آن‌ها روشن و درخشان کند. در پایان مراسم دکتر محمدحسین ساکت، دبیر علمی هیأت داوران گزارشی از داوری آثار و معرفی

مقاله نویسی

۳- محسن الزبیری، پژوهشگر برگزیده در حوزه

مقاله نویسی

۴- ملیحه کریماسیان، پژوهشگر برگزیده در حوزه

مقاله نویسی

۵- بهروز ایمانی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

مقاله نویسی

۶-دکتر عارف نوشاهی، پژوهشگر برگزیده در حوزه مطالعات قرآنی‌شناسی

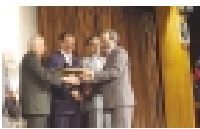
۷-جوا اجهلیخچ، پژوهشگر برتر

۸- جمشید کبان‌فر، سردبیر مجله آینه میراث

**اطلاع‌رسانی**

سید فرید قاسمی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

اطلاع‌رسانی متون ایرانشاسی



برگزیده گان در مجرورهای آثار برگزیده. مقالات، اطلاع‌رسانی، مشاوران علمی و دبیران ارزان و ناشران و موزعان همکار ارائه کرده و جایزه برگزیده گان توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس مجلس شورای اسلامی، دکتر مهدی، دکتر ابوالقاسم کریمی و اکبر ایرانی اهدا شد.

**برگزیدگان میراث مکتوب**

همچنین به پاس تلاش مرکز نشر میراث مکتوب در عرضه شناسایی، احیا و نشر نسخ خطی و متون کهن یک جلد قرآن کریم از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تقدیر از سوی کتبخانه، بوزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی و مرکز اوقاف، بزرگ اسلامی به اکبر ایرانی مدیر عامل مرکز اهدا شد.

**کتاب‌ها**

۱-علی‌اکبر افری حرمانی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

تصحیح متن نقسری

۲- نجیب مایل هروی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

تصحیح متن نقسری

۳- دکتر نجفعلی حبیبی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

تصحیح متن نقسری

۴- جیحان‌اللام محمد طیارمرانی، پژوهشگر برگزیده

در حوزه فهرست‌نویسی

۵-سیدصف‌الهدی، پژوهشگر برگزیده در حوزه تصحیح

متن علمی

۶- اسماعیل چنگیزی اردهلی، پژوهشگر برگزیده در

حوزه تصحیح متن تاریخی

۷- حبیب الله آرزو، مصحح برگزیده در حوزه متون

ادبی

۸- علی اوجبی، مصحح برتر

۹- پرویز افغانی، مصحح شایسته تقدیر

**مقالات**

۱- عبدالله سلواتی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

مقاله نویسی

۲-دکتر نصرالله پورجوادی، پژوهشگر برگزیده در حوزه

**مشاوران علمی و دبیران ارزان**

۱- محمود اردبیلی، مشاور علمی

۲- عبدالعظیم مفیدی، دبیران ارزان

**ناشران و موزعان همکار**

۱- عبدالکریم جبروده، ناشر برگزیده متون ایرانشاسی

۲- ابراهیم سیاهانی، ناشر و موزع برگزیده متون

ایرانشاسی

۳- احمد رضا ظهیری، ناشر و موزع برگزیده متون

ایرانشاسی

**تورحالیجه**

مجلسی مراسم غیر فدا که رشته‌نسخه‌های خطی در قطع کورشناسی از سوی دست‌نویس‌گردان به دستگنهای چاپخانه است.

قیسی از برنامه‌ها، نشست‌ها و آثار منتشره میراث

مکتوب در دو بخش برای حاضران بخش پیش.

که گزارشی از فعالیت‌های یک دهه این مرکز است، در این

مراسم شروع شد.

حز این مراسم سیدفرید قاسمی به اکبر ایرانی مدیرعامل

مرکز نشر میراث مکتوب گفت:

هر موقع شما را می‌بینم حکایتی به خاطرم می‌آید.

روایت‌های گوناگونی درباره اولین نشریه فارسی در جهان

وجود دارد یکی از روایت‌ها این است که نخستین نشریه فارسی با نام اخبار ارنی در عهد منتشر شد. این روایت را

سال‌ها پیش از یک منبع انگلیسی یکی از مورخان وطنی

ترجمه کرده و در مقاله‌ای بدون تأمل نقل کرده‌اند.

مترجم محرم اخبار ارنی را ترجمه فرموده بود، «کبر ایرانی»

و بسیاری در پایان‌نامه‌ها مقاله‌هاو کتاب‌های خود آورده‌اند

که بله اولین نشریه فارسی جهان اکبر ارنی است!

- خرید ۱۰۰ جلد کتاب به قیمت پشت جلد جایزه‌ای

بود که مرکز نشر میراث مکتوب برای حمایت از ناشران برگزیده به آنان اهدا کرد که به دنبال آن وزیر فرهنگ و ارشاد

اسلامی و رئیس مجلس شورای اسلامی نیز اعلام کردند که از ناشران برگزیده جشن ده‌سالگی میراث مکتوب ۱۰۰ جلد

کتاب به قیمت پشت جلد خریداری می‌کند.

**اوقات فرا**

**مجربی و ارجحان جهومی**

## لرستان و استقبال از نمایشگاه چهارم

چهارمین نمایشگاه بزرگ کتاب استان لرستان و هشاد و دومین نمایشگاه سراسری کتاب استانی از ۱۷ تا ۲۲ دی ماه در مصلاى الغیر عزم‌آباد برگزار شد. در این نمایشگاه ۳۸۰ ناشر از سراسر کشور بیش از ۳۸۰۰۰ عنوان کتاب را در ۱۵۰ غرفه ارائه کردند. به همین بهانه با مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان لرستان گفت‌وگویی کرده‌ایم که می‌خوانید.

**علیقلی نعمتی‌زاده، مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان لرستان، دارای ۲۲ سال سابقه خدمت و ۱۲ سال سابقه مدیریت اجرایی فرهنگی در استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان است.**

**آماری از وضعیت فرهنگی استان و تلاش‌هایی که اداره کل فرهنگی و ارشاد اسلامی استان لرستان در چند سال اخیر داشته ارائه می‌دهید؟**

در این استان به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۶ متر مربع زیربنای فضای فرهنگی و به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۲ متر مربع زیربنای کتابخانه در اختیار اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی برای ارائه خدمات فرهنگی می‌باشد. به ازای هر ۱۰۰۰۰ نفر یک کتابخانه هنری مساجد و به ازای هر ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت باسواد ۶ساله به بالا تنها ۲ کتابخانه عمومی و به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت ۶ساله به بالا ۲۷ جلد کتاب در کتابخانه‌های عمومی وابسته به ارشاد در استان موجود می‌باشد. در سال ۸۲ از هر ۱۰۰ نفر جمعیت ۶ ساله به بالا تنها ۲ نفر عضو کتابخانه‌های عمومی استان بوده‌اند. اطلاعات و آمار نشان می‌دهد که مسؤولان فرهنگی باید توجه بیشتری به برنامه‌ریزی، حمایت و فرهنگ‌سازی نمایند.

در حال حاضر ما در استان دارای ۳۱ چاپخانه، ۱۲ نشریه محلی، ۵ مؤسسه فرهنگی و هنری، ۹ مرکز انتشاراتی، ۲۸۰ کتابتون فرهنگی و هنری مساجد هستیم. ۲۳ باب کتابخانه عمومی با ۳۲۰۶۸ جلد کتاب نیز در لرستان فعال هستند.

**ایده برگزاری چهارمین نمایشگاه کتاب لرستان چگونه در ذهن شما و دیدگاه مسؤولان اجرایی شکل گرفت؟**

خوبی‌خانه‌ها به حال سه نمایشگاه بزرگ کتاب در عزم‌آباد برگزار شده که آخرین آنها در سال ۸۰ بوده است. مردم از این نمایشگاه‌ها استقبال خوبی داشته‌اند و مرتب هم پیگیر برگزاری نمایشگاه چهارم بودند. ما هم پیگیر بودیم و این فرصت را مأمتمت شمردیم و توانستیم این نمایشگاه را با همکاری و حمایت حوزه معاونت فرهنگی و مؤسسه نمایشگاه‌ها برپا کنیم. دوستان ناشر که در نمایشگاه‌های قبل در لرستان شرکت کرده بودند با استقبال خوب مردم مواجه شدند و فروش خوبی هم داشتند. امیدواریم در این نمایشگاه هم ما شاهد حضور مردم و تهیه کتاب توسط آنها باشیم.

**برای چی چنین نمایشگاه‌هایی با این وسعت چگونه در پیشبرد وضعیت فرهنگی جامعه مؤثر است؟**

به لحاظ دور افتادگی استان ما و در دسترس نبودن خیلی از منابع اطلاعاتی و پژوهشی، با برگزاری این نمایشگاه همه می‌توانند به کتاب‌های مورد نظر خود دسترسی پیدا کنند. به لحاظ نیازهای مختلفی که اقتضار مختلف دارند نمایشگاه کتاب یک ضرورت است. این موضوع را در نمایشگاه‌های محدودی که داشتم متوجه شدیم. ما در حال حاضر در استان سه مرکز ارائه تازه‌های نشر داریم اما جایگز نیست. این نمایشگاه می‌تواند آحاد جامعه را پوشش دهد و با هماهنگی‌هایی که شده ان شاءالله تفرهائی از شهرستان‌ها برای حضور در این نمایشگاه خواهد آمد. البته امکانات هم برای مردم در نظر گرفته‌ام از جمله اینکه ۱۳۰ میلیون تومان بن چاپ کرده‌ایم که با تخفیف ۲۰ درصد در اختیار بازدیدکنندگان قرار می‌دهیم. با ناشران مترجم هم صحبت کرده‌ایم که ۱۰ درصد تخفیف بدهند.

**از ناشران بومی چگونه حمایت می‌کنید و چه تسهیلاتی برایشان در نظر گرفته‌اید؟**

تاکنون ۹ مرکز انتشاراتی از ما مجوز گرفته‌اند اما انتشارات افلاک فعال‌ترین آنهاست. در استان از ۳ چاپخانه نیز داریم که بسیاری از کارهای چاپی استان را انجام می‌دهند. در این گذشته در یکی از غرفه‌ها کتابهایی که مربوط به مؤلفان و ناشران استان است به معرض دید فروش گذاشته شده. ما در سال ۸۳ تاکنون نزدیک به ۵۳ عنوان کتاب در شهر خودمان چاپ و منتشر کرده‌ایم.

در مورد تسهیلات باید عرض کنم که اگر ناشران علاقه‌مند می‌توانند از وام بانکی استفاده کنند.

هر چند بانک‌ها در حال حاضر توجهی برای سرمایه‌گذاری فرهنگی ندارند و ما به عنوان زیرمجموعه

بخش خدمات داریم وام می‌گیریم. یعنی بخش فرهنگ زیرمجموعه بخش خدمات است و درصد بهره‌هایی که در نظر می‌گیرند ۲۲ درصد است که اصلاً توجهی ندارد. ما معتقدیم که در عرصه فرهنگ

نیاید به دنبال توجهات اقتصادی طرح‌ها باشد.

**به عنوان مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان از مسؤولان وزارتنی چه انتظاری دارید؟**

با توجه به افزایش سطح سواد در جامعه و نیاز روزافزونی که به مطالعه پیدا شده است، ما را وارد می‌کند که سرمایه‌گذاری و بسترسازی بیشتری انجام دهیم اما اینکه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بتواند تمام مشکلات مربوط به این مسئله را حل کند، کار شاقی است و نیازمند این هستیم که تمام نهادها و تمام کساتبی که می‌توانند عرصه فرهنگ را حمایت کنند به صورت جدی وارد این عرصه شوند.

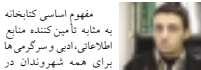
بعضی از استان‌ها در محرومیت خاصی به سر می‌برند و حق مسلم اینها برخورداری بیشتر از امکانات است. البته در حوزه ارشاد عزیزان ما، همکاری و همراهی زیادی دارند اما به لحاظ قابلیت‌ها و استعدادها و پتانسیلی که استان لرستان دارد، امیدواریم مسؤولان وزارتنی توجهات جدی‌تری را مخصوصاً در بخش مسائل اعتباری استان منظور کنند.



ریشه ها

نویسنده: سوزان بی بارآره (رئیس بخش خدمات دسترسی کتابخانه دانشگاه کنت اسمیت)
ترجمه: محمدحسین غفیلی باگی

## کتابخانه‌های الکترونیک؛ فرصت‌ها و چالش‌ها



به مقاله تأمین‌کننده منابع اطلاعاتی-آمیز و سرگرمی‌ها برای همه شهروندان در جوامع مستعدن یکی از مهمترین ابزار عرضه کتاب در مقیاس وسیع به خوانندگان است.

اگرچه که کتابخانه‌ها برخلاف کتابدگی‌های فروش برای ناشران رابطه مستقیمی بین درآمد و تعدادجایدهای فرخته شده و یا خوانده‌شده برقرار نمی‌کنند، با این وجود، بازار کتابخانه‌ها برای ناشران انواع کتبی بسیار مهم است. معمولاً کتابخانه‌ها به نسبت افروقت‌الازی برای کتاب می‌پردازند چرا که هر مطالبی در کتابخانه مورد استفاده چندین نفر قرار می‌گیرد.

علاوه بر این، کتابخانه‌های عمومی اکثر نهادهای آموزشی، ادارات دولتی، شرکت‌های بزرگ و مؤسسات غیرانتفاعی کتابخانه‌ها را به عنوان ابزاری در جهت خدمت به ارباب و رجع خود می‌دانند.

همه کتابخانه‌ها جز کتابخانه‌های خصوصی دارای ویژگی‌هایی است که به ارباب و رجع آن کتابخانه مربوط می‌شود. این ویژگی‌ها عبارت‌است از:

۱- وجود مقیاس وسیع و متنوعی از کالاها (goods) کتبی، مقالات،... و مجموعه‌هایی که به خوانندگان امکان انتخاب می‌دهد.

۲- وجود مجموعه‌هایی که از منابع نسبتاً بی‌شمار استخراج شده باشند.

۳- کرداری اطلاعاتی از قبیل تعداد ارباب رجوع کتابخانه‌ها و نیازها و علایق آنان.

۴- جمع‌آوری مطالبی که استفاده از آنها آسان بوده‌داری شکل فرمت و استاندارد جهانی و قابل حمل است.

۵- و از همه مهمتر اینکه دسترسی به این کالاها (کتبی، مقالات، نشریات و...) برای همه آزاد باشد.

#### کتاب‌ها در گستره کتابخانه

در همه کتابخانه‌ها بین دو نوع آثار چاپی تفاوت گذارده می‌شود، یکی از این دو نوع کتاب‌گاری‌ها (Monographs) هستند آنچه که عوام به نام کتاب می‌شناسند. نوع دیگر نشریات ادواری (Serial) هستند که شامل روزنامه‌ها، مجلات، نشریات و... هستند. معمولاً کتاب‌گاری‌ها همان کتاب‌ها راچ به یک موضوع خاص به نگارش در می‌آیند و معمولاً در یک جلد چاپیشود در تاریخ خاصی منتشر می‌شوند. ولی نشریات ادواری در فاصله‌های زمانی معین منتشر می‌شوند که ممکن است روزانه باشد، هفتگی باشد، ماهانه باشد... و مطالب نشریات از موضوعاتی تشکیل شده که ممکن است به هم مربوط باشند یا مربوط نباشند. تفاوت میان این دو نوع تمام مراحل آسایش و کنترل در کتابخانه را تحت تأثیر قرار داده است - از انتخاب و خرید کتاب گرفته تا فهرست‌نویسی، نقشه‌چینی و گردش کتاب در دست ارباب رجوع.

کتابخانه‌ها اکثر بودجه خود را صرف خرید کتاب‌گاری‌ها (کتب) و نشریات ادواری می‌کنند. خرید کتاب معمولاً فقط یک بار صورت می‌گیرد ولی نشریات ادواری دائماً از طریق حق اشتراک به کتابخانه‌ها تحویل داده می‌شود. همچنین تحویل رسیده و فهرست‌نویسی برای کتاب‌ها فقط یک بار صورت می‌گیرد ولی برای نشریات ادواری نامحدود است. قابل گردش بودن کتاب در دست ارباب

رجوع و همچنین مدت امانت دادن کتاب یا نشریه بستگی به جایگاه و ارزش آن کتاب یا نشریه دارد. کتابخانه‌ها در تلاش برای تهیه مجموعه وسیعی از منابعی که نیاز مراجعان را برطرف کند، مطالب را در اندازه‌ها و فرمت‌های گوناگون گردآوری می‌کنند و علاوه بر کتب از وسایلی سمعی و بصری، میکروفوم‌ها، منابع الکترونیک و... نیز بهره می‌برند. هم‌اکنون کتاب الکترونیک به عنوان آخرین دست‌آورده مورد استفاده دانشگاهیان و دیگر افراد قرار گرفته است.

#### کتاب الکترونیک و ارائه خدمات در کتابخانه

هم‌اکنون که در قرن بیست و یکم هستیم، بسیاری از افراد فرمت‌های الکترونیک بسیاری از آثار آشنا هستند. آثاری از قبیل کتب مرجع (فرهنگ لغات و دانشنامه‌ها)، فهرست‌های آدواری و چندرسانه‌نویسی‌ها را اخیراً هم نشریات الکترونیکی این مطالب به آسانی با فرمت‌های الکترونیک تطبیق پیدا کرده و روزی همه رفته به آسانی از سوی ارباب رجوع کتابخانه پذیرفته می‌شود.

اگرچه ممکن است این آثار جایگزینی برای آثار چاپی نباشند ولی می‌توانند در کنار متن کتابخانه به عنوان ابزاری در دسترسی به آن به آسانی ممکن است مورد استفاده قرار گیرد.

دانشجویان در online قرار می‌دهند.

ذخیره کتب و مقالات و... به شکل الکترونیک نسبت به مشابه‌های چاپی دارای امتیازاتی است. بدین معنی که همزمان در دسترس همه دانشجویان در هر مقطعی قرار گرفته و کتب و مقالات با تماس بصری، فیزیکی گرفتن و... خراب نمی‌شود و زمانی که آثار بر روی شبکه online ذخیره شده، دسترس افراد به زمان و مکان خاصی محدود نخواهد شد.

هم‌اکنون کتابخانه‌های مدرن خدمات دیگری را نیز از طریق تون الکترونیک ارائه می‌دهند. رفرار ANML که در اریل دهه ۱۹۹۰ توسط گروه تحقیقات کتابخانه‌های دانشگاهی (Research Interest Group) گسترش پیدا کرده، دادوسد میان کتابخانه‌ها را مسیر کرده و موجب شد کتابخانه‌ها با اسکن مقالات و مطالبشان بر روی اینترنت نیازها را در خواست‌های مراجعان خود را پاسخ گیرند. از طریق این نرم‌افزار استاد و مدارک مورد نیاز مراجعان به یکی از کتابخانه‌های محلی فرستاده شده، در آنجا این استاد پربنت گرفته می‌شود و تحویل مراجعان محلی می‌شود. ولی هم‌اکنون جدیدترین نوع نرم‌افزار ANML استاد در خواست‌شده را مستقیماً از کتابخانه اصلی از طریق Email تحویل متقاضیان می‌دهد و تحویل آن را حتی از کتابخانه‌های بسیار دور ممکن ساخته است.

از دیگر روش‌های ارسال مواد و مدارک مورد نیاز به متقاضیان این است که کتابخانه‌ها با استفاده از برنامه‌نویسی کامپیوتر با استفاده از نرم‌افزارهای تجاری این استاد را بر روی سایت‌هایی اسکن می‌کنند و متقاضیان فقط از طریق دادن اسم رمز (Password) می‌توانند از مطالب موجود در آن سایت‌ها استفاده کنند. بنابراین مفهوم کتابخانه به عنوان گردآورنده اصلی مطالب و موضوعات برای مراجعان در حال تغییر است و می‌رود تا تکنولوژی‌های نوین و ابزار الکترونیک را در محیط مجازی دربرگیرد. با این حال این سؤال مطرح می‌شود که چگونه کتابخانه‌ها تحت تأثیر ابزار الکترونیک و کتب الکترونیک قرار گرفته یا از آنها استفاده خواهند کرد؟

#### چرا کتاب‌های الکترونیک؟ ویژگی‌ها و پتانسیل‌ها

با نگاهی اجمالی به اخبار و تبلیغات در خصوص سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای کتاب الکترونیک و سیستم‌های حمایت‌کننده، نتیجه آنجوردها و برنامه‌های پدیدآورندگان این ابزار خواهیم‌شد. واضح است که کتاب‌های الکترونیک هزینه‌های ناشران را کاهش می‌دهد. هزینه‌هایی از قبیل هزینه تولید، انارداری و... همچنین با فروش مستقیم کتاب به خوانندگان اصلی واسطه‌ها و دلال‌ها را در بازار از بین می‌برد. ناشران نیز شیفته تکنولوژی‌های رمزگذاری برای افزایش‌شده، آلد جیب که مانع از چاپ و کپی کل کتاب توسط دیگران می‌شود، تولیدکنندگان دستگاه کتاب الکترونیک تصدیق می‌کنند که هدف اصلی فروش کتاب‌هاست نه وسیله دیگری به نام Software Quick start package برای سازمان‌ها و مؤسسات تجاری سیستم کاملی از ارائه، ذخیره و توزیع دسترسی به استاد را فراهم می‌کند و اگر چه به وضوح بیان نشده اما می‌توان چنین استنباط کرد که دلیل ساده گرایش



سرمایه‌داری به پدیدآوردن این ابزار موفقیت‌آمیز این است که از لحاظ تکنولوژیکی این کار ممکن بوده و هر چند مشکلات و چالش‌هایی بر سر راه است اما نتیجه بسیار عالی خواهد بود. منافع و مزایای بالقوه دستگاه کتاب الکترونیک برای کاربران بسیار مهم است. این موضوعات در هماش‌ها و رسانه‌ها مضملاً مورد بحث قرار گرفته است. اما در این میان یک نکته فراموش شده است و آن این است که میلیون‌ها نفر به کتابخانه‌ها به عنوان اصلی‌ترین منبع تهیه کتاب و به عنوان منبعی فرعی برای تهیه کتاب متکی هستند.

کتاب‌های الکترونیک موجود به عنوان ابزاری برای بخش وسیع کتاب و مقالات به خوانندگان آشنایها یا کتابخانه‌ها مقایسه می‌شوند.

برخی از محدودیت‌های کتاب‌های الکترونیک از این قرار است:

- ۱- فهرست بسیار محدودی از کالاها (کتب، مقالات و...) که در هر فروشگاه عرضه می‌شود.
- ۲- نبود معیار و استاندارد برای قالب‌ها و فرمت‌ها در میان تولیدکنندگان و فروشندگان.
- ۳- نبود فهرستگان جهانی.
- ۴- قیمت بالا.

ماهیت اختصاصی بودن کتاب‌های الکترونیک که هم‌اکنون در دسترس هستند، مانع از این می‌شود که این وسایلی برای خوانندگان جدی جذاب باشد. مثلاً اگر یک کتابخانه دانشگاهی را که مراجعانش دانشجوی هستند در نظر بگیریم می‌بینیم که این کتابخانه فهرست قابل ملاحظه‌ای از کتب، نشریات، استاد دولتی و دیگر آثار منتشر شده را در قرن‌های مختلف و در سراسر جهان و اطلاعاتی از قبیل زبان، موضوع و در سطح مطالب را به مراجعان ارائه می‌دهد. دانشجویان فقط به فهرست کتابخانه دانشگاه خود محدود نیستند و همگی بی‌درنگ می‌توانند به فهرست کتابخانه‌های دیگر نقاط جهان دست یابند و با کمی محدودیت می‌توانند هر مطلبی را از هر نقطه وجود همگاری میان کتابخانه‌ها سرشده‌است. فقط در ایالت اوهایو، کنسرسیوم ohioLINK به ۷۴ دانشگاه و مؤسسات رسانه‌ای اجازه می‌دهد تا در فهرستی که بیش از هفت میلیون از عناوین متصرف به فرودار بر می‌گیرد به جست‌وجو بپردازند. این مقالات متعلق به کتابخانه‌های عضو این شبکه در سراسر آمریکا است. همچنین این شبکه این امکان را به مراجعان می‌دهد که مطالب مورد نیاز خود را از طریق online سفارش داده تا این مطالب در عرض ۳ یا ۴ روز از طریق کتابخانه‌های محلی که عضو این شبکه هستند، تحویل آنان گردد. فقط ۵۵۰۰۸۷۰۰ عنوان کتاب از طریق این شبکه سفارش‌شد. این میزان را با حدود ۱۰۰ عنوانی که هم‌اکنون اشعارات software ارائه داده مقایسه کنید. (مطور کتب الکترونیک منتشر شده است).

عدم وجود هماهنگی و یکپارچگی بین آثاری که توسط ناشران کتاب الکترونیک فراهم می‌آید و نبود فهرست مشترک و جهانی از این آثار خوانندگان را در یافتن منابع مورد نیاز با مشکل مواجه می‌سازد. نرم‌افزارهای اختصاصی و تکنولوژی‌های رمزگذاری که دسترسی به این آثار را محدود می‌کنند و تولید یک استاندارد جهانی این



## کسانی که آینده کتابخانه‌ها را پیش بینی می‌کنند، با این نکته موافقت‌کننده در آینده کتابخانه‌ها توأمان هم از منابع چاپی و هم از منابع الکترونیکی استفاده خواهند کرد

مشکل را بفریح بزمی کند. با این وجود، دستگاه‌های (device) کتاب الکترونیکی نسبت به کتاب‌های چاپی و نشریات الکترونیکی جاری دارای مزایایی است. مهمترین مزیت آن نسبت به کتب چاپی، گنجایش زیاد آن است. قابل حمل بودن آن هم مزیتی به‌مزایای بالقوه الکترونیکی است. برای این منظور به‌مزایای بالقوه یک دستگاه کتاب الکترونیکی برای خوانندگان نشریات الکترونیکی که شبکه eJournal در اختیار آنان می‌گذارد توجه کنید. بر اساس گزاردهای از میان انتشارات دانشگاهی (Academic Press) انتشارات Elsevier صورت گرفته است مرکز نشریات الکترونیکی (Ejo) eJournal مطالب پیش از ۱۳۰۰ نشریه دانشگاهی را بر روی WEB قرار داده است. کاربران eJournal که در هفته ۹ تا ۱۰ هزار مقاله را دانلود (down load) می‌کنند، در جست‌وجو و دسترسی به مطالب مناسب با علایق خویش مهارت یافته‌اند، بدون اینکه وارد ساختمان کتابخانه‌ای شوند یا کتابی را باز کنند برای خواندن این مطالب باید در مقابل ماینیور نشسته یا آنها را پرینت بگیرند.

### وسيله‌ای برای خوانندگان جدی: یک مطالعه موردی

اگر سهیل الوصول بودن و علایق مصرف‌کننده مهمترین دلیل طراحی دستگاه خوانشگر الکترونیکی (electronic reading) باشد، باید لذا این دستگاه باید شامل بسیاری از ویژگی‌هایی باشد که بسیاری از محصولات مشابه هم اکنون درآه هستند. اولی آنکه انتظاف پذیری این دستگاه‌ها باید بیشتر شده و محدودیت‌های مربوط به مالکیت این دستگاه‌ها کاهش یابد، در غیر این صورت این دستگاه‌ها صرفاً به‌عنوان کتاب‌های الکترونیکی ماند، اگر به‌مثال زیر توجه کنید، متوجه خواهید شد که چگونه کسی مثل استاد دانشگاه از کتاب الکترونیکی استفاده می‌کند. این استاد که حوزه تخصصش هنر آمریکایی است در Journal of Art & Design را که از طریق حق‌اشتراک تهیه می‌کند مطالعه می‌کند. او همچنین موارد مربوط به این حوزه را از دیگر نشریات مطالعه می‌کند نشریاتی از قبیل American Art Journal ، Artin و Woman's Art Journal و Gazette des Beaux arts .

وی به همه این نشریات به‌نحوی دسترسی دارد و می‌تواند مقالات مورد نیاز خود را از تمامی این مجلات بر روی دستگاه خوانشگر خود دانلود کرده و همیشه و هر وقت که فرصت اجازه می‌دهد این مطالب را مطالعه کند. وی می‌تواند مطالبی را از قبیل نقدی که به یک مقاله می‌نویسد، کتب و مقالاتی را در کلاس درس مورد نیاز است و مطالبی سرگرم‌کننده، و را بر روی دستگاه خود دانلود کرده، تا هر وقت که بخواهد به آنها رجوع کرده و آنها را مطالعه نماید. دستگاه مورد نظر باید دارای ویژگی‌هایی از قبیل تراکم، دسترسی آسان و، باشد. باید از نرم‌افزارهای مختلفی برای استفاده از اسناد و دیگر آثار الکترونیکی نیز بهره‌برد. این دستگاه از اسناد و دیگر آثار الکترونیکی نیز بهره‌برد. این دستگاه را که به افراد اجازه می‌دهد تا از بین انواع مطالب، مطالبی را که به‌زنگی روزمره‌شان مربوط است، از منابع الکترونیکی، شبکه‌های مؤسسات، سازمان‌ها و...، لو کرده (load) و بر روی دستگاه خود قرار دهند و همیشه آن را با خود همراه داشته باشند، مطالب آن دستگاه اگر لازم شد پرینت

بگیرند یا به دیگران منتقل کنند.

### کتاب‌های الکترونیکی و کتابخانه‌ها مشارکت ممکن میان کتابخانه‌ها و مدل‌های سرویس‌دهی

همانگونه که کتابخانه‌ها بازار بزرگی را برای کتاب‌ها و نشریات چاپی فراهم کرده‌اند، موفقیت‌ها و فرصت‌های زیادی وجود دارد که می‌توان با استفاده از دستگاه مذکور و متون الکترونیکی ارائه خدمات به مراجعان را افزایش داد. با دو مثال زیر این موضوع روشن‌تر می‌شود: ۱- گردش متون الکترونیکی در دستگاه کتاب الکترونیکی، از این فرصت‌های استفاده از کتب الکترونیکی، لو کرده بسته‌های نرم‌افزاری متون الکترونیکی بر روی این دستگاه‌هاست. هم اکنون کاربران از مجموعه کتب چاپی کتابخانه‌ها، مقالات و کتب را انتخاب کرده و به‌امانت می‌گیرند یا ممکن است این کتب و مقالات در خانه یا محل کار تحویل آنان شود.

ولی در شکل الکترونیکی کتب و مقالات، مطالب مورد نیاز خوانندگان را می‌توان بر دستگاه‌های کتاب الکترونیکی آنها دانلود کرده و این مطالب مدت‌مینی به‌صورت امانت در دستگاه‌های آنان باقی‌ماند. همچنین این سیستم الکترونیکی، زمان لازم برای بازیابی، پردازش و تحویل کتاب و مطالب مورد نیاز را کاهش می‌دهد. اکثر کاربران هم ترجیح می‌دهند نشریات و متون الکترونیکی خود را بر روی یک دستگاه، قابل حمل مطالعه کنند. نه بر روی کامپیوترهای شخصی یا PC به شکل چاپی کتابخانه‌ها می‌توانند این دستگاه‌ها را در اختیار کسانی قرار دهند که قدرت خرید آنها را ندارند. البته استفاده موفقیت‌آمیز از این



دانشجویان می‌توان مطالب را بر روی این دستگاه‌ها دانلود کرده تا در هزینه‌های دسترسی به این مطالب صرفه‌جویی به‌عمل آید و دستگاه‌های مشکلاتی از قبیل دست و پاگیر بودن و غیر قابل حمل بودن کتاب‌ها یا چاپ ضعیف کتاب‌ها را برای دانشجویان کاهش می‌دهند.

### تنظیم هزینه‌ها

یک اصل اساسی که در کتابخانه‌ها کاربرد دارد این است، هیچ کتاب در مقابل چندین نسخه نگه‌داشته نمی‌شود. معمولاً در کتابخانه یک و حداکثر پنج نسخه از یک کتاب خریداری می‌شود ولی مورد استفاده تعداد زیادی از خوانندگان قرار می‌گیرد.

چرخش کتاب در دست افراد نقد ادامه می‌یابد و بالاتر هزینه زمانی کتاب کم‌شود یا خراب‌شود و آنگاه باید کتابی دیگر جایگزین آن شود. خرید کتاب در کتابخانه‌ها به بر اساس تقاضاهای آنی (مثلاً) پرفروش‌ترین کتاب یا کتابی که توسط نویسنده مشهوری نگارش یافته است) یا تقاضاهای از پیش تعیین شده (مثلاً خرید کتاب‌هایی در زمینه و رشته‌های زیست‌شناسی در یک دانشگاه) صورت می‌پذیرد و یا ممکن است بر اساس هر دو نوع تقاضا باشد.

برخی اوقات در تقاضاهای آنی به بیش از یک نسخه از کتاب نیاز است تا به تقاضای افراد پاسخ داده شود. البته این تقاضای زیاد ممکن است بسیار کوتاه مدت باشد. لذا باید تعداد نسخه‌های خریداری شده یا نسخه‌هایی که توسط کتابخانه‌ها موقتاً به امانت گرفته می‌شود پیش از بکنی باشد. لذا در این مورد، ناشر هم هنگام خرید نسخه‌های اولیه و هم هنگام خرید نسخه‌های بعدی با جایگزین سود می‌برد و هنگامی که خوانندگان کتابی را از

کتابخانه به امانت گرفته و از آن لذت برده‌اند، ممکن است نسخه‌ای از آن کتاب را هم برای خودشان بخرند.

اما بر اساس مدل کتاب‌های الکترونیکی، کتابخانه‌ها می‌توانند یک نسخه از کتاب الکترونیکی را خریدند و آن را هم‌زمان در اختیار تعداد زیادی از افراد قرار دهند بدون اینکه این کتاب خراب‌شده یا گم‌شود.

واضح است که چنین سیستمی، سود متصفه‌ای را نصیب نویسندگان و ناشران نمی‌کند. اما در اینجا مدلی پیشنهاد شد که کتابخانه‌ها می‌توانند نسخه‌های مورد نیاز را خریداری نمایند و بر طبق روایی که با ناشر توافق می‌شود این کتاب‌ها را در اختیار افراد قرار دهند، برخی از این شروط که با استفاده از بعضی تکنولوژی‌های می‌توان آنها را عملی کرد، عبارتند از:

۱- هر کتاب در یک زمان خاص فقط به یک خواننده تحویل گردد منظور این است که هر کتاب فقط بر روی دستگاه یکی از افراد دانلود شده و این به‌صورت هم‌زمان بر روی چندین دستگاه.

۲- مطالبی که بر روی دستگاه یک فرد دانلود می‌شود قابل انتقال به دستگاه‌های دیگر نباشد. ۳- مطالب فقط در مدت معینی ارائه داده شود و بعد از اتمام این دوره آن می‌توان تمدید کرد. کتابخانه‌ها می‌توانند بر اساس نیاز افراد یا ناشران، کتاب‌های جدید را در فرمت‌های الکترونیکی



خریداری نمایند. مثلاً می‌توان نسخه‌هایی از کتاب یا آثاری که تقاضای برای آنها زیاد است، از طریق قرارداد برای مدت یک سال خرید و سپس هنگامی که تقاضا ثابت‌شده می‌توان قرارداد را تمدید نمود یا فقط یک نسخه از آن را برای همیشه خرید.

کتاب‌هایی که در برخی رشته‌ها مانند علوم کامپیوتر یا فیزیک به نگارش در می‌آیند پس از مدت کوتاهی اعتبار خود را از دست می‌دهد لذا مناسب است این کتاب‌ها فقط برای مدت کوتاهی خرید و شود و بعد از اینکه کتب جدیدتر نگارش یافت آنها را جایگزین نمود.

### نتیجه

کسانی که آینده کتابخانه‌ها را پیش‌بینی می‌کنند، با این نکته موافقت‌کننده در آینده کتابخانه‌ها توأمان هم از منابع چاپی و هم از منابع الکترونیکی استفاده خواهند کرد.

همچنین کتابخانه‌ها باید به‌دقت متوجه نیازها، سلیقه‌ها و انتظارات خوانندگان باشند. تبدیلی کتاب‌ها به نسخه‌های الکترونیکی موجب ایجاد فرصت‌هایی می‌شود که می‌توان به‌طریق جدیدی به مراجعان خدماتی را ارائه کرده، دسترسی به مطالب را آسانتر کرده و هزینه‌ها را نیز کاهش داد.

همچنین به مرور کتابخانه‌ها، تجربه‌هایی را در رابطه با کتب الکترونیکی کسب می‌کنند، اینکه مجموعه‌های مورد نیاز خود را سفارش داده، چه آثاری را به‌صورت موقت و چه آثاری را به‌صورت دائم خریداری می‌نمایند، از هر کتاب چند نسخه بخرند... همچنین همکاری بین کتابخانه‌ها می‌تواند موجب دسترسی آسانتر افراد زیادی با قیمت‌ها و هزینه مناسب به مطالب مورد نیاز شود.

## کتاب

### شش کتاب تازه از هرمس

می‌گمان علاقه‌مندان به حوزه‌های فلسفه، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، هنر و ادبیات با نام نشر هرمس آشنا هستند. این نشر با انتخاب این‌کتاب‌ها، نظر کتابخوان‌ها را به سوی خود جلب کرده است. اخیراً هرمس چند عنوان کتاب جدید منتشر کرده که به‌طور مختصر به معرفی آنها می‌پردازیم.

**مارکس و سلسه‌های** کتابی است به‌تکمیل مسطقی رحیمی این نویسنده و مترجم در این کتاب، به بررسی زندگی آثار مارکس و دوران پس از مارکس می‌پردازد به‌عنوان مثال نگاه به زندگی و آثار ردا گروازامبرگ، برشتاین، لینن، کانوسکی و... کمتر در زمان

فارسی و پنجین مشخو و در دوره‌های بین‌نگاهی است کتاب هم در یک کتاب آمده است. کتاب که در سال ۱۳۷۸ چاپ شده بود، در سال ۱۳۸۱ و کمی قبل از مرگ داشت چند دوم این کتاب را نیز نویسنده ولی مرگ فرصت این کار را به او نداد.

**عزیزیه** بین‌نگاهی است متشکل از چند مقاله‌ای که البته با وجود به‌امتنش، پیمان در این شاخه شده است. در این کتاب مواردی همچون فلسفه

پیره نقد، سیمین و معرفت‌شناسی، تجربه ذهنی زبان، دینی، پدیدارشناسی دین و دین و اخلاق، دین و علم، دین و فلسفه سیاسی و قدرت‌گرایی دینی مورد بحث قرار گرفته است. کتاب آن است که علاوه

بر بیان نکات جدیدی از جنبه پدیدارشناسی دین، نظرات اندیشمندی چون ویگشتاین در این باره مورد بررسی قرار گرفته است.

**ماجرا** اسرارآمیز در استوارنوشته آگاتا کریستی، هر بخش کوتاه و نوجوانان هرمس منتشر شده است. به هر حال نام آگاتا کریستی به‌عنوان یکی از قلم‌نویسان نامی و آثار بیسی، همواره در میان طراحان پروداست و خوانندگان کتاب‌های می‌تواند نوجوانان، جوانان و بسیاری را به کتاب خواندن علاقه‌مند کند.

**انتقادی** نوشته آگاتا کریستی و بارجمندی یکی دیگر از تازه‌های هرمس است این کتاب در راستای کتاب‌هایی است که در حوزه روان‌شناسی منتشر شده است. نویسنده در این کتاب به بررسی گفتمان (discourse) نقل آن یا نکاتی چون گفتمان (epoche) بیان (locution) و نیز (perlocution) و می‌پردازد. به نظر می‌رسد با توجه به

کتاب‌های محدودی که در حوزه زبان‌شناسی منتشر شده، هنوز جای اینگونه از کتاب‌ها خالی باشد.

**هزلی** در میان نیست کتابی از پیترو پرا، نویسنده، کارگردان و بازیگر انگلیسی که سال‌هاست در فرانسه زندگی می‌کند. این کتاب که ترجمه محمد شفها است، اندیشه‌های پتر پراک را در مورد بازیگری و آثار بازیگری می‌کند. البته به‌طور خود

پراک می‌تواند به‌دقت متوجه نیازها، سلیقه‌ها و انتظارات خوانندگان باشد. تبدیلی کتاب‌ها به نسخه‌های الکترونیکی موجب ایجاد فرصت‌هایی می‌شود که می‌توان به‌طریق جدیدی به مراجعان خدماتی را ارائه کرده، دسترسی به مطالب را آسانتر کرده و هزینه‌ها را نیز کاهش داد. همچنین به مرور کتابخانه‌ها، تجربه‌هایی را در رابطه با کتب الکترونیکی کسب می‌کنند، اینکه مجموعه‌های مورد نیاز خود را سفارش داده، چه آثاری را به‌صورت موقت و چه آثاری را به‌صورت دائم خریداری می‌نمایند، از هر کتاب چند نسخه بخرند... همچنین همکاری بین کتابخانه‌ها می‌تواند موجب دسترسی آسانتر افراد زیادی با قیمت‌ها و هزینه مناسب به مطالب مورد نیاز شود.



سروش رویشش



سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

بعد از انقلاب هم ترجمه‌های مختلفی از قصه‌های هولمز منتشر شد، که بعضی هاشان را دیدم که خوب خیلی درجه اول نبودند، اما بد هم نبودند.

و معمولاً خلاصه‌شده و ساده شده...
بله، در واقع مترجمان سعی نکرده‌اند هنر خاصی به خرج دهند، در ترجمه‌هایی که بعد از ترجمه من منتشر شده و دیده‌ام برگردان خانم مؤده دقیقی که توسط نشر هرمس چاپ شد، ترجمه خوبی است؛ ساده و بی‌پزیراه و درست. هرچند مترجم خیلی دنبال این نبوده که رنگ و بوی خاصی در آنها ایجاد کند.

خب برگردیم به ترجمه‌های خودتان، کمی درباره زبان کلن دوبل صحبت کنید. حسن و حال قدیمی آن



**سعی کردم نکاتی را در ترجمه رعایت کنم، یکی از این موارد شکل رابطه دکتر واتسن با هولمز است**

تتر و آن تصمیمی که گویی اول گرفته بودید درباره برگردان آن به تتر قاجار...

طبیعی است، پیش از صدسال از عمر داستان‌ها می‌گذرد، زبانش بوی کهنگی می‌دهد و خواننده امروز هنگام مواجهه می‌فهمد با زبانی طرف شده که مال دوره قبل از خود اوست.

اما در مورد آن لحن قاجار، ببینید. یک مترجم جدی وقتی تصمیم به ترجمه اثری می‌گیرد سعی می‌کند سبک نویسنده را حفظ کند. سبک نویسنده هم شامل ویژگی‌های زبانی اثر است. بنابراین برای درآوردن آن کهنگی واژگان و زبان و از سر آزمایش کمی از تتر قاجاری استفاده کردم، اما در عمل دیدم زبانش زیادی کهنه می‌شود و آنچنان که شباهت است با خواننده امروز ارتباط برقرار نمی‌کند، خصوصاً که خوانندگان شلرک هولمز عموماً جوان هستند و درست نبود یک تتر قدیمی را به آنها حقه گفت، بعد هم دیدم من خودم عمری گذراندم، مثل جوان‌های این دوره نمی‌نویسم و تترم خود به خود حالتی از کهنگی دارد.

حدود ۱۰ سال پیش ترجمه‌ی رمان اول هولمز را (که شما ناشر از انور در فرمولاکی ترجمه کرده‌اید و این ترجمه تام مفلن تنظیم داشته) به تتر قاجار برگردانده بود و هر چند اصلاً برای این برگردان زحمت کشیده بودم اما متأسفانه نتیجه چندان کهنه توجه نبود، شاید علت این باشد که اساساً تتر کهنه

قاجار، خودش چیز جالب توجهی نیست. زبانی که در ترجمه شما استفاده شده، هم روانخوان و شیرین است، هم حال و هوای قدیمی دارد.

به هر حال من سعی کردم نکاتی را در ترجمه رعایت کنم، یکی از این موارد شکل رابطه دکتر واتسن با هولمز است. این دو ظاهراً دوست و هم مراد است و آن یکی مرید، بنابراین مرید با احترام زیادی نسبت به مراد صحبت می‌کند. در حالی که مراد که - خود هولمز باشد - کمی راحت‌تر است. می‌گوید: آقا واتسن!

بله، در صرف افعال، واتسن همیشه از دوم شخص جمع استفاده می‌کند و هولمز از دوم شخص مفرد. همین که می‌گوید: آقا واتسن! که حالت خودمانی‌تری دارد، تصور می‌کنم زبان بهترین راه نمایش رابطه این دو است.

**حالا بفرمایید، برای انتخاب این ۲۴ داستان شامه ۵۴ قصه دوبل را خواندید و آنها با برگزیده‌ها؟**

مجموعه کاملی از داستان‌های کوتاه هولمز را داشته‌ام که به ترتیب زمانی مرتب شده بود، از ابتدا شروع به خواندن کردم و آنهاهایی که به نظر جالب تر بود انتخاب می‌کردم. خصوصاً آن قصه‌هایی را که متناسب با نتیجه‌گیری براساس شواهد کوچک (که یکی از که‌های جالب کار هولمز است) در آنها نمود بیشتری داشت. خلاصه قصه‌ها را هم از نظر داستانی و هم خط فکری انتخاب و ترجمه می‌کردم.

در اواسط دوبلیم که مجموعه مفصل و کامل هولمز را انتشارات آکسفورد منتشر کرد، به مناسبت صدسالگی هولمز-

بله، به مناسبت صدسالگی خلق او بود، این مجموعه علاوه بر اینکه شامل متن‌های کامل و شسته رفته است، توضیحات جالبی هم به قلم ویراستاران دارد.

توضیح در مورد چیزهایی که ممکن است امروز میهم باشد، یا درگشان مشکل باشد، این مجموعه که منتشر شد من براساس آن چاپ، کار انتخاب و ترجمه راایی گرفتم.

حالا که نگاه می‌کنم می‌بینم این ۲۴ داستان، از داستان‌های خوب هولمز است و اگر روزی قرار باشد چیزی به آنها اضافه کنم، باید باز مجموعه کامل را از ابتدا مرور کنم. و ظاهراً این نکته هم مورد توجه بوده که انسجام قصه، ماجرای موربانی و مرگ ظاهری هولمز، بازگشتن و آخرین قصه که همگی نقش نسبتاً کلیدی دارند، در این گزیده به چشم می‌خورد.

گزاره‌های سبکی پشت، کی، به کار اضافه شده‌اند؟ این تصاویر در نسخه مورخ شما هم وجود داشته، بله، کلیشه‌ها (با گزارش‌های) سبکی پشت به همراه قصه‌ها در جمله اثرند. چاپ می‌شد، از اول هم بنابود این تصاویر در ترجمه فارسی نیز حضور داشته باشند که متأسفانه در نشر فارسی، کار فنی درجه اولی روی این تصاویر صورت‌نگرفت و رفت کیفیت قابل توجهی پیدا کرد.

موقع لیتورگالی و فیلم خطی استفاده شد، فیلم خطی باعث افزایش کنتراست تصاویر می‌شود، یعنی سیاه می‌ماند و سفید، در حالی که باید از فیلم

غیرخطی استفاده می‌شد که گران تر بود اما طیف خاکستری تصاویر را گامی می‌داشت.

تصاویر پشت یکی دیگر از بزرگترین حسن‌های نسخه طرح نو است. هولمز اولین بار آنجا به تصویر کشیده شد و سال‌هاست هر کسی برای شن شن هولمز دیدن بازرنگ می‌گردد به آنها رجوع می‌کند.

و با این تصویر آده خیلی بهتر در حال و هوای داستان قرار می‌گیرد.

ترجمه شلرک هولمز اساساً مدت‌اندازه داشت؟ من اصلی برای ترجمه چندان دشوار نیست، خصوصاً اگر کسی انگلیسی خوب بلدان و قدری هم در زندگی دوره ویکتوریا و بعد ویکتوریا غور کرده باشد و با آن دوره آشنا باشد.

اما طبیعاً بعضی واژه‌ها هم هستند که امروز دیگر معنی سابقشان را از دست داده‌اند که در متن اولیه‌ای که حواشی و جزئیات نداشت، آدم باید می‌رفت و می‌گشت و معنی‌شان پیدا می‌کرد، اما متن آکسفورد با توضیحات ویراستاران تقریباً راست‌الحقوق است، مگر برای کسی که انگلیسی ضعیفی داشته باشد.

ترجمه این مجموعه تقریباً چندو چندان را گرفت؟ ما که الان نسبتاً مترجم جاکدنسی هستیم، فکر می‌کنم هر مجموعه پیش از دو ماه وقت را نگیرد. برنامه‌ای برای ترجمه داستان‌های بلندش دارید؟ خصوصاً آن‌هایی که فرمز لاکی یا سگ باسکرویل...

فعلاً که فرصتی ندارم. بنابراین برنامه‌ای هم ندارم، ولی اگر فرصت داشتم سگ باسکرویل را ترجمه می‌کردم. چند وقت پیش یکی از اقیاناس‌های سیمینای جدید آن را دیدم و فیلم آه یاد هندوسان کرد!

ایدمورام باز از این فیلم‌ها ببیند و فیلمان یاد هندوسان کند که روزی سگ باسکرویل را با ترجمه شما بخوانیم.

از قصا این نسخه یا فیلم‌های دیگرش کمی فرق داشت، همه معمولاً سعی می‌کنند شلرک هولمز را همانطور ببینند که سبکی پشت دیده‌با، چانه باریک و بلند... اما هرپیشه این نسخه قیافه خیلی معمولی‌تری داشت، دکتر واتسنش هم آن موجود پخمه دیگر فیلم‌ها نبود، خیلی کتیبو و فعال بود.

جز این، کداینک از نسخه‌های سیمینای هولمز را دیده‌اید؟ مثلاً مجموعه BBC با بازی چرمی است که از تویزون خوانم هم بخش شده، نظیر می‌گردد؟ متأسفانه فیلم‌هایی را زیاد ندیده‌ام، بعدی‌ها ترا را به خاطر دارم، بازی بازیل ابیوتون، فکر می‌کنم اکثر فیلم‌های ابیوتون را دیده‌ام. خاطره‌ای از ترجمه این آثار دارید. مثلاً با برخورد به کسانی که جلدهای اول را دیده بودند یا خلاصه هر چیزی که شنیدش برای شلرک هولمز بازها جالب باشد؟

خاطره خاصی ندارم. معمولاً برخوردی بوده یا کسانی که جلدهای قبلی را خوانده بودند و می‌گفتند لذت برده‌اند و منتظر جلدهای بعدی بودند، گاهی به ناشر زنگ می‌زدند و گاهی منتانآ می‌پرسیدند.

آن موقع من دبیرستانی بودم و خودم از مشهد یکی دو بار به طرح تو زنگ زدم ناشر هم همیشه فکر می‌کرد، انبوهی از خوانندگان منتظر جلدهای بعدی هستند و مدام به من می‌گفت: زودبیاش.

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

سروش رویشش

## شلرک هولمز از نگاه کریم امامی

برگردیم به سال‌های دوره، به آشنایی شما با شلرک هولمز...

در دوره دبیرستان بود که انگلیسی می‌خواندم و خوب هم می‌خواندم چون علاوه بر دبیرستان به کلاس‌های کورسای فرهنگی بریتانیا در شیراز هم می‌رفتم که کلاس‌های درجه یکی بود و کتابخانه خوبی هم داشتند. انواع کتاب‌های داستانی و غیرداستانی، به زبان ساده و غیرساده انجا پیدا می‌شد و با آن کتابخانه من کتابخوان شدم. و در همان کتابخانه شروع کردم به خواندن کتاب‌های کالن دوبل به زبان انگلیسی و لذت بردن. وقتی به عنوان مترجم کار تجرچه را آغاز کردم، سراغ داستان‌های شلرک هولمز رفتم که یکی اش همان قصه «باقت کیوه بود» (که ترجمه شد اما چاپ نشده). وقتی جسارت و جرأت بیشتر شد کتاب «داستان چهار» را ترجمه کردم (آن روزها دیگر در دانشگاه بودم). حتی دادش به ناشری به نام معرفت. آقای معرفت پابین خیابان لاله‌زار یک کتایفروشی هم داشت، کتاب را گرفت و گفت: «من چاپ می‌کنم و جای رنگی اصلاح می‌کنم». من کتاب می‌کنم می‌دهم، حق‌التحریر ۱۰۰ درصد تیراژ را کتاب می‌دهم، می‌خواست کتاب را در ۱۰۰۰ نسخه چاپ کند که اگر چاپ می‌شد من صاحب ۱۰۰ نسخه کتاب می‌شدم. خلاصه یک سال طول کشید و کتاب را چاپ نکرد، رفتم سراغش و گفتم «چجی شد آقای معرفت؟ گفت: نشده و چاپ نکردیم و... و من ترجمه رایس گرفتم و گذاشتم تو کشوم.

زندگی ادامه یافت و من به کارهای مختلفی پرداختم، پس از انقلاب بود که برخی ناشران تمایل شدند باز ترجمه‌های تازه‌ای از داستان‌های شلرک هولمز چاپ کنند، به یکی از ناشران گفتم من چنین ترجمه‌ای دارم، اظهار علاقه کرد که آن را چاپ کند. برگزتم سراغ ترجمه که خوب‌بختانه حفظ شده بود (و گفان می‌کنم نسخه دست‌نویس را هنوز در دستری دارم).

دیدم ترجمه چندان اشکالی ندارد ولی زبانش را اصلاح می‌پسندیدم. دیدم اگر بنا باشد آن را به ناشر بدهم باید سر تا پایش را بازنویسی کنم این بود که از چاپش منصرف شدم.

پایا مدتی انتشارات طرح نو(یا من صحبت کردم که تعدادی از داستان‌های کوتاه هولمز را برایشان ترجمه کنم و حاصل شد این چهار جلد که تاکنون ۴ بار چاپ شده...
پایا مدتی انتشارات طرح نو(یا من صحبت کردم که تعدادی از داستان‌های کوتاه هولمز را برایشان ترجمه کنم و حاصل شد این چهار جلد که تاکنون ۴ بار چاپ شده...
پایا مدتی انتشارات طرح نو(یا من صحبت کردم که تعدادی از داستان‌های کوتاه هولمز را برایشان ترجمه کنم و حاصل شد این چهار جلد که تاکنون ۴ بار چاپ شده...

اول اینکه من چون اسلشان را می‌خواندم چندان به خواندن ترجمه‌ها راضی نبودم و اگر می‌خواندم از سر کنتکآوری بود. در مورد ترجمه‌های قدیمی شلرک هولمز که در لیست کتابشناسی ام هست، حقیقتاً در دوره جوانی‌ام به هیچ کتابشان برخورددم.

اما مرزوا فهرست این ترجمه‌ها می‌بینم که مجید سمودی، ۵ جلد از این کتاب‌ها را ترجمه کرده و می‌دانم که او مترجم قابل توجهی بوده که دوره آخر عمرش را هم در BBC لندن کار می‌کرد. بنابراین احتمالاً می‌توان آثار او را جلدی گرفت.



بعداً که کتاب در آمد در بازار کتاب چندان معجزه‌ای رخ نداد. معلوم شد همان تعداد خوانندگان وفادار مدام نمانس می گرفتند و ناشر را گمراه می کردند.

شما خودتان از شیوه «استنتاج» هولمزی استفاده کرده‌اید؟

در زندگی آدم منطقی هستم و دوجیب باعث شده این تجربه و تحلیل منطقی را در خوردم پرورش دهم؛ یکی بازی شطرنج و دیگری، داستان‌های شرلوک هولمز.

بله، به من کمک کرده که جدی‌تر فکر کنم و علت و معلول را بهتر کرده کم بگذارم.

**آقای امامی، امروز همه کارآگاه خصوصی را با سمایل ذره‌بین و پیپ و آن کلاه شکاری معروف می‌شناسند، هولمز چطور تبدیل به کالت شده؟**

بله، عجیب است که چطور این داستان‌ها این قدر محبوبیت دارد و فیلم‌هایش مدام بازسازی می شده. انگار جذابیت هولمز پایان‌ناپذیر است.

اخیراً مطلبی می خواندم که «چطور شرلوک هولمز بلای جان نویسنده‌اش شده»، دوپل مدام می‌خواست کارهای جدی‌تری بکند؛ رمان تاریخی نویسد و هولمز که خلق شد دیگر دست از سر دوپل برنداشت و وبال گردش شد. خاصیت شرلوک هولمز از قبل قابل پیش بینی نبود و دوپل قرار نبود با خلق او همه را مفتون کند.

اما جرابی ماجرا را نمی‌دانیم. مثلاً سپهری تبدیل به یک کالت فرهنگی شده. جوانان به شعرهای او اقبال نشان می‌دهند و هیچ منتقد شعر یا شاعری توانسته از کتار او راحت بگذرد. هشت کتاب او هر سال تجدید چاپ می‌شود و یکی از پرفروش‌ترین کتاب‌های شعر معاصر است. نمی‌دانم چرا، اما هست.

نکته دیگری می‌می‌خواهم بگویم که (الته شاید مستقیماً به بحث ربطی نداشته باشد) اما درباره سابقه طرز تفکر هولمزی در شرق است. متأسفانه الان متبح آنچه قصد نقلش را دارم به یاد ندارم. اما در سال‌های جوانی از اساتذ ادبیاتی

شنیدم که به صورت محور در ذهنم مانده؛ داستان درباره کسی بود که از روی شواهد قادر به نتیجه‌گیری بوده است. روزی شتری که زن بارداری را حامل می‌کرده از جایی گذشته و شخصیت قصه بعدتر از روی شواهد اصل ماجرا را بازسازی می‌کند. مثلاً این یک چشم شتر کور بوده، چون تپاده از یک سمت چپیده و از آثار پای زن موقع تپاده شدن فهمیده که باردار بوده، داستانی بود مفصل با شاخ و برگ فراوان که امروز خیلی دوست دارم بدانم این شخصیت‌نامش چه بوده و چه کتابی نقل شده که دوباره به آن رجوع کنم.

**گمان می‌کنم ساده‌هوش این قصه در کتاب فارسی دبستان باشد. شاید هزار و یک‌شبی دارد.**

ممکن است و شاید در مقامات باشد. موقع ترجمه هولمز بلاطحتی از این دست هم روبرو نشده‌اید؛ «آقای امامی، شما که کار جدی می‌کنید این قصه‌ها چیست دست گرفته‌اید» و از این‌شمار؟

مستقیماً که نه، اما پشت سرم حتماً گفته‌اند!

یکی از مشکلات منتقدان ایرانی این است که این نوع ادبیات پلیسی و سرگرم‌کننده را جدی نمی‌گیرند و ادبیات درجه دو و سه تلقی‌اش می‌کنند. شاید عفتش تصورات روشنفکرانه از ادبیات باشد.

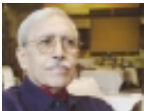
اصولاً در انگلستان، رمان برای خواندن ولذت برودن است و نکته مشترک اکثر این قبیل آثار هم این است که خواندنشان بسیار لذتبخش است و شخصیت‌پردازی و خط داستانی و فراز و فرود دارند. اما اینجا دنبال «آموزش و ایام» و تکنیک نو و از این قبیل چیزها هستند و اگر اثری واجد این شرایط نباشد، جدی گرفته نمی‌شود.

دست مترجمانی چون شما، آقای فولادوند، مرحوم میرعلایی و بزرگان دیگر فضایی ایجاد کرد که علاقه‌مندان ادبیات پلیسی به اعتبار این مجموعه سرشار را بالا بگیرند. و پرغم انتقاد مکرران به ژانر مورد علاقه‌شان پاشاری کنند. ما معمولاً در توجیه علاوه‌ماد به ادبیات پلیسی در مقابل حقایق متقدان مجبوریم لایه‌هایی اختراع کنیم؛ مثالی درباره «موجوه استنباطی ژانر پلیسی» و از این قبیل آسمان و ریسمان‌هایی که دست از سرمان بردارند و با این دلایل سرگرم شوند، بگذارند ما هم به لذت‌مان برسیم. اگر شما هم از این دلایل محکمه‌پسند تراشیده‌اید، بگویید ما هم یاد بگیریم.

من دلیل خاصی تراثبیدم رسمی نکردم کارم

رابرای آنها توجیه‌کنتم.

در واقع بسیاری از این ترجمه‌ها که انجام داده‌ام، برای دل خود بوده و چون در سنت



**یکی از مشکلات منتقدان ایرانی این است که این نوع ادبیات پلیسی و سرگرم‌کننده را جدی نمی‌گیرند و ادبیات درجه دو و سه تلقی‌اش می‌کنند**

ادبیات انگلیسی بزرگ شده‌ام و هنوز هم کتاب‌ها را بیشتر به زبان انگلیسی می‌خوانم تا فارسی، مشکل چندانی نداشته.

در مورد طرح جلد کتاب‌ها که با شما مشورتی نشده؟

خیر. زحمت آنها را آقای صفیوری کشیدند که اتفاقاً طراحی کشنگی دارد، اما تصور می‌کنم برای مخاطب اینجایی کمی مدرن باشد و انگار امروزی‌تر از داستان‌های هولمز است.

**در حال حاضر مشغول چه کاری هستید؟**
خب، من در زندگی کارهای مختلفی کرده‌ام؛ روزنامه‌نگار، مترجم، ویراستار، مدیر انتشارات و کتابفروشی بوده‌ام و چون همه این کارها را انجام داده‌ام، کارنامه ترجمه من چندان مفصل نیست. حالا مشغول فرهنگ‌نویسی هستم. الان ۵ سال است که در حال تألیف یک فرهنگ فارسی به انگلیسی هستم. طی سال‌های اخیر سطح عمومی زبان فارسی شاهد تغییرات زیادی بوده، واژه‌های بسیاری به زبان اضافه شده که در فرهنگ‌های فارسی به انگلیسی قدیمی ترجمادلی برایشان وجود ندارد. در نتیجه نیاز به وجود فرهنگ تازه‌تری بود، نشر فرهنگ معاصر این فرهنگ را به من سفارش داد و حالا اواخر کار هستم و ان‌شاءالله دوسه ماه آینده کار من تمام می‌شود و به دست ناشر می‌سپارم.

فرهنگ‌نویسی هم برای خودش عالمی دارد، یافتن لغات جدید و مهمتر از آن کشف معادل‌های انگلیسی برای لغات جدید.

## یک نگاه

## شرلوک هولمز کیست؟



روز ۶ژانویه سال ۱۸۵۲، خدایتد به یک ملاک روستایی به نام آقای هولمز پسری عطا کرد که نامش را شرلوک گذاشت. شرلوک از سمت مادر، فرانسوی‌تبار بود و در واقع، توه خواهر امیلی ژان هورین ورت، هنرمند فرانسوی بود.

شرلوک هولمز به انکای هوشی تانی، بله‌های ترقی را بسرعت طی می‌کند و در اوان جوانی دانه دانشگاه، کنشورده می‌شود. در ژانویه ۱۸۸۱ زمانی که او در لندن، خیابان بیکر، پلاک ۲۲۱ B پاسپون شده و دنبال هم‌خانه‌ای می‌گردد با دکتر، «دانش آن‌شما» شوه‌پزشک جوانی تقریباً هم‌سن و سال خودش (او در واقع دوسال بزرگتر از خودش) که بر او نیز سر چهلی گذشته است و دانش جوان به محض فراغ تحصیل از دانشگاه پزشکی دانشگاه لندن به او نش پوخته و به عنوان پزشک نظامی ردهی هفد می‌شود. در یکی از جنگ‌های افغانستان موسوم به جنگ میوند، به ضرب یک اسلحه مستقیم افغان به شدت زخمی می‌شود و پس از گذراندن دوران سخت بیماری و به لطف مراقبت‌های زن نازنینی به نام ماری، به زندگی او ایته لندن باز می‌گردد و از ارش استعفا می‌دهد و تصمیم می‌گیرد در لندن به طبابت بپردازد. ژانویه ۱۸۸۱ نیز دنبال محل اقامت مناسب می‌گردد و دست تقدیر او را با شرلوک هولمز آشنا می‌کند.

در واقع هر آنچه ما از زندگی شرلوک هولمز می‌دانیم به لطف یادداشت‌های دکتر واتسن است و از آن تاریخ به بعد شرح این ماجرا که چطور هولمز در نگاه واتسن از یک هم‌اتاق صرف خارج شد و آرام آرام به یک دوست، همکار و سرزند و مراد تبدیل گردید. در اولین کتاب واتسن به نام «گلدور قرمزلاهی» آمده است. (اتاقی امروفت و آماده، آذماها، اجنات و معاملات و خلاصه همه چیز شرلوک هولمز برای آدم فضولی مثل واتسن، مشکوک، کنجکاری برانگیختار است.

هولمز آدم ساکت و آرامی است و دکتر خجالت می‌کشد مطرح برود و صاف و ساده از شغل شریف هم‌خانه‌تبارانش پرسد کنجکاری و بهیت و حیرت واتسن زمانی شدت می‌گیرد که روزی بر حسب اتفاق می‌فهد. شرلوک هولمز (هردی جوان، فراغ تحصیل از آکسفورد آن هم در اواخر قرن نوزدهم) هولز نمی‌داند این زمین است که دور خورشید می‌گردد یا خورشید است که گرد زمین؟ هولمز سکوت رانی کشنده و برای واتسن توضیح می‌دهد که یک کارآگاه خصوصی است و چون معتقد است ذهن انسان به یک ایاری تشبیه است. او سعی می‌کند تنها اطلاعاتی را به ذهن سپارد که به کارش می‌آید و اصلاً با نیاز حقیقت، چرخیش زمین به دور خورشید را در حافظه خود نگهدار د.

واتسن آن روز ایته تشبیه تشبیه می‌شود اما طی سال‌های بعد و معاشرت بیشتر با هولمز مقصود هولمز را از آن تشبیه درمی‌یابد و می‌فهد او هم خانه مردهی است که می‌تولد آثار کل و لایه مناطق مختلف لندن را شناسایی کند.

چندنی نمی‌گذرد که دکتر واتسن، به حرفه هولمز علاقه نشان می‌دهد و هر چند پس از اذواجش با ماری از خیابان بیکر نقل مکان می‌کند اما هم‌عنوان قاضی بنگار و دوست هولمز با پایان سال‌های کاری او در کنارش می‌ماند. آن دور تا سال ۱۸۹۱ پیش از «پرونده مهم واصل و فصل می‌کنند تا روزی که آن واقعه رخ می‌دهد.

هولمز طی سال‌های علالت دریافته است پشت اکثر پرونده‌های جانی لندن، دست‌های پنهان شخصی است که هیچ وقت به نام قانون نمی‌افتد. جانی‌کاری ناهقه، یک هولمز عیشیه، پرفیسور موریاژی، موریاژی هم نام هولمز را همیشه به عنوان کسی که متعلق او را به عطر لذیذته در فهرست سله خود دارد. سرانجام وقتی در یکی از پرونده‌ها، هولمز برای جلانی بد به شکلات‌ها موریاژی ضربه می‌زند، او دست به قتل می‌شود و واقع به فرمان او تمام گردن کاشته‌ها روزی کوه و قتلان لندن سیخ می‌شوند تا فرشته عدالت خیابان بیکر را از روی زمین براند.

هولمز واتسن، به موقع می‌گوزند. آنها تا دارند مدتی را در دامه آلب می‌کنند تا آب‌سازها بقیصد غافل از اینکه شخص موریاژی سایه به سایه معششان می‌کند (الته این غفلت را باید بیشتر با واتسن نوشت).

سرانجام در غاب واتسن، هولمز و موریاژی بر فراز آشارایشن باخ رودرو می‌شوند. هولمز یادداشت خود را مطلقاً برای واتسن می‌نویسد. سپس دو مرد کلاوژی می‌شوند و هر دو فرشته و آخرین به داخل امواج سقوط می‌کنند و واتسن عذرانه قصه «مسلله نهایی» را در سوگ روشفی می‌نویسد. سال ۱۸۹۲، سال مهمی است. واتسن بعد از ۳۰ سال سکونت داستانی می‌نویسد به نام «خانه خالی» و با یشارت عریی همه واژه‌هایی که شرلوک هولمز زنده است، او پس از واقعه وایشن باخ زنده ماندن و حالا باز گشته است تا آخرین بازمه‌نگار سازمان جانی موریاژی، معلوم رانیزه دست قانون سپارد. آن دو طی سال‌های ۱۸۹۲ تا ۱۹۰۱ پیش از چند صد پرونده، رافع و رجوع می‌کنند. سال ۱۹۰۲ ملکه وکتوریا تصمیم است هولمز را به صده سری خدمات پلی‌اش به لقب «سر» منتقب کند. اما هولمز (که با ادا اطراهای سلطنتی میانه‌ای ندارد) این لقب را نمی‌پذیرد.

سال ۱۹۰۴، شرلوک هولمز «ساله آرام آرام به استقبال بازنشستگی می‌رود. او قفلش را در ویلاهی ساحلی واقع در ساکسن می‌گذراند و به زینورداری می‌پردازد. طی این سال‌ها پرونده بسیاری از موکلین عالی‌رتبه‌اش را نابود می‌کند و واتسن با اجازه او که گاه به شرح و نقل برخی پرونده‌های قدیمی می‌پردازد، امروز در خیابان بکر لندن مجسمه نماد قدی از هولمز برپاست.



کم پیش می‌آید که در ترداد شخصیتی امی جشن جهانی برپا شود مگر تکم نام او شرلوک هولمز باشد. نویسنده بریتانیایی، سرآر.و. کان، دوئل داستان‌های هولمز را به گونه‌ای نگاشته که انگار ماجرایی واقعی هستند. هواداران هولمز یا به اصطلاح «شرلوکی‌ها» معتقدند او با پذیرفته و اسامال در شش ژانویه ۲۰۰۵ برآورد می‌شود. او در ۸۲ سالگی در ۲۰۰۵ میلادی درگذشت. داستان‌های او به ۸۰ هزار دنیا ترجمه و اقتباس‌های فراوانی از آنها شده؛ از کارتون و آگهی گرفته تا فیلم‌های سینمایی براساس آنها ساخته شده است. بسیاری در مورد شخصیت این کارآگاه به مقالاتی وسیع و عمیق پرداخته و به هولمز پژوهان بدل شده‌اند.

هولمز فردی است بلندقد، لاغر اندام با موهای سیاه، لب‌های بزرگ و بینی عقلمی و چشمان نافذ عاکنسری. ظاهر تر و تمیز و مرمی دارد. در خانه ریدوشامبر می‌نشیند و تا کلاه مورد علاقه‌اش «toppat smoking cap» است که همه ما تصور او را با این کلاه معروف به خاطر می‌آوریم و او معادل دقیق و فارسی ندارد. شست و زدن و شستشوی ملایم او است و به خاطر داریم بر فراز آنتن‌ریشین باج کارمروبارتی بد ذات را به همت خودن باریش که نوعی کشش ژاپنی است بسکرمه می‌کشد. با این حال سلاح مورد علاقه‌اش تعلیمی خوش دستی



مصنعات ا ت جلوبکش و ویولن مرابد، چون تنها مسأله‌ای را که هنوز باید حل کنیم این است که چگونه این رشتن‌های سرد و همیار پاییزی را به شکل جالبتری به سر آوریم.»
خطاب به دکتر واتسن، در پایان ماجرای اشراف‌زاده مجرد

در نگاهی تروستی به جهان هولمز ممکن است، آن پانز، دزدین و کلاه معروف را با خود او ترمض بگیریم. هولمز اولی با حلقه قصه معمولاً می‌نقاب می‌مقد لحظاتی که هنوز پورده، تازه‌ای به‌دست گرفته تا با حل معماهای فارغ شده است. و این همان موهی است که در پاسخ تریک پردوشوین و به خاطر موفقیتش فقط شانه بالامی اندازد و می‌گوید: «هرامتی از ملال نجات داد. افسوس که احساس می‌کنم که ملال دوباره وارد دلم کرده‌ام. اگر من می‌توانم دنگی می‌کنم گوش منند برای گریز از چیزی پیش پا افتاده و مبتذل در این دنیااست.»
هولمز عمیقاً افسرده است. افسردگی او شاید ریشه در این ساله دارد که می‌داند قله‌ای برای فتح نمانده، و او ناچار است از نقطه اوچی ملال‌انگیز به حیسان دور و برش بنگرد. جهانی بدون جاذبه و دناخونی، جهانی در خود نشانی انسان‌های متوسط الحال و هماهنگ با دوری زندگی آنان است. غریب است اگر ما در نوجوانی به هولمز علاقه‌مند شدیم. هولمز همیشه عینی جهان نوجوانی مااست. دوران ازود ماوجهی یک با جهان بیرون. گردی به کل از خارج جاداست و آن دنیا را معمولاً بهتر، بزرگ‌تر و عظیم‌تر از دنیای خود می‌داند. جوامی هم دورانی است که سعی می‌کنیم حودمان را با آن جهان بیرون تطبیق دهیم، به آن احترام می‌گذاریم و شادیم که ما را به رسمیت می‌شناسد. اما حساب نوجوانی، جاداست. نوجوان در موقعیتی قرار دارد که ناچار است نسبت به آن دنیای دیگر قضاوت کند؛ دنیایی که تکلیفش با نوجوان روشن نیست. منظر است تا زودتر به سن جوانی برسد و او را در خود درمیابد. تود جامعه نوجوانی سن نهید و خطری نیست. نوجوان کسی است که در جهان تجربه می‌زند. می‌آنگه هنوز به توافق جامعه پاینده نشده، و نوجوان نیز معمولاً این احساسی حسوده را دردی می‌کند. آنان نیز دل خویش از جهان آدم‌بزرگ هادانند. جهان فراموش‌پوشی و آدم‌ها ماشینی تصور هم‌گ شدن با آن جماعت برای نوجوان عمیقاً دردناک و دلگشکنده است. اما تازه وارد دنیاش را کشف می‌کند. تجربه خیلی زری کردگانه را از سر گذارنده و در این موقعیت کمابیش هر نوجوانی در دل می‌پنارده که جهان دیگران، در خود او نیست و دنیای همسان‌ساز قدر استعدادهای ویژه او را نمی‌داند.

## آماتور بودن یک شخصیت

است که با سرپ بر شده هولمز چند رساله معروف دارد.اولی رساله‌ای است دربارهٔ تفاوت میان خاکستر تیتاکوهای مختلف، بعدی رساله‌ای است در باب موهت‌های چندصدایی لاسوس که خوشی آمد برخی مستفاد را در پی داشت. دو مقاله کوتاه دربارهٔ گوش که در مجلهٔ آنتروپالوجیکال به چاپ رسیده، مقاله‌ای دربارهٔ تاریخ اسناد، مقاله‌ای دربارهٔ رد جا پناه، نوشته‌ای در باب تأثیر حرفه در شکل درست آدمی پناه، مقاله بلندی به اسم کتاب زندگی که در آن می‌گوید نشان دهد که چگونه زندگی تزیین می‌تواند با پرسوی دقیق و انگاه استقار و استنباط منطقی به نکات جالبی دست یابد. او همچنین در باب بودائیان سیلون به مطالعات ویژه‌ای دست زده، علاقهٔ غریبی هم به آسیای میانه نشان می‌دهد. و پرسوی‌های جالب توجهی نیز دربارهٔ نمایشنامه‌های معجزات که از نمایش‌های مذهبی قرون وسطی به دسترس می‌رود انجام داده است. برخی از این نوشته‌ها نیز توسط فرانکوئین لویولاره به فرانسوی برگردانده شده‌اند.

داستان این نکته هم جالب است که در فاصلهٔ سال‌های ۱۸۹۱ تا ۱۸۹۲ که او با هویتی پنهان می‌زیست و همه علاقه‌مندان او را مرده می‌پنداشتند، سفری به این‌ها داشته همچنین از عربستان و مکه نیز دیدن کرده است. جان توتوئی هولمز یک کاشش ایرانی است. آیا و اجداد امی شرلوک هولمز از سوی کارآگاهی‌های آگوست دوپین، شخصیت داستان‌های ادگار آلن پو و از سوی دیگر شخصیتی واقعی به نام جوزف بل، اسناد کتان دوئل در دانشگاه پرشکی دانشگاه ادینبرگ بوده‌اند. دیگر الگویی که در خلق شخصیت این کارآگاه از آن الهام گرفته شده یوجین فرانکوئیس و پروتگ جنایتکار سابق است که طبق اصل ابرای دستگیری یک دزد، دزد دیگری را استخدام کن، به سمت کارآگاهی منصوب

### نگاه ایرانی

## کنار شومینه خیابان بیکر

نوجوان در قصه‌های هولمز انعکاس دذغه‌های خودش را می‌یابد. مایه «استعداد شخصی و جهان‌تایق بیرون»، هولمز به واتسن می‌گوید: «دست براف دوست من برای مردم، برای کشر و سیمی از مردمی که چشم تزیین و موشکاف دارند و نمی‌گویند با چه یاف راز اندیش و حورچین را از شست چیش شناسند. نکات ظریف تجزیه و تحلیل و استنتاج چه اهمیتی دارد»

دنگه جالب، همان چیزی که باعث می‌شود خواننده از ترموع اموع خوانند قصه‌های هولمز تجربه دکاتاریسیا را از سر گذارند، و خشنود شود این است که جهان بزرگسالان، مدام در آن غفل و استدلال می‌زند و هولمز «هرچند جهشش از آنان جاداست اما، اگر لازم باشد چنین قدرت استدلال و فرای ذهنی نشانمان می‌دهد که در می‌ماند. هولمز با حل معماهای خود نظام دوران نوجوانی ما را از بزرگسالان می‌گیرد.

با این حال بدینی هولمز را نباید با سباه‌بدینی کارآگاهان آماتور است تا آشناء گرفت جامعه قصه‌ای نوآر تشکیل شده از: جادوکش‌ها، مظرودین، منحرفین، روسپیان و پادشاهان. اما جهانی که هولمز در آن زندگی می‌کند، چنین فرق نشاد و تباهی نیست. ارفقند دنیایی است نسبتاً معمولی با آدم‌های خوب و بد. اما مایه، درست مثل همان تصویری است که یک نوجوان در ذهن دارد: «از آن جماعتی که عطف نشاد، دناخو نیست، دلگیری‌اش از مهررگ شدن آن با جماعت.

مادر دوران نوجوانی و یابعدهمایه واسطهٔ آن خارخار نوجوانه‌ای که در جودمان مانده، با هولمز و جهانش درگیر می‌شویم، دناشم، خارخاری که ابدان‌از و راهمیت نیست که اگر امیدی



و باقی ماندن، یاد در همو چیست. تروست‌های جهان هولمز خوش دارند اگر او وجود حقیقی می‌داشت؛ در حیوجه حل یک پروندهٔ جنایی هرچنان بودند یا نیستند و حسرت و حسود و اخیر غریب، او را در حال کشف آثار یا با دست‌نشان می‌گردند. یاد مطلق هولمز می‌ایستادند تا او به شیوهٔ مخصوصش، نگاهی به سیر تا پایانش بنندازد و از گذشتهٔ جادش بگریزد. اما دلستان حقیقی هولمز سواد دیگری دارند؛ این که بیرون بماند، یازد، آنان در یاک ۱۸۱۱ B۱۱۱ خیابان بیکر باشند. در سکوت کنار هولمز نشینند و به آتش شومینه خیره شوند.»

شد. بسیاری از نویسندگان از جمله آهزی، رابرت آل فیش و نیکولاس ریم در زمان‌های «محلول هفت درسدی» (۱۹۷۵) و «ووحشت در وست اند» (۱۹۷۶) داستان‌هایی با حضور هولمز نوشته‌اند.

شاید بزرگترین جاذبه داستان‌های شرلوک هولمز همچون جاذبه ابتدایی هر داستانی در ژانر ادبیات کارآگاهی غلبه و پیروزی نظم و قانون بر هرج و مرج است. اریک روتلی می‌گوید: «خواننده داستان کارآگاهی نه عاشق خشونت که عاشق نظم است. ما رگری آبیگنهام نیز معتقد است که این ژانر ادبی به خاطر عشق به خشونت ظهور نکرده بلکه نشان نمایی جمعی به نظم در دوره‌ای از هرج و مرج است.

دیگر جاذبه این شخصیت قطعاً آماتوریزم است.

هولمز عضو رسمی اداره پلیس نیست.

ای.ای.میلن در مقدمه کتاب «راز خانه سرخ» می‌نویسد: «من بر آماتور بودن کارآگاه اصرار دارم. بدون شک در زندگی واقعی بهترین کارآگاهان پلیس‌هایی سرخه‌ای هستند. اما در این صورت بهترین جنایتکاران نیز سرخه‌ای تریب هایشان هستند. در بهترین داستان‌های کارآگاهی شخصیت متقی فردی آماتور همچون خود ماست و فقط کارآگاهی آماتور است که می‌تواند این

جنایتکار را رسوا سازد. قاعده بر این است که کارآگاه نباید از دانش ویژه‌ای فراتر از یک خواننده معمولی برخوردار باشد. خواننده باید حس کند که اگر او هم همان استدلال‌های منطقی کارآگاه را به کار می‌گرفت به همان نتایج می‌رسید.

س و س



**پرونده شرلوک هولمز**

اما عادت کرده‌ام رمان‌های جانی را با موضوع قتل پیشنام اما در داستان‌های هولمز به ویژه در ۱۲ داستان نخست قتل از نامر جانی است که رخ می‌دهد و همین موضوع خواننده را در نگاه اول غافلگیر می‌کند اما نکته اینجاست که کارآگاه در این داستان‌ها با چه جنابیتی مواجه است. این داستان‌ها عمدتاً با اختلال افشاش در خانواده‌های بورژوا و محترم می‌پردازند. تهدیدهای زیادی برای ثبات خانواده‌ای از طبقه متوسط می‌گذرد که از درون خانواده و طبقه اجتماعی نشأت می‌گیرند نه از دشمنان خابینکار. یکی از مضمون این تهدیدها، طبع، از سر خودخواهی است. این مضمون ریشه در گذشته دارد و بر آنچه هم اکنون خانواده‌های محترم می‌رسد بچشم می‌افتد. اما زده اکنون بر همان جایت گذشته استوار است و اکنون زمان انتقام‌گیری از این زده است. در سه داستان دیگر نیز مضمع به تقبی اسناد و خارج از روابط خانوادگی محرم می‌شود و داستان باقی‌مانده از این ۱۲ داستان کمی متفاوت است. در اینها، آنها دروازی از دواهی فریب‌الروح و پرادمای عشقی در گذشته به چشم می‌خورد. این جنابیات اختلال در خانواده‌های محرم بورژوا شاید با استانداردهای مدرن رنگ یاخته باشند اما در زمان کتیل او اهمیت زیادی برخوردار بودند.

قطعاً یکی از جاذبه‌های بزرگ هولمز برای خوانندگان عصر ویکتوریا رسانده این کارآگاه از تکنولوژی و علم بوده است. چیزی که بسیاری از خوانندگان ویکتوریا آن راهی برای پیشرفت و تکامل جامعه می‌دیدند. اسفند ثابت می‌گردد، ادر جایگاه نخست، هولمز نماد علم است. تیروی جذاب و جدید است ۱۹ در ادعای مردم دوئل در خاطراتش گفته است که ادبیات جنایی معاصر او را تأمید کرده چون کشف راه حل‌هایش بر شانس و تصادف استوار است. در حالی که کارآگاه باید قادر به حل‌های ماجراه باشد. به همین دلیل تکنیک‌های علمی و تحلیلی‌های منطقی اساس کار هولمز را تشکیل می‌دهد. پیتر تورودن نیز در باب اهمیت علم برای موفقیت داستان‌های هولمز می‌گوید: «همین دانشی که هولمز به آن غفل نشاد از روی آن چیزی را می‌خوانست که جهان واقعی را دروکار از دانشندانش انتظار داشت. عدلت و روشنی ششتر»

در این میان ولسن عنصری مکمل و فاش‌کننده برای هولمز به شمار می‌رود. زمینه تصادف که عرصه را برای ظهور توانایی‌های هولمز می‌کشاید. روان‌داند کاسی کارکرد ویژه و واتسن را معامل کرده. همسران این نمایش‌های بونان بیاضان می‌داند. تباران واتسن تنها عنوان یک مخاطب گیج و مگن که همچون گروه همسران بریتانی، صدایی است که هم دربارهٔ وقایع اظهار نظر می‌کند و هم توجه مخاطب را به جزئیات ویژه و بازتاب‌هایی خاص هدایت می‌کند. رابرت بل معتقد است که ما هولمز را نه تنها به عنوان حامی خیر و باور عدالت بلکه موجودی اسفندی و افسردگی می‌بینیم. دانش فراترگرم و معجزات عقل و استدلالش در کشف مسائل او را از آسانی فانی فراتر برده است. در واقع نشل‌های جدیداً ایده خلق موجوداتی همچون سوریم و اسپایدرمن را از کارآگاه بزرگ دوئل دم گرفته‌اند.

همچو لمرت داستان‌های شرلوک هولمز از معماهای مکانیکی فراتر رفته و به سمای خلاقه زندگی می‌پردازد. تبدیل مسائل پیش پا افتاده به معمای بزرگ زندگی و بازی‌های گوناگون با پیرنگ، مضموون و شخصیت موفق داستان از بزرگترین دستاوردهای دوئل در داستان‌های شرلوک هولمز به شمار می‌رود.





روزانه

نیشه محمدی

## آنگاه که تصویرها جای واژه ها حرف می زنند

دیدار با فیروزه گل محمدی؛ تصویرگر



**آبان ۱۳۸۱، فرهنگسرای نیاوران**  
پنجمین نمایشگاه تصویرگران کتاب کودک، فرهنگسرای نیاوران. لایزای کارهای بخش تصویرگری متن کتاب های کودکان تصویر داستان قبل در خانه تاریک؛ مولانا اثر فیروزه گل محمدی جلب توجه می کرد اثری با رنگ های روشن و تصاویر پرنحر که این کار قرار بود توسط نشر افق منتشر شود.

**از گل ششمین ماه ۱۳۸۳**

از در که وارد می شوم با دیدن داربست های با گیاهان زمستان زده و راه پارکی که سنگفرش هایش مراب هرودی آبی می رساند، به شوق می آیم و ناگهان عصر دلگیر زمستانی، به بهاری از رنگ ها و تصاویر بدل می شود.

فیروزه گل محمدی با لباس خانه زرشکی وقاب عینکی به همان رنگ در آستانه در انتظار رامی کشد. تا نقش هالم را در میزبانان مهربانی برام یک جفت دمپایی روفرشی می آورد تا سرما نخورم و بعد آتش بخاری و مبل های نرم و یک لیوان چای داغ. به هر طرف که چشم می گردانم، کوله ها و شیشه های رنگ است و کتاب و تصویر، دکوراسیون داخلی آئینه و سانس ورودی خانه فضای دلنشینی را به وجود آورده که دلم نمی خواهد از نگاه کردن به آن دل بکنم. دلم می خواهد همان طرز روی مبل لم بهم و به صدها خرد روی جذاب و رنگی اتاق نگاه کنم و در خیال با سماع کنندگان قوی که عکس هایشان روی دیوار است سماع کنم اما من برای کار دیگری آمده ام.

**روایت مولانا و دیگران**

پیل اندر خانه تاریک بود عرضه را آورده بودندش هنوز از برای دیدنش مردم بسی اندر آن ظلمت همی شد هر کسی دیدنش با چشم چون ممکن بود اندر آن تاریکی اش کف می بسود... در شهر قصه مولانا هر کس که قیل را در تاریکی لمس می کرد، شکلی برای آن متصور می شد. این روایت تنها مختص مولانا نیست؛ ابوحیان توحیدی (قرن چهارم هـ. ق) و ابوحامد غزالی و حکیم سنایی (قرن پنجم هـ. ق) نیز روایاتی نزدیک به این داستان دارند. اما گرایش گل محمدی به روایت مولانا از نوع دیگری است.

در ابتدای کتاب قیل در خانه تاریک؛ عبارت قدیم به دوست خوب مولانا جلب توجه می کند. وقتی از دربار از این عبارت سؤال می کنم، می گوید: به نظرم بی آید که در سال های که درباره مولانا کار کرده ام مثل یو دوست بوده ایم. البته او یک دوست بزرگ و حلی قوی است. هر وقت که تصویرگری کاری از مولانا را شروع کرده ام اتفاق های بامزه ای برام افتاده و واقعاً با یک آدم زنده طرف هستم که قضیه را راه می برد و هر وقت نخواهد کار را متوقف می کند. یعنی سر به سرم می گذارد. همیشه وقتی روی شعرهای مولانا کار می کنم خوشحالم چون یون من



تأثیر می گذارد و برام تکان دهنده است.

**چرا روایت های دیگران را تصویرگری نکردید؟**  
دلیل صدها ای که مولانا را برگزیدم این است که سال هاست دارم روی شعرهایش کار می کنم. فکر می کنم کار مولانا یک کار خاص است. برای برگزیدن مطلب دارم برای نوجوانان هم فقط مطلب دارم. حتی اگر مادری برای کودکش قصه آن را تعریف کند و تصویر را نشان دهد، می تواند جذاب باشد. یعنی پیگیری این موضوع که قیلی بوده که هر کس به آن دست می زده یک چیزی حس می کرده این برداشت اول برای همه های کوچک است. اما خاصیت داستان های مولانا این است که برده برده می تولید آن را عمیق تر، فلسفی تر و عرفانی تر ببینید.

ذکر کردم. با توجه به تجربه ای که درباره کتاب اشعالی که در خم رنگ افتاده داشتم و استقبال مخاطبان بزرگسال را دیده بودم، بشوق شدم که تا جایی که در توان دارم منابع موجود را بیابم.

اما اینکه چرا روایت های دیگر را برای تصویرگری انتخاب نکردم باید بگویم که از قیل دنبال این نبودم که روایت های موجود را در کنار هم بگذارم و یکی را برای تصویرگری انتخاب کنم. وقتی کار تصویرگری روایت مولانا را تمام کردم، منابع دیگر را بی گرفت. یعنی زمانی که حس تصویرگری کتاب مرا گرفت، واقعاً فقط می خواستم آن را تصویرگری کنم و به چیز دیگری فکر نمی کردم. وقتی تصویر اولیه را کشیدم، دیدم که خیلی داستان را دوست دارم. بنابراین کار را ادامه دادم.

**هذتاریت جام!**

رقص پر حرکت نوازندگان و قاصدان هندی که قیل قصه را برای نمایش به شهر آورده اند و لباس های که به تن دارند آنقدر شبیه موسیقی شرق ایران است که به خانم نقاش می گویم:  
**این لباس ها و آلات موسیقی آدم را یاد موسیقی مقامی تریتم جام می اندازد اما عناصر هندی مثل گردنبندها، سربندها و خخال های که به پای مردان رقص است، کاملاً هندی است. این حرکات را با توجه به رقص منطقه خاصی طراحی کرده اید؟**  
خانم نقاش می گوید: من چهار سال در هند بودم و دوسه سال اخیر به ایران برگشتم. اما تعدادی از تصویر این داستان را در هند تمام کرده ام. هندی های این رقص را

متن خاکی تصاویر دیده می شود. می پرسد:  
**چرا برای متن اشعار فقط از زمین طراحی حرف استفاده نکردید؟**

می گوید: من در نقاشی از عنصر خط به عنوان یک کار گرافیکی و تکمیلی استفاده کردم. بعد با آقای بهمن یوز مدبر هنری کار به این نتیجه رسیدیم که اگر شعر را فقط به همان خط بگذاریم، در صفحه گم می شود. چون بیننده به محض باز کردن صفحه اول باید مطلب را بگیرد و بعد تصاویر را ببیند. البته فکر خوبی است که بشود در کارهای بعدی از همان طراحی حرف (البته کمی درشت تر و پررنگ تر) استفاده کرد.

**کویر و یادگیرها**

زمینه فوهای و خاکی تصاویر مراب هرودی می برد. یادگیرها و سقف های کویر، تاق نماها و کوزه های قیل در خانه تاریک؛ بیش از هر چیز یادآور معماری یوز است. می پرسد:

**چرا از رنگ و معماری این مناطق استفاده کرده اید؟**

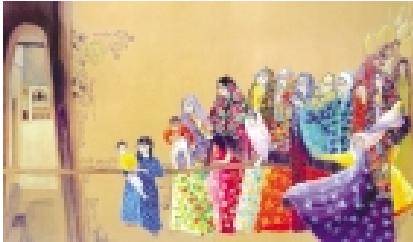
چرا می خاصی نداشت. فقط به عنوان یک تجربه به آن نگاه می کردم چون همیشه در کارهای کودک از زمینه سفید استفاده کرده بودم. ضمن اینکه رنگ خاک با آدم ها نزدیک خاصی دارد. خود من هم معماری مناطق کویری را خیلی بیشتر از جاهای دیگر دوست دارم. همیشه آرزو داشتم در این زمینه کار کنم اما وقتی نقاشی می کردم، به هیچ یک از آنها فکر نمی کردم فقط می خواستم کاری را که دوست دارم درست انجام دهم.

**چشم های که کف دست های مردم کشیدید**  
نماد چه چیزی است؟  
نماد اینکه آدم هایش هایشان کف دستشان بوده و از عقلمشان در رویه روی با یک پدیده جدید استفاده نکرده اند. انگار که عقلمشان به جای مغزشان در کف دستشان بوده!

**موش کور و مرد بینا!**

یک موش کور جاق و زبیل کنار تصاویر کتاب برای خودش می بلکد و هر لحظه به کاری مشغول است. اما جالب تر از همه جا صفحه ای است که دست های چشم دار (۱) را می بینیم که قیل را لمس می کنند و در حاشیه صفحه موش کور روی بومی که چراغ مطالعه با سیم برق روی دیوار دارد، طرح کاملی از قیل کشیده؛ می پرسد: همان قیلی که مردم بینا از دیدن کلیت آن عاجزند.

**این موش در دهنتان نماد چیز خاصی بوده است؟**  
بله. این موش خود من هستم! این موش با همه کوری اش بهتر از همه مردم می داند که قیل چه شکلی است. او در واقع طنز اثر هم هست. این طنز را گذاشتم. فقط به خاطر اینکه مولانا هم با این شعر دارد یک طنز را روایت می کند. من هم خواستم بغل دست



**چرا ماخذ دیگر را هم در انتهای کتاب آورده اید؟**  
چون می خواستم یک کار خاص بکنم. دیدم بهتر است این کار ادامه دار باشد. و همه افشار کتابخوان بتوانند از آن استفاده کنند. بنابراین دنبال این رفتم که برای آن داستان نویسم. فقط اصل شعرها را آوردم و معنی لغت های دشوار را هم نوشتم. پس این بخش برای آدم بزرگ های است که علاوه بر تصویرگری و شعر اصلی، به سرع منابع دیگر هم می روند. با خواندن کتاب (منابع و ماخذ متن)؛ مرحوم فروزانفر با خود گفتم چرا مردم ندانند! این طور شد که منابع دیگر را هم

**طراحی حرف**

در متن تصاویر قیل در خانه تاریک؛ ایات مولانا به همراه معنی لغات با طراحی حرفی پررنگ تر از



مولانا یک خودنمایی بکنند و ملنر دیگری را هم در کاربگذاریم.

فکر می‌کنم این شعرشنید جدی بودن طنز جالبی در خودش دارد. خیلی وقت‌ها اتفاق می‌افتد که ما به یک مسأله یک بعدی نگاه می‌کنیم.بعد-حسی می‌گیریم و طبق آن عمل می‌کنیم و حتی می‌چنگیم. مثل آنجا که مولانا می‌گوید: از جیبان صلحشان و جنگشان... بعد که تمام می‌شود و کسی برای ما اصل واقعہ را روایت می‌کند، می‌بینیم که حدار هشتاد درجه با آنچه که در تصور ما بوده تفاوت است.

**چراالمقربینو؟**

بیش از دو سال از زمانی که قبل در خانه تاریک در چندمین دولسالنه تصویرگران کتاب کودک به نمایش درآمد گذشته، تا الان که در قالب اولین مجلد مجموعه ادب بیروز، نسل امروز نشان افتی منتشر شده است، این کتاب و چند کتاب دیگر مشابه آن مدت‌ها

پیش از انتشار این مجموعه آماده بوده‌اند ولی گل محمدی دوست نداشته است که آنها را با کیفیت عموم کتاب‌های کودک و نوجوان این روزها منتشر کند. او می‌گوید فکر می‌کند اگر عسوی را زوی چنین کتاب‌های در حوزه ادبیات کهن ایران گذاشته‌ام، می‌ارزد که بیست‌کنگ تا با کیفیت که می‌بینم منتشر شود. اگر می‌خواستم به شکل رایج معمول چاپ شود، ده سال پیش همه آنها چاپ شده بود.

به گفته او از زمان آغاز تصویرگری این کتاب تا انتشار آن ده سال طول کشیده است. وقتی می‌پرسم که چرا اینقدر دیر منتشر شده است، می‌گوید: نشر افق پیشنهاد ما را برای چاپ کتاب متمارضانه قبول کرد. شاید هم چیزی که روی این کتاب مانده چیز جای‌گذاشت سرمایه‌ای نداشته باشد ولی به هر حال چون مسز اولان این انتشارات به کار فرهنگی علاقه‌مند بوده، سه سال پیش انتشار آن را قبول کردند.

**پس دلیل این همه تأخیر چه بود؟**
راشتن را نخواهد کسی که اول صفحه‌بندی کار را به عهده گرفته بود. بعد از یک بدقولی هفت -هشت ماهه کار را انجام نداد. بعد کار را به جای دیگر دادم. باز هم نشد. چند ماه صبر کردم تا اینکه آقای حسین گدیزی زاده کار را شروع کرد. بقیه دلایل تأخیر هم برمی‌گردد به اینکه وسواس زیادی داشتمیم که مدام صفحه‌بندی را ببینم، بپرشم، بگنیم و دوباره تصحیح می‌کنیم. به هر حال اینقدر طول کشید ولی در واقع باید اعتراف کنم که آنچه از کار درآمد، خیلی بیشتر از چیزی بود که توقع داشتم.

**کارهای دیگر**

گل محمدی در حوزه ادبیات کهن کارهای زیادی برای کودکان و نوجوانان دارد که هنوز توفیق چاپ نیافته‌اند. او در این باره می‌گوید: نشر افق چاپ داستان درخت طوطی را هم قبول کرده که در حال حاضر صفحه‌بندی آن در وه اول است و کار آن سرعت بیشتری نسبت به قبل در خانه تاریک دارد و فکر می‌کنم نایک‌ماه دیگر زیر چاپ بگیرم.

**دیگر کتاب چیست؟**

داستان‌های کوتاه‌ای از سه‌روزدی را هم تصویرگری کرده‌ام. دو جلد کتاب هم درباره حضرت سلیمان هست با نام‌های «اسلمیان و هدده» و «اسلمیان و بقیس». البته روی شاهنامه هم کار کرده‌ام، ازال و سیمرغ و «دخاندان رستم». تصویرگری منتقل‌الطیور را هم انجام داده‌ام که برنده یک جایزه بین‌المللی شده و یک ناشر خارجی می‌خواهد آن را منتشر کند. الان هم داریم متن آن را به انگلیسی ترجمه می‌کنیم.

**مدال کتکوز نومواویازتاب‌های جهانی**
**قبل در خانه تاریک شش سال پیش اسه دوره قبل برنده مدال دوم کتکوز تو ما شده است. می‌پرسم: آن زمان کارتان بازتاب جهانی هم داشت؟**

بله. در کانازگ برندگان آن سال چاپ شد. یونسکو هم یک مجله برای کودکان چاپ می‌کند که برای استفاده از تصویررقصی آن برای جلد مجله نامهای نوشندند و اجازه چاپ آن را گرفتند. روزنامه آساهی شیمبون ژاپن هم تصاویر برنده در مسابقات جهانی را به عنوان هدیه ششمیه روزنامه به خوانندگان خود هدیه می‌دهد. آنها هم کپی‌رایت این تصاویر را خریدند و کار کردند.

چندسال است که یک موزه بین‌المللی تصویرگران در ژاپن راه افتاده که کارهای برنده را می‌نرد و دو تا از تصاویر قبل در خانه تاریک هم در آن موزه است. اینکه در اول کتاب نوشتم «قدیم به دوست خرم مولانا» به این دلیل هم بوده و این اتفاقات جهانی فرجی داشت.



## متأسفانه به کارهای برنده در ایران هیچ نیابلی داده نمی‌شود. تصویرگری ما در محافل جهانی خیلی شناخته شده تر از ایران است

رامدین او هستم.

**میچوردر ایران مشهور در جیان**
سردرد دل که باز می‌شود، گل محمدی هم مثل بیشتر آدم‌های حوزه نشر و خصوصاً کتاب کودک دل‌پر دردی دارد. او می‌گوید: متأسفانه به کارهای برنده در ایران هیچ بهایی داده نمی‌شود. تصویرگری مادر محافل جهانی خیلی شناخته شده‌تر از ایران است و گروه‌های نویسندگی و تصویرگری آسیایی و حتی بین‌المللی تصویرگران ما را خوب می‌شناسند.

گل محمدی با تأیاف ادامه می‌دهد، به نظر من ما خیلی در کار کودک پس رفته‌ام. پس رفته‌ام به این دلیل که جاداشتم خیلی در این حوزه پیش برویم. ایران از نظر تصویرگری در دوره قبل از انقلاب جزو پنج کشور اول دنیا بود و همیشه جوایز بزرگ نصیب تصویرگران ایرانی می‌شد. اگر ایرانی‌ها در نمایشگاه‌ها شرکت نمی‌کردند، آن نمایشگاه‌ها اعتبار خود را از دست می‌دادند. تصویرگری ما خیلی جای رشد دارد. اگر یک روزشکار در دنیا برنده مدال شود، روی او سرمایه‌گذاری می‌کنند و به جلد هلش می‌دهند، البته اینکه به زمینش برده نمی‌گویم که جلوی پای من سنگ گذاشته‌اند ولی می‌بینم که این اتفاق برای دیگران می‌افتد. من در کمیت کتاب‌های چاپ شده رشد نمی‌گویم. رشد این است که به جای مقام پنجم جزو دو کشور اول دنیا باشم.

**مشکل چیست؟**

**گلهای او فقط به بی‌توجهی به تصویرگران محدود نمی‌شود. گل محمدی از گل ماجرای کودک، کتاب کودک و تصویرگری آن گله دارد. او به سه مشکل عمده در این زمینه اشاره می‌کند. نخست اینکه درصد**

**کتاب‌های ترجمه از کتاب‌های باغلی این حوزه بیشتر و بیشتر کارهای منتشر شده از نوع کارهای بازاری است. دوم پرخوره آماری با این پدیده است که به عقیده او توجه به کمیت صرف و کارهای نمایشی عامل بازدارنده‌ای در تصویرگری بوده است. او می‌دهد اما کارهای نمایشی چه نایده‌ای دارد؟**
**گل محمدی** عامل سوم را کسانی می‌داند که در حوزه‌های هنری روی کار می‌آیند. او می‌گوید در دوره‌ای کسی روی کار می‌آید که به کار کودک و کتاب کودک علاقه دارد. امتیازهایی می‌دهد، همکاری می‌کند و کارهای را جلو می‌برد. بعد آدم دیگری می‌آید که به حوزه‌ای دیگر علاقه‌مند است و تنها همان را رشد می‌دهد و تا زمانی که تصدیق می‌توان این حد بر تصویرگری کتاب کودک اثرگذار باشد، نمی‌توان امید فرجی داشت.

**نهادهای خصوصی مل**
**انجمن تصویرگران کتاب کودک چه کرده‌اند؟**

انجمن یک مؤسسه نوپاست و تازه دارد حرکت‌هایی می‌کند ولی هنوز نمی‌شود توقع زیادی از آن داشت. امین‌وازم روزی تصویرگری کاملاً خصوصی شد و از حوزه علائق شخصی افراد بیرون بیاید. در این صورت نهادی مثل انجمن هم می‌تواند رشد کند. اما تقصیر را به دست دیگر دو جلد برود.

**چه می‌گوید؟**
گل‌گوداگر کتاب کودک را ز شد، جمع، تصویرگر خودش رشد نمی‌کند. وقتی مایع ترجمه‌های زیاد شویم، وقتی مایع چاپ کارهای بازاری شویم، ادبیات خوب و تصویرگری خوب هم رشد می‌کند. خواهی‌نخواهی در دنیا خواهیم درخشید. اما در وضعیت موجود اما وقتی متأسف می‌شود چون مراحل تولید، کتاب‌فروشی مل تولید یک بچه است. از طرح زدن فکر کردن، تقاضی کردن و... تا به دست آوردن موفقیت، به هر حال یک عمر است که به آسانی تلف می‌شود.

در یکی از جلسات نقد بررسی کتاب ماه از من سؤال شد: چرا این همه کار کرده‌اید و این همه کار چاپ نشده دارید؟ گفتیم: من این همه کار را کرده‌ام که یک روز شاهزاده روایت‌هایم بیاید و آنها را چاپ کند. حالا کتاب‌ها دارد چاپ می‌شود و من خوشحالم از اینکه بالاخره کسی پیدا شد که بفهمد من چه می‌خواهم. اما او وضعیت کلی را اسفبار می‌خواند و می‌گوید: تصویرگران برجسته ما به ندرت کار می‌کنند. شاید تعداد کسانی که موفق بودند و با تمام مشکلات ایستادند و کار کردند، از ده نفر هم بیشتر نشود. تصویرگری



اگر نوجه کافی نبینند، آنقدر که باید رشد نمی‌کنند.
**پایان**
پس از اینکه گفتی در خانه زیبای عالم گل محمدی می‌نم و با بلواهرایش را که بیشتر اصل کارهای کتاب نزن و آب و آینه است می‌بینم، به آلبیتر می‌گردم تا مامین برسد. به جزئیات تصاویر روی دیوارها نگاه می‌کنم. روی دیوار کجی صورت یک جغد برقی حفر شده، با نوک پرکنش و دو سوراخ به جای چشم‌هایش. چشم‌های جغد نگران است؛ نگران تصویرگری کتاب کودک؟



**کتاب**

### آوازی بی‌خورشید

آوازی بی‌خورشید کتابی است از محمدحسین محمدشلی که با نشر ارگان ۳۳۰۰ نسخه در ۱۰۸ صفحه در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران توسط انتشارات خواندگان عرضه شد.

در بی‌مباران خنده و کاشانه‌اشان پدست طایبان به اصرار تنها پارامدگان خوادنه، مادر و مادرز که چه او را فرستاده می‌شود، نواز بزرگ و پستی راهلی پلیدی، ندایی شوقین و لطفه، کوکوشی او در دل حسیبت و کرمستان، دروغوش گیم بلانوه، جای خورده، ریخت و خلوت- خون و خشم و سخی و سیاسی سرده است. او شاهدی کرکبک در شوق‌های بزرگ بزرگان‌زلان زمان خویش است. بی‌رحمانه‌ترین خشونت‌های طایبان از تجربه کنار سنگلی‌های طبیعت- در سفر پیاده خورده ایران نجره می‌کند.

در ایران موجودی سرباز و انگل شمرده می‌شود. بی‌مهوری‌های اطرافیان همواره روح لطف کودک را می‌خورند. اطرافیتی که گاه آفری و گاه کافور و مهوریش‌اند. در راه‌های شویز، پارس‌های گنجاری گرفته می‌شود. کودکان همسوس و سلا، بوغان، به قلل‌های بزرگان خود همواره را با نام‌های گلمی کردند. خوار می‌شردند. از چشم آنان بوغان از بیاری می‌کلاه، بی‌دخت، بی‌بان و بی‌خورشید آمدند. ولی داستان‌های پرعاطفه و شیرین مادر بزرگ پرسرگ، خوشبید سرزمینشان را در مقابل چشمان او، خورشیدی زیبا، سخاوتمند، گنگه و بی‌منا ساخته است. او در فشار غربت، در فشار تنهایی، در فشار کار طاقت‌فرسا، در فشار تحقیر، در فشار... همواره به ملامه خورشیدی، می‌گفتند. باز شید او به مهر مادری، نیاز شد. او به مملکت‌های خویش، به دیگران او را، موسوی سوزمین مادری می‌کشند. تا ناممده خورشیدی، را به آنگ که او را ناخبر خورشیدند نشان دهد. در سفر پیاده خورده، افقشان دراز در گاه آوازگان با احمدسروده و پیوسته، قربانی دیگر خشونت‌های طایبان آشنایی می‌شود. سرکبک کرکبک، ساکت، گوشه‌گیر و نوجورده ولی توسلند، خویشی ندادن می‌شود. آینه‌سپه‌ای که ندایی از شوقند به زندگی در آن می‌تپد، محمدسرور را که بر اثر بی‌رحمی‌های طایبان نفاق در مز دیوانگی و چون دست و پاهاش زنده زندگی برگراندند، و بی‌آن که تک‌روی به جای ملامه خورشیدی، خورشید واقعی را که ملامت خورشید عاشق و مرفت، دوست بیاید. محمدشلی بر آن نیست که فقط به گوشش وضعیت اسفبار قربانیان جنگ بی‌برادری یا خورجی‌شینی ملزوه کند. او در بی‌نمایندن ریشه این خلجی و سیاسی قبل از دانش قربانی است. ریشه‌ای که گردیدن جان‌روشنفکاشی چون محمدسرور و تقوت می‌گیرد، خورده جان‌روشنفکاشی خشک‌اندیشی نیست. ریشه‌ای که خشک‌اند آن کار نیست پس شوار و بزرگ‌کار سرنگ عشقی بزرگ می‌طلبداقتی چون عشق پاک بومان، به زنده شدن و نروشند، عشقی که این کتاب به قلب خواننده حسیبی به فرشته ترجمه شده است که آینهٔ هموز به بازار راه یافته است.

**برویژلانتری:**

## آثار گل‌محمدی سرشار از نازک‌اندیشی شاعرانه است



گروه خیر کتاب هفته، آثار تصویرگری فیروزه گل‌محمدی سرشار از نازک‌اندیشی شاعرانه است و با کارنامه درخشانش جایگاه ویژه‌ای در تصویرگری دارد.
**برویژلانتری، تصویرگر حسن‌پا مطلق لوق در مراسم رونمایی کتاب «قبل در خانه تاریک» گفت: گل‌محمدی با بهره‌مندی از میراث ایرانی به نوآوری پرداخته است.**

وی افزود: تصویرگری‌های گل‌محمدی روایت داستانی از متن کتاب است. مراسم رونمایی کتاب «قبل در خانه تاریک» که به تازگی توسط نشر افق منتشر شده، عصر روز چهارشنبه ۲۳ دی ماه در شهر کتاب برج آرین برگزار شد.



فرزانه صداقت، روانشناس عضو هیات علمی دانشگاه

### جای سایکو در اما خالی…

سه مرحله اصلی در درمان هر نوع بیماری روحی (و بالطبع جسمی) شناخت، قبول و تمرین است. سایکو دراما یا نوشته روان‌شناختی، داستانی کوتاه یا رمان می‌تواند همانند قرص زیرزبانی یا داروهایی که از سطح پوست جذب می‌شوند، اثر کند. خواننده چون به عمق داستان فرو می‌رود از شخصیت‌های اصلی و فرعی داستان، چیزهایی می‌خواند، به مرحله شناخت می‌رسد و همین که با ایشان همدلی و همدردی کرده به (قبول) نیز نائل می‌آید. می‌تاند قسمت «تمرین» که اگر نویسنده داستان یا رمان، روان‌شناسی چیزی دست باشد، تا حدود زیادی می‌تواند شایسته راجه در زمان هدایت کند. یا خواننده را (دادار) رهاکارهایی را که قهرمانان به کار بستند به داخل و آگاه به کار بندد. بنابر پژوهش‌های گرافتگر جنود، روان‌شناس یادگیری نوعی از یادگیری به نام «مشاهده‌ای» قدیمی‌ترین نوع آموزش است. بتدوای عده‌ای را واداشت تا فیلمی پر از زد و خورد را مشاهده کنند. به عده‌ای دیگر نیز متنی داستانی بر از صحنه‌های خشن و جنجالی داد مطالعه نمایاند. دسته سومی را نیز به حال خود گذاشت تا به گفت‌وگو مشغول باشند. نتیجه پژوهش این‌ها نشان داد که دو دسته اول خشم و خشمندت زیادی در رفتار و گفتارشان نشان دادند در حالی که دسته سوم عملکردی بسیار عادی داشتند. این الگوبرداری در روش‌های نوین روان‌شناسی موفقیت توسط «آنتونی رابینز» پدر علم موفقیت نیز به خوبی مورد استفاده و پرداخت صحیح در ایجاد شخصیت‌های موفق فرا گرفته است.

نویسنده سایکو دراما بهتر است روان‌شناسی اهل قلم باشد. دکتر ابراهیم خواجه‌نوری یکی از پیشکوتان اهل فن در این زمینه بوده است. رمان «مجموعه باغ فردوس» او هنوز جای بحث و گفت‌گویی روان‌شناختی دارد. هم اوست که در روش نگارش بیوگرافی در مقدمه کتاب «بازیگران عصر طلایی» می‌نویسد، هیچکس وجود ندارد که در روز به آنه نگاه کنند و زلفی پویشان یا گزنی آشفته را درست نکند! خواندن بیوگرافی دیگران همانند این آینه روزانه عمل می‌کند.

در ادبیات داستانی سال‌های اخیر به سبکی نیمه‌کلام یا تکامل سایکو دراما را شاهد هستیم. جای آن دارد که چندی هم به محرالکیریم و روان‌شناسان بخصوصی آنها که انواع تخصص‌های روان‌شناسی آکادمیک و علمی را دارند، دستی هم به قلم دارند. توقع می‌رود که جای خالی سایکو دراما را پر کنند. در بازاری چنین پردازام از انواع نوشته‌های داستانی کوچک و بزرگ و البته متوسط‌اجای سایکو دراما خالی است.

### کتاب

#### کمال ملک هنر

«کمال ملک هنر» نوشته عباس اسلامی نژاد منتشر شد. این کتاب سیری است در زندگی و آثار استاد محمد ظفاری کاشانی (کمال‌الملک) که در انتشارات مرسل به چاپ رسیده است. نویسنده بعد از آوردن زندگی‌نامه‌ای از استاد کمال‌الملک، به تبیین و توصیف دوره‌های مختلف زندگی ایشان می‌پردازد. ملنگ آملند میراحمدی به عنوان ناشر نامشده، از دوایج مطهر شدن به زودی، شرحی در مورد تابلو تالار آینه، دریافت عنوان کمال‌الملک، مسافرت به اروپا و بازگشت به ایران، سفر به عتبات، بازگشت به ایران، تأسیس مدرسه صنایع مستظرفه، مرگ فرزند استاد، درگذشت همسر و مادر استاد، ریاضت و صیاحان یا استاد، تأیید شدن یک چشم استاد و…

کشر مرسل «کمال ملک هنر» را در ۲۰۰۰ نسخه و با قیمت ۸۰۰ تومان به چاپ رسانده است.

گيومرت مرادي با اجرائی «هشتين سفر ستايد» خود را به عنوان کارگردانی مستعد به جامعه تئاتر ايران معرفی کرد. وی که پیش از این در کنار اجرائی نمایش‌های دانشجویی، همچون «هزیز مای» «صبح طلوع می‌کند»، «بیت از انتظار» و «مستندم روزنامه‌نگاری» به دست آورده بود، بعد از چند اجرائی حرفه‌ای، این عرصه فریفته را برای همیشه رها کرد و در واقع حاصل ترک روزنامه‌نگاری برای این کارگردان سی و سه ساله تئاتر، ترجمه و نشر کتابی است که نسل امروز تئاتر ایران غلغش را بشدت حس می‌کند. «نقطه عطف» گزارش چهل و شش سال زندگی حرفه‌ای پیتر بروک، نایمده حال حاضر تئاتر جهان است که تقریباً اکثر اهالی تئاتر ایران - بخصوص نسل فعلی - در هر چند جلسه‌شان چندین بار نامش را واگویی می‌کنند. اما راستی، تا به حال چند کتاب از او یا دوباره، آژارش به فارسی درآمده؟

تقریباً فعالیت شما در عرصه روزنامه‌نگاری تئاتر با کارگردانی‌هایتان مسوپرده، «نقطه عطف» حاصل کدام یک از این فعالیت‌هاست؟

دورانی که درگیر فعالیت‌های مطبوعاتی بودم، گرایش به چاپ مقاله‌های تکنیکی و تئوری‌های تئاتر بسیار حائز اهمیت بود. در واقع پیش از هر چیزی عملاً مطالب علمی و پژوهشی را حس می‌کردم که مثلاً چاپ دو ویژه‌نامه نقد تئاتر مجله بیدار نیز در همین راستا بود. اما ترجمه «نقطه عطف» مستقیماً به کار و زندگی حرفه‌ای‌ام مربوط است.

به غیر از اسم شما، نام گومروز میرانی نیز بر جلد کتاب حک شده

وقتی وارد ترجمه جدی شدم، از دوست بزرگوارم گو درز میرانی خواستم کمک کند. چون هرچه سریع‌تر می‌بایست از رساله کارشناسی ارشد کارگردانی تئاتر دفاع می‌کردم. بنابراین پنج فصل کتاب را من ترجمه



### تقریباً شباهت زیادی بین تجربه‌ها و ذهنیت‌های تئاتری من با کارهای عملی کتاب «نقطه عطف» بود

کردم و پنج فصل دیگر را گو درز میرانی، البته اگر گومرز میرانی نبود، قطعاً کار سخت‌تری پیش رو داشتم. پس این پروژه، تئوری رساله‌تان بود و ترجمه اثر به سال‌های ۷۸-۷۹ برمی‌گردد؟

این کتاب در سال ۱۳۷۹ به طور کامل به زبان فارسی ترجمه شد. البته بعد از اینکه از ترجمه‌اش فاصله گرفتم به کشف تازه‌ای رسیدم.

تقریباً شباهت زیادی بین تجربه‌ها و ذهنیت‌های تئاتری من با کارهای عملی این کتاب بود. بخصوص با آنچه که در «هشتین سفر ستايد» تمرین کردم. پس عنوان انتخاب‌اندیشه‌ها و حرف‌های بروک تأثیر بسیاری بر من گذاشت.

رهپایی از این تأثیر یا به کوفی‌کشف، در آثار بعدی‌تان نیز بر جای مانده؟

مطالعه‌ام را به شکل پیوسته در این حیطه‌گسترش دادم و بعدها وقتی که درگیر تمرین افسون معبد

### کتاب و رو



مهار رشیدیان

گفت و گو با کیومرث مرادی، کارگردان و مترجم تئاتر

## تأثیر بروک با نقطه عطف

سوخته‌ای بودم، مهم‌ترین انگیزم تجربه‌هایی بود که از ترجمه «نقطه عطف» و بخصوص از تفکرات پیتر بروک به دست آمد. عقیقت اینکته من خودم را در دل آن تجربه‌ها پیدا کردم.

در کنار جان با اهالی این فن نیز مشورت کردید؟

افرادى چون دکتر جلال ستاری، دکتر فرزان سجودی و همچنین تینوش نظقم‌جو در تطبیق برخی از اصطلاحات فرانسé، بسیار کمکم کردند.

در حال حاضر کتاب زندگی‌نامه پیتر بروک به قلم خودش در ایران نیز منتشر می‌شود. اسم این کتاب چیست؟

بله، «زندگی من در گذار زمان» که انوبیوگرافی کامل پیتر بروک است.

متن اصلی زندگی‌مرو گذار زمان نیز تصادفی پیدا شده؟

نه اتفاقاً این کتاب کاتوی سرکار خانم نعمت‌نبینی است از لندن.

چرا مقاله‌هایی که در مطبوعات چاپ کرده‌اید، نوشته‌هایی درباره گروه نان و هروسک، نشانه‌شناسی در تئاتر - و را گردآوری و چاپ نمی‌کنید؟

حجم چشمگیری ندارد. آن هم در شرایط فعلی نشر ایران البته نیاز به کار زیادی دارد که در حال حاضر بسیار درگیرم.

نقطه یک سؤال، پیش از نقطه عطف چند کتاب درباره پیتر بروک به فارسی ترجمه و چاپ شده و آیا در این حیطه تحقیق کرده‌اید؟

جزوه‌ای در یکی از دوره‌های جشن هنر شیراز به نام «فضای خالی» به، به تازگی من همین متن تقریباً به طور کامل به همان نام توسط یک ناشر اصفهانی چاپ شده. به علاوه گمان می‌کنم رضا سرور نیز چند مقاله جشنواره تئاتر دانشجویی منتشر شده.

در بروک ترجمه کرده که در یکی از ویژه‌نامه‌های جشنواره تئاتر دانشجویی منتشر شده.

در کدام شهر، کدام دورو؟

حضور خودم ندارم... باور کنید تمرین دارم.

### این روزها حامد بهداد بازیگر سریال سایه آفتاب

## دوست دارم جای «گل محمد» بازی کنم

با اینکه بحالات آقایین می‌گانه، آنگه کاروا به خاطر ندارد ولی خودش معتقد است که آن آنگه بسیار گرفته و این کتاب تأثیرگذارترین کتاب زندگی‌ش است. بازیگر بویتک، دوست دارد جای «گل محمد» قهرمان رمان کلیدر محمود دولت‌آبادی را بازی کند و همچنین دوست دارد نقش «استیجان» در کیمیاگر پاتولو کنولیاو ایفا کند. در ده‌ها، بازیگری را خیلی دوست دارد اما کتاب‌های دیگری در اجزای داستانی هم می‌خواند به عنوان مثال تاریخ تمدن ویل دورانت از کتاب‌هایی است که دوست دارد همیشه بخواند. ویلی با این وجود دوست دارد بیشتر سورپریز شود. خودش شیفته حافظ است و دیوان حافظ را بهترین کتاب برای هدیه دادن می‌داند.

حامد بهداد تا به حال کتاب‌ها بهترین بازیگر نقش اول مرد از نوزدهمین جشنواره فیلم فجر شده و البته این نکته بعد از حضور در اولین کار سیمپلی‌اش با عنوان «آخر بازی» همایون اسعدیان انجام گرفت. بعد از آن هم «در این زن حرف نمی‌زند» (جدامیتی) و «بویکه» (احمد نعمت‌الله) حضور پیدا کرد و گزارش راه صورت جدی‌تری در سیمنا دنبال کرد.

علاوه بر اینها در فیلم «شاه‌عیسی» (مسعود اسپور) و دو فیلم کوتاه تحت عنوان اجامی همین زندگی‌ها (سامی) (کلیترو) و «میچکاامان روری» بهشت را نمی‌بینیم» (امداد صدر عالمی) را در پرده سیمپلی‌اش دارد.

سریال تلویزیونی سایه آفتاب» هم در حال حاضر از شبکه سوم سیما در حال پخش است و در حال حاضر سر آخرین فیلم سیمپلی‌اش تحت عنوان «بازیگر» به کارگردانی سامان مقدم مشغول به کار است.

خوانده، می‌گوید، بهترین داستان‌های دنیا و خواندم و از آن خیلی لذت بردم. با این حال کتاب خواندن را به صورت حرفه‌ای با جلال آل احمد در دوران دبیرستان شروع کردم.

در خصوص آثار ادبیات داستانی، بازیگر بویتک، آثار میلان کنولدا را دنبال می‌کند و در واقع آثرو را به روحیه خودش نزدیک تر می‌داند مخصوصاً رمان «باز هستی» «مهمانی عباداحظی» و… وی افتخار دارد «عویته» کیمی یا قصه‌های کتاب‌های دیگر گویندا «مفکرات است.

### تئوری شطرنج

تئوری وسط بازی شطرنج، (کتاب اول، «صورت و اشکال ایستا»)، دکتر ماکس آیوه و هانس کرامر، ترجمه، علی راستگار، خسرو شهسوار، عباس لطفی، خشایار مصطفوی کاشانی، انتشارات فرزین، چاپ اول، ۱۳۸۲، ۳۰۰۰ هزار

نسخه، ۳۷۸ صفحه (صورت) ۳۰۰۰۰ ریال. دکتر ماکس آیوه، از قهرمانان اسبق شطرنج دنیا کتاب‌های متعددی درباره تئوری شطرنج به رشته تحریر در آورده است. از مهم‌ترین آنها، کتاب در جلدی تئوری وسط بازی شطرنج، است که دکتر آیوه مدت ده سال برای نگارش آن صرف وقت کرده و برای نخستین بار اصول و قواعد مستثنی را به زبانی روشن همراه با پیش از دویست بازی تفسیر شده به خوانندگان عرضه داشته است.

در جلد اول این کتاب تحت عنوان «صورت و اشکال ایستا» درباره ارزش نسبی مهره‌ها، آرایش‌های مرئی، آرایش‌های گوناگون، تلاش برای کسب خطوط باز و مسأله پیاده‌های ضعیف مفصلاً بحث شده است.

این کتاب را چهار تن از پیشکوتان شطرنج آقایان علی راستگار، خسرو شهسوار، عباس لطفی و خشایار مصطفوی کاشانی ترجمه کرده‌اند و انتشارات فرزین آن را منتشر کرده است.



**راسته کتابفروش‌ها**

مصطفی الله سعادی

## اجبار و انحصار

یافت می شوند و به فروش می رسند.

یک کتاب مشهور، ماده درسی هزاران دانشجوی رشته های مختلف دانشگاهی است. پیمان کاران بسیاری استیجاب به این کتاب دارند.مهندسان ناظر نیز به این کتاب دارند و علیر آن واحد دولتی، تشکیل کمیسیون برای تجدید چاپ است و ماهها کمیسیون مربوطه تشکیل نمی شود و سرگردانی هزاران نفر در گوشه و کنار کشور را به اینگونه رقم می زند.

فرصت مناسبی است و می توان از آب گل آلود، ماهی گرفت؛ و ابایک حساب سرگشتگی«میلیون‌ها تومان می توان در چندروز به جیب زده و به گونه‌ای انحصار اجبار را شکست داد واین فرصت در اختیار «فایناق چاپ کن» گذاشته می شود.

دهها ناشر دولتی و شبه‌دولتی در ایران فعالیت و چاپ انحصاری بسیاری از کتاب‌ها را در اختیار دارند. اینکه آیا نیاز به این همه ناشر دولتی داریم یا نه، به من مربوط نیست، اما من می دالم اینکه ناشران فرصت‌های بسیاری را از ناشران بخش خصوصی می‌گیرند؛ و اقتصاد نشر را محدودتر می‌سازند و طبیعی است که در صورت به وجود آمدن شرایط خاص - کمبود کاغذ یا مشکل آن - نباید انتظار سلامت داشت. آیا نیاز به این همه ناشر دولتی وجود دارد؟ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حوالی امور فرهنگ در ایران است و طبیعی است که بخواهد، بالاآورد باشد و به همین طریق برخی از سازمان‌ها ادارات شاید ضرورت وجود داشته باشند، اما آیا این همه؟

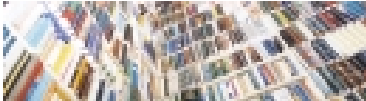
آیا بدنامی دانشگاههای کشور، و احداث‌نشانی داشته باشند؟ آرزو راجحانه‌ها مطهر؟ بانک‌ها صایع مایر - یا به عبارت بهتر بزرگ - چه- آیا آنها هم باید واحداث‌نشانات به راه انداختند؟ و طبیعی است که وقتی انتشارات دانشی،

دیدار در حلب هرگز به وقوع نمی‌پیوندد بومی سایه سنگین این دیدار سرزشت‌ساز بر کل رمان جدید جعفر مدروس صادق صافی امطد دارد. اما این بار مدرس صادقی به سرای سوزهای رفته که طغیان تازه و یکر است اما می‌خواهد با رمان دیدار در حلب ثابت کند که این موضوع چندان هم تازه نیست، نابوده در این گوشه از دنیا بازاری‌ها به این صورت رقم خورده و هر بار به رنگ و بو و شکل تازه که انسان معاصر با بازی‌ها احساس کند این بازی‌های تازه و جدی است.

توسنده هفتالی به روایت وقایعی می‌پردازد که در اطراف انسان معاصر در جریان است اما همین وقایع با بازی رویدادهایی در قرن‌های گذشته است،بی‌گمان حوادث ووقایع فرود گذشته بر اثر استمرار در روایت، آن هم از روزی از زمان‌های مختلف، دیگر به روز اشاع رسیده‌اند اما مدرس صادق می‌خواهد همین روایت‌هایی را که متضاد با به ضرورت‌ها به سبب، است با یکدیگر روایت کند. طغیان آن کار از آن کارهای سخت و طاقت‌فرسا است اما در صورت عملی شدن لذت بخش نیز خواهد بود. دیدار در حلب در چنین سیریتی حرکت می‌کند. آدم‌های پرامونی ما قرار است نقش آدم‌های کثیر را در چند قرن گذشته بازی کنند. آن هم در جغرافیای امروزی که تقریباً مالک و امپراطوری‌های بزرگ گذشته متلاشی شده‌اند و به تناسب روزگار امروزی مالک و امپراطوری‌های جدید شکل گرفته‌اند. جای گریزی شخصیت‌های شناخته شده در فزون گذشته در جغرافیای فعلی هم از آن کارهای سخت است که مدرس صادقی در فکر ایجاد آن است.

در کتاب جدید این توسعه‌دهنده‌های این تکنیک‌ها ممکن شده است آن هم با سادوین. خط روایتی که در این رمان صرف‌اصولی را می‌زند. کاراکترهای رمان دیدار در حلب، نمونه‌های کوچک شده و تقلیل یافته از شخصیت‌های شناخته شده در قرن‌های گذشته در حوزه جغرافیای حوالی حرام فعلی هستند. احمد شخصیت محوری داستان حوالی خورده‌ها، انوشاه‌الدین سهروردی، نه اون شهاب‌الدین عوارف المعارف، معرفی می‌کند و تأکید می‌کند، «انوشاه‌الدین حکمت الاشراف، آن‌ا شهاب‌الدین السهروردی حکمت الاشراف» (ص ۲۷)

شخصیت دیگر داستان «دیدار در حلب» نیز خود را معاصر یا سهروردی یاد می‌کند، شاید حوصله‌اش سر رفته، مشتاقی گوید به در و داد زود آن صلاح‌الدین الاچری، الشک‌انگس و (ص ۵۹)
این سوزانی که به سخن مخاطب، حضور می‌کند اینکه چه از اسامی برای فراوانی شخصیت‌های تاریخی به رمان جدید جعفر مدروس صادق وجود داشته که وی چنین بی‌پروا کاراکترهایی را برگزیده که پیش از این نظر ماهیتی و شخصیت آدم‌های تثبیت شده‌ای بوده‌اند. و عملاً ارائه



چاپخانه هم داشته باشی و یک دیوانسالاری به راه بیندازی و برای آنکه این دستگاه عریض و طویل بگردد، باید کتاب در انحصار به چاپ برسانی و آن وقت است که «جان مردم به لب می‌رسد» و فرصت مناسب برای فرصت‌طلبان فراهم می‌آید.

از شهرهای دور و نزدیک کشور تماس می‌گیرند و ناشر دولتی کتاب را اندازه و وقتی می‌رسد، چه وقتی کتاب به چاپ می‌رسد؟ جواب دریافت می‌زنند؛ منتظر رأی کمیسیون هستیم و کمیسیون کجی تشکیل می‌شود، معلوم نیست و سرگردانی ویلاکتیگرافی‌اوبین نتیجه کار است.

حیف که نمی‌توانم نام ببرم و مصداق «و یا مصادیق» را بگویم، اما اصطرار مردم را نیز تاب نمی‌آورم.

فقط در یکی از شهرهای شمال شرقی کشور، قریب به هزار دانشجو چشم به راه کتاب هستند و امتحانات تزویک است و ناشر توانایی چاپ رسانی کتاب را اندازه و به یقین در گروهی فروش قانونی، نمی‌توان آن را یافت و دست فروش و دلال است که قطع این انحصار و اجبار را می‌برد.

بایکی از سوؤالات دانشا اینگونه کتاب‌ها محاسنی داشتند، می‌گفتند: کتاب ما را می‌خرند و حتی اگر در پشت پام‌سازمان‌ها آن را عرضه کنیم، مردم به دنبال آن می‌آیند و من مات و جیحور از این تیراژ پانده بودم که چه کنم و چه بگویم و فقط در حوالی گمشده‌ها، همان علم اقتصاد باید در برابر این فکر شما، انگ بی‌بند باشد؛ که طریقه عرضه و فروش کتاب‌ها را به آنها یاد دهید. اگر به درد و طغیان قریب و فاجایچی ایزاد می‌گیریم که چرا کارانشکست انجمن می‌دهند، آیا هرگز از عرضه‌کننده انحصاری کالا می‌پرسم، چرا چنین

می‌کند و ارواشات فکری‌اش را چون سم به جامعه چرا تزریق می‌کند و سلامت جامعه را به خطر می‌اندازد؟

نگاهی به کارهای موزی از سوی برخی از ناشران دولتی بیندازید؛ تا بیدید ضرورت وجود آنها چقدر است؟ از چاپ اساده گرفته تا تعبیر قرآن کریم، از کتاب در زمینه ورزش تا کتاب‌های تاریخی، آیا ضرورت دارد این همه دوباره کاری و در سوی دیگر انحصار و به دنبال اجبار برای خرید، ممانعه و امتحان ران آنها دولت برای مبارزه با فایناق کالا ستاند تشکیل داده است و نیروهای نظامی و اطلاعاتی سیاسی برای مهار آن به کار گرفته شده‌اند. یقین بدانید، چنانچه نتوانیم اقتصاد مردم را جلب نماییم، راه به جایی نخواهیم برد و کلاهی فایناق از زمین و آسمان برسرمان باریدن خواهد گرفت.

اگر مبارزه مجرد با فایناق - در هر شکل آن - حوالیگ کند، نیاز نبود که این همه نیرو صرف کنیم. کتالی خوب، با کیفیت، فراوان و با قیمت مناسب، مشتری خود را دارد و در غیر این صورت ما راه به جایی نخواهیم برد. خود خودرو و ماشین، خود کفش و لباس و عروا کتاب، فرقی نمی‌کنند، چه وارداتی باشند و چه تولید داخلی. زمینه را که توسعه سیاسی، آزادی فایناق و مجال حیات پیدا نمی‌کند و هرگونه کمک کاری و ندانم‌کاری بهترین زمینه را آماده می‌سازد.

حرف مطهر، هیچش کرانه نیست و دلیلی ندارد از انحصاری کردن آن مردم را وارداتی می‌کند. ایضا، با هزینه‌ای کمتر و شرایط بهتر می‌تواند از سوی بخش خصوصی انجام پذیرد، به مردم اعتماد کنیم تا نمره آن را میمان دولت و ملت، شاهد باشیم.

این طرح اگر در زمان جدید جعفر مدروس صادق بازسازی شود، توسعه‌یاسان‌ها صرف‌نمایی‌کنند. هم حرفه تازه در این رمان و کدام بخش آن نهفته است که مخاطب باید به آن دست‌گشوده شود؛ البته بعد از مورد طرحی که ذکر شد. آن هم در فضای آشنای امروزی.

مدرس صادقی در سطرهای پایانی برگ برنده‌اش را رد می‌کند و آن تصمیم تازه و آن شخصیت محوری (احمد-شهاب‌الدین سهروردی) است. او دیگر میلی به دیدار استاد ندارد. می‌خواهد به تنهایی کار خورق‌العاده‌ای انجام دهد که دیگری را انگشت در دهان نماید. او به فریاد خود می‌نویشد اون نمونه فرمان‌پذیری از استاد را در شخصیت مشتاق می‌بیند که در ارتباطات از فرمان‌های سازمانی به امر حکم خفت‌باری دچار شده و اجازه‌اش افتاده زیر دست و پای مردم، احمد اما برای خودش تصمیم‌های تازاری دارد. البته تصمیم‌های احمد در عصر برنج‌خوردی از فکر مدروس بزرگ‌تر و ریشه‌تر از اندیشه‌های جسمی وارد-تفکر و اندیشه‌ای که قرنها توسط استادان (آدم گوشه‌گیر و منزوی و گوشه عزلت‌گزیده) به مردمان سپه‌چاک دیکنه شده، احمد هنوز هم می‌خواهد آرمان داشته باشد و طغیان‌های به دست آوردن هر آرمانی پایایی باید پرتاخته شود. احمد می‌خواهد بالابرین حد ممکن خود را در راه پیروزی تا به بالابرین حد از آرمان‌های دست‌یابد، دلش می‌خواهد طغیان‌رمان‌ها مایمرد. خودش را نوی‌شروع‌ترین استیگنها و نوی‌شروع‌ترین باب‌ها و راکنی‌ها و قطارهای مسافربری و نوی‌شروع‌ترین فرودگاهها و شلوع‌ترین بانک‌ها و سوپرمارکت‌ها و در شلوع‌ترین ساعت‌های روز مطحیر خواهد کرد. خودش را نوی‌مدرسه‌ها، تیراژ پانده‌ها، بیمارستان‌ها و نشان‌نامه‌ها، مطهر خواهد کرد. به روش‌شناسی و آندیشی‌ن شعری‌اش نشانا هنریتش که هست را می‌باید خواهد کرد و با زیرین طریقه‌ها و معروف‌ترین سرک‌های ساخته دست بشر خودش را به بزرگ‌ترین ساختمان‌ها و برج‌های مرسک‌های فلک دنیا خواهد کردید. (ص ۱۲۲)

رشته‌های بخش رمان سطرهای پایانی است که احمد با فکرها و اندیشه‌های ذکرشده یک آن جذب مسایقه فریال بین تمی‌های ایران و کره جنوبی می‌شود. آن هم در سالن فرودگاهی که اوصه عویضت به حلب او قرار بوده و اینک مصرف‌کننده البته قبل از تصمیم عویضت به حلب او قرار بوده که کراچی بازگردد که در ابتدای رمان مبدأ پرورش بوده. طوری‌ها به نام فریال که عصری‌چاپ در زمان‌های رایج در روزگار ما محسوب می‌شود. بدانند، روزه‌های احمد می‌شود تا او علاوه بر بازی‌های حیجان‌انگیزی که می‌شود، باید می‌کند، یک بازی تازه هم داشته باشد.

**دیدار در حلب، جعفر مدروس صادق، تهران، نشر نثر، ۱۳۸۳، ۱۲۷ صفحه، ۱۲۰۰ صفحه**

**یادداشت**

مصطفی الله سعادی

### شهریادهای فراموش شده



دردانی در حلب

مصطفی الله سعادی

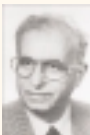
چنین بازسازی تکرری نیاز به

مصدق‌های عینی دارد. آیا مدرس صادقی در این راه موفق شده است یا نه؟

جواب این سؤال را بخش‌های مختلف رمان پاسخ می‌گویند و یکی از پاسخ‌ها این است که این مصداق‌ها در آینه‌های فکری و عقیدتی تجلی پیدا می‌کنند و در روزگروه‌های عینی چیزی عاید مخاطب نمی‌شود. رفتار شخصیت‌های داستانی (دیدار در حلب) از جنس رفتارهای امروزی است و نمایان بین عملکردهای آنها یا نمونه‌های چند قرن پیش دیده نمی‌شود. طرح اصلی داستان بر محور اندیشه‌ای پرمخچیده است، در حلب مروری بوده که مقام استادی برای خیلی‌ها داشته و آن خیلی‌ها مریدان استاد بوده‌اند.

فریال تازه‌گزیده برای فصل اول و به این گونه‌های مطرح و سرگرم‌کننده برای اینگونه نشانگران این بازی‌ها فراهم می‌شد. هر فصل به فراخور آن فصل و هر بازی سعی می‌شده بازی‌ها جذاب و پرمخاطب باشد و...

## پروفسور عبدالجواد فلاطوری



عبدالجواد فلاطوری در ۲۹ دی ماه ۱۳۰۲ در خانواده‌ای متوسط و مذهبی در اصفهان متولد شد. دوره دبیرستان را در هنرستان صنعتی آلمانی‌ها در اصفهان گذراند و دیپلم متوسطه فنی دریافت کرد. به دلیل علاقه به درس حوزه در سال ۱۳۲۰ وارد حوزه علمیه شد و به فراگیری دروس ادبیات عرب، فقه و منطق پرداخت.

او به مدت دو سال در حوزه علمیه اصفهان، پنج سال در تهران و شش سال در مشهد و جمعا سیوه سال از عمر خود را به تحصیل در حوزه علمیه گذراند و موفق شد درجه اجتهاد در حوزه علمیه مشهد دریافت کند.

عشق به آموختن بیشتر، او را به دانشگاه کشاند و در رشته الهیات دانشگاه تهران پذیرفته شد. پایان‌نامه لیسانس او، ترجمه و شرح بخشی از کتاب المشاعر صامدرا به فارسی بود که با درجه عالی پذیرفته شد.

در سال ۱۹۵۲ به آلمان سفر کرد و در دانشکده فلسفه بن مشغول تحصیل شد.

فلاطوری رساله دکتری خود را در زمینه اخلاق کاتلی، زیر نظر مارین گوت نوشت و در سال ۱۹۶۲ مدرک را گرفت.

از ۱۹۶۰ تدریس خود را با تدریس ادبیات فارسی در دانشگاه هامبورگ آغاز کرد و از سال ۱۹۶۵ در دانشگاه کلن منتقل شد. با ورود فلاطوری به کلن، دوره جدیدی از زندگی و فعالیت علمی او در زمینه مطالعات و پژوهش‌های اسلامی و شیعه‌شناسی آغاز شد. پروفسور فلاطوری طری‌های ارنو آسپس کتابخانه شیعه‌شناسی ارائه کرد که توسط دکتر گراف رئیس دانشگاه کلن پذیرفته شد و در سال ۱۹۶۸ اقدام به تأسیس کتابخانه‌ای نمود که بعدها شهرت جهانی یافت و در اروپا بی‌نظیر بود.

اشتیاق به تدریس و فعالیت‌های دانشگاهی او را از تحقیق بازنه‌اینب داشت و او همواره به پژوهش و نگارش مشغول بود یکی از کارهای جالب او ترجمه فارسی کتاب ایران در زمان پیش از اسلام نوشته پروفسور ب ایشولر است که در سال‌های ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۲ آن را به آلمان رساند به عنوان بهترین ترجمه شناخته شد و به دریافت نشان علمی دولتی برای دومین بار نائل است.

در سال ۱۹۷۳ در صدری درآمد نا به مقام پروفسوری دست یابد، بنابراین به تحقیق اساسی در موضوعی بدیع پرداخت. او موضوع تغییر جریان فلسفه یونانی از طریق تفکرات اسلامی را برگزید. انگیزه او نشان دادن تأثیرات تفکرات مسلمانان در فرایند فلسفه یونان و نیز تأثیرات فلسفه یونانی بر اندیشه‌های مسلمانان بود. سرانجام در ۱۹۷۲ در مجموعی از پژوهش خود دفاع کرد و مقلب به پروفسور شد.

وی به نوزدهمین کنگره شرق شناسان آلمانی در فرایبورگ دعوت شد و در آنجا بود که طرح پژوهشی نوینی برای شیعه‌شناسی ارائه کرد. در این طرح به اتخاذ روش پژوهشی جدید و ارتقا بر منابع شرق تأکید شده بود.

پس از آن بود که دانشگاههای توبینگن و بن از او برای راه اندازی و نظارت بر پروژه‌های تهیه و تکمیل اطلس مذهبی و اقلیت‌های اسلامی دعوت به همکاری نمودند.

فلاطوری معتقد بود سه سرچشمه اطلاعات غلط و نادرست به افکار و اندیشه‌های نسل غربی از کتاب‌های درسی دینی یا کتاب‌هایی که به عنوان دیگری به موضوع ادیان می‌پردازد، مثل تاریخ و جغرافیا بوده است.

به همین دلیل وی به همراه برخی همکارانش مانند پروفسور ترشکو که یک مسیحی اندیشمند و انسان بسیار متواضع و مورد احترام بود، از اوایل سال ۱۹۸۰ مجموعه‌ای تشکیل داد و از همان زمان به پیگیری پروژه اصلاح متون درسی آلمان و سپس اروپا در زمینه دین پرداخت. بررسی‌های مرحوم فلاطوری در کتاب‌های درسی آلمان در زمینه‌های دینی به ویژه اسلام، انتشار ۶ جلد کتاب را در پی داشت. اولین جلد این مجموعه بررسی موضوعاتی است که در رابطه با اسلام در کتاب‌های درسی تاریخ آمده است. جلد دوم، بررسی کتاب‌های درسی دینی پروتستان است.

جلد سوم به بررسی مسائل مرتبط با اسلام در کتاب‌های کاتولیک می‌پردازد. جلد چهارم بررسی موضوعات مرتبط با اسلام در کتاب‌های درسی جغرافیا است. جلد پنجم، پیرامون قواعد و مسائلی است که در نظام آموزشی آلمان به موضوعات اسلامی مرتبط است و جلد ششم، خلاصه‌ای است از مجموعه موضوعات و مسائل پنج جلد پیشین.

اندیشه‌های اولیه شیعه عنوان پژوهشی است که چندی پیش توسط دکتر رزیتا آرلا لاسی از سوی مؤسسه مطالعات اسماعیلیه در لندن چاپ و منتشر شد. این کتاب به همت دکتر فریدون بدره‌ای به فارسی برگردان شد و نشر پژوهش فرزان روز آن را منتشر کرد.

این کتاب را شاید بتوان از نخستین توصیف‌های نظام‌مند از زندگی، کارها و تعلیمات امام محمدباقر(ع) دانست که با استفاده از منابع چاپ شده و دست نوشته‌هایی که مورد غفلت قرار گرفته به بررسی زندگی پنجمین امام شیعیان پرداخته است.

بسیاری از محققان و مورخان معتقدند؛ گروهی از شیعیان که اکنون «امامیه» نامیده می‌شوند، در زمان امامت امام محمدباقر(ع) اهمیت دوچندان یافتند و این به واسطه نقش بسیار مهم و فعالی است که امام باقر(ع) در تاریخ به عهده گرفت. از مطالعه مدارک و شواهد بسیار به دست می‌آید که امام محمدباقر(ع) از برجسته‌ترین دانشمندان عصر خود بود و نقشی با اهمیت در تاریخ ادوار نخستین اسلام ایفا کرد به صورت پیشوا و دانشمندی جامع‌الاطراف ظاهر شد.

ایشان نه تنها در موضوعات آیینی و مناسک دینی منبجر و صاحب اطلاع بود، بلکه در تفسیر قرآن، احادیث نبوی، سؤالات و مسائل فقهی و نیز موضوعات کلامی - خواجه جنبه دنیوی یا روحانی- عالم عصر خویش بوده است.

پیش از امام باقر(ع) دانش شیعی هنوز به خود نیامده بود. حیات ایشان شاهد شگرفا شدن دانش در زمینه‌های مختلف بود. اینکه امام در این برهه از تاریخ نقش محوری داشته است، دلیلش احادیث بسیار زیاد و متنوعی است که از او روایت شده است. ایشان همچنین نخستین امام شیعی است که به نظام‌مند کردن تعلیم دینی پرداخته است.

### رسانه‌ها

### آینه پژوهش

هشاد و هشتمین شماره مجلهٔ آینه پژوهش با تاریخ مهر و آبان ۱۳۸۳ منتشر شد. مقالات این شماره نشریه مزبور از رضوان مساج و طبرخا کلاشی فراگزیر با عنوان: ترکیب مفهوم آو دیدگاه و دانشناسی تاریخی و نقش گفت‌وگو در دانش‌های مولوی است.

در بخش نقد و معرفی کتاب این مطالب به چشم می‌خورد: گونه‌شناسی نگارش‌های حدیثی اهل سنت در سده هفتم و نهم هجری؛ توحید صدوق؛ از چند منظرنظن لغتی و مؤلف آن؛ تاریخ قم در فرون مبانه اجداد سیاسی و اقتصادی؛ نگاهی

به فهرست ابن تدبیه؛الموسمه؛عاشق؛ در قسمت تاریخ‌های نگارشی و نوشته‌های روحیه معرفت‌آزاد؛ذیل پرداخته شده‌است.تیره المعرفه؛فی الزحلی وحقان؛رود؛ اسماعیلیسم؛بن امیرل؛ حقوق زندگی و مراد؛ زندان در اسلام؛ چاپ و نشر شیعه در ایران؛ تجربه عرفانی و اخلاقی؛ یازدهم؛اساسی؛ احکام صاخره از معصومین(ع) در آمدی بر تاریخ کتوب حدیث و صلوح حدیثی در قرآن در آینه پژوهش، دفتر چهارم؛راهنامه استاد علی اکبر فغفاری با عنوان مرید از تیار، نویدی از آیت‌الله مرابود و دکتر سیدحسن حسینی و معرفی گزارش‌ها و جمله‌های پژوهشی به همراه معرفی برگزیدگان آثار مکتوب دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم، از مطالب دیگری این شماره دوامنامه آینه پژوهش است.

### کتاب

### استاد مطهری و کلام جدید

مؤلف کتاب، دکتر احمد فرامرز فرامانی، پس از کتاب «روش شناسی نظامات دینی» را با هدف جست‌وجو در عظامای روشی در دین‌پژوهی منتشر کرد، در صدر درآمد نامیacht کلام جدید را نه تنها در فرازی روش شناسی منطقی بلکه در هنگام عمل و آنگونه که تحقق عینی می‌یابد، بررسی کند.
با این هدف، یکی از متفکران معاصر-استاد مطهری- را انتخاب می‌کند و سعی در آن فرای وی به پژوهش در کلام جدید می‌پردازد.
بر این اثر، صدترین مسائل کلامی حین به آن فرودون در غیر مدون استاد مطهری عرضه می‌شود و دیدگاه او بر مورد تألیف واقع می‌شود و در همین روشی دینی وی در منطقی و عمل مسائل کلامی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. کتاب در چهارصد صفحه و ۲۱ فصل تدوین شده و به قیمت ۲۱۰۰ تومان در هزار نسخه به‌وسیله پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ورانه بازار نشر شده است.

### یادداشت

امیر حسین شرافت

## اندیشه‌های اولیه شیعه

است که آن نیز با وجود فشرده بودن تازه است، فصل سوم به جنبه‌های از زندگی و سیره امام محمدباقر(ع) را درباره برخی از مسائل کلامی به بحث می‌گذارد، با وجود این در نشان دادن ارتباط بین علم، عمل و تعلیمات امام محمدباقر(ع) بسیار سودمند است.

فصل ششم، نقش امام محمدباقر را در مقام حدیث بررسی می‌کند. دکتر لالایی، در این فصل کوتاه با عنوان «امام باقر در حوزه‌های اهل حدیث» کنجگوارانه نفوذ امام را در بیرون از حوزه بیروان شیعی بلااستفادش یادآوری می‌کند. یادآوری اینکه ایشان نیز همانند سایر ائمه اهل بیت، حاکمتر نفوذ خود را در بین حوزه‌های مستعد جامعه اسلامی با کار بست، بسیار ارزشمند است. با وجود این، تعداد احادیثی که از ایشان در کتاب‌های اهل سنت روایت شده، به هر دلیل، بسیار کمتر است.

در فصل هفتم با عنوان «سهم امام در ققه شیعه» دکتر لالایی ترجیح می‌دهد، به جای پرداختن به یک نظر اجمالی روشمند، برخی از موضوعات مجزا را برای بحث و بررسی انتخاب کند. خلاصه آنکه؛ اعتقاد به امامت در قبل از امام باقر(ع)؛ ابعاد زندگی امام باقر(ع) و دوران ایشان؛ دیدگاه امام باقر در برابر امامت؛ سهم امام باقر در حقوق شیعی، نشاننامه امام باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ امامت؛ برخی از مباحث کلیدی معرفت شیعی؛ امامان باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ محورهای اصلی کتاب «نخستین علیه‌السلام»؛ تعلیم امام محمدباقر چهارمین دوره کتاب سال ولایت است.

در فصل هفتم با عنوان «سهم امام در ققه شیعه» دکتر لالایی ترجیح می‌دهد، به جای پرداختن به یک نظر اجمالی روشمند، برخی از موضوعات مجزا را برای بحث و بررسی انتخاب کند. خلاصه آنکه؛ اعتقاد به امامت در قبل از امام باقر(ع)؛ ابعاد زندگی امام باقر(ع) و دوران ایشان؛ دیدگاه امام باقر در برابر امامت؛ سهم امام باقر در حقوق شیعی، نشاننامه امام باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ امامت؛ برخی از مباحث کلیدی معرفت شیعی؛ امامان باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ محورهای اصلی کتاب «نخستین علیه‌السلام»؛ تعلیم امام محمدباقر چهارمین دوره کتاب سال ولایت است.

در فصل هفتم با عنوان «سهم امام در ققه شیعه» دکتر لالایی ترجیح می‌دهد، به جای پرداختن به یک نظر اجمالی روشمند، برخی از موضوعات مجزا را برای بحث و بررسی انتخاب کند. خلاصه آنکه؛ اعتقاد به امامت در قبل از امام باقر(ع)؛ ابعاد زندگی امام باقر(ع) و دوران ایشان؛ دیدگاه امام باقر در برابر امامت؛ سهم امام باقر در حقوق شیعی، نشاننامه امام باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ امامت؛ برخی از مباحث کلیدی معرفت شیعی؛ امامان باقر و مقله‌های سنت گروانی؛ محورهای اصلی کتاب «نخستین علیه‌السلام»؛ تعلیم امام محمدباقر چهارمین دوره کتاب سال ولایت است.

## میراث جاویدان

شماره ۴۶ فصلنامه وقف، میراث جاویدان با مطالب متنوعی منتشر شد. آشنایی با کتاب تفسیر قرآن کریم؛ نوشته صلوات‌آنان‌تاهین شیرازی؛ بررسی غلطی و تعدادنسی به‌سبب نسخه‌های همسنگ یک سند بر اساس وقف‌نامه‌های تهران در دوره قاجار؛ موقوفات اسلامی؛ بررسی دو وقف‌نامه از بازار تهران و معرفی و نقد کتاب از چهره‌ین مطالب این شماره وقف، میراث جاویدان است.







دلیل مخاطباتی که در این حوزه وجود دارد این بازخورد در بازار این دست کتاب‌ها قابل توجه و البته قابل پیگیری است، با این وجود معقدۀ که تولیدکننده نباید منتظر تجربه این بازخورد از توزیع کننده باشد. از پاید خودش سربیزن از توزیع کننده وارد منتسج بازار شود.توزیع کننده هم در این میان آماری که به تولیدکننده می‌دهد با توجه به روند فروش کتابفروشی می تواند تولیدکننده را در رسیدن به این نتیجه گیری کمک نماید. حتی این گزارش ها می تواند در برخی موارد کمک به پیشبرد معهوده معرفیاتی فرهنگت را در بر بگیرد و این اطلاعات، کتابت را کاشف می کند و اما در حوزه های عمومی نشر به این دلیل که گسترده است و غیرتخصصی کار مشاورتی می‌دود گرچه در این حوزه هم آماری که به دست ناظم می‌رسد می تواند برنامه تولید خودشم را ساماندهی کند.

اما درایر موضوع پرداختگی توزیع، فروش و تولید در تهران و دیگر مناطق کشور، می توان گفت گروه تولیدکنندگان هم سازمان توزیع را شکل می‌دهند می تواند با کمک استان‌ها همکاری با توزیع کتاب در سراسر کشور را ساماندهی کند.منظور از انحصاری بودن توزیع در کشور، تریه این معنا نیست که اگر توزیع دیگری روی یک کتابت جست گذاشت، توزیع را دیگر سراغ آن نرود بلکه می توان روی رای از انتخاب کرد اما مکان سوم استفاده در این سازمان به حداقل برساند که همین هدف که به دست آمد در معنای دارم تولیدکنندگان کتاب دور هم جمع شوند و شبکه‌های قوی توزیع را به وجود بیاورند. که توزیع کننده آثار تولیدکنندگان تخصصی باشند. در مرحله بعد آنها باید با توزیع کننده دیگری در زمینه پخش کتابت با راه آنها رقابت کنند.

در حوزه دولت، مورد توزیع نیز می توان گفت که به عقیده من معتمد در ایران می تواند دیگر فرهنگت را با توید بر بگیرد. این امر می تواند حتی به اقتصاد فرهنگ در کشور کمک نماید؛ قطعاً معتمد حاصل از فروش لوازم تحریر در کشور رقم مطلوبی است. ما و همکاران ما می توانیم در این حوزه جمع شویم و مکان‌های فرهنگت را به‌وجود بیاوریم که مردم برای گذران وقت خود خرید کتاب و لوازم کمک‌درسی و آموزشی و تخریر خود موراجعه کنند و سامتی از اوقات خود را در آنها سپری کنند.
آمار یک‌ساله نسبت به سال گذشته در حوزه فروش به برابرا افزایش پیدا پیشتر با شبکه کتابفروشی ها مواجه هستیم اما اکثر گروه‌ها در چراما ۸۰۰۰۰ مجوز نشر دارم؛ اگر دولت بارزاعلیش را از نشری برمی داشت آیا نگر می‌کند ما نیز هم این تعداد مجوز نشر داشته‌یم به اعتقاد من برهاری است چونکه تقاضا را بالا بریم به دنبال آن کتابفروشی‌ها را زیاد کنیم، بعد تخفیف دیگر اصناف را داشته باشد و به صورتی برسد. در نهایت این دیگر افراد باشند که به جای دیگر کتاب‌های فرهنگت خود کتاب بفرشند.

گویی، من معتمد فروش کتاب در ایران باید به اندازهای از سودآوری دست پیدا کند که ما تریای به عرضه دیگر کتاب‌های مجزای برای افزایش درآمد کتاب نداشته باشیم. امروز تخفیف کتاب برای کتابفروشی بین ۱۵ تا ۲۵ درصد است این تخفیف کم می‌باشد به این موضوع که کتاب الکترونی در بر مری خوانند و خریدن ایجاد نمی‌کند. رقم اندکی است که باعث از میان رفتن الکترون و معطلی می‌شود و همزمان ما در مازگی غیر از تهران ما پیشتر با شبکه کتابفروشی‌ها مواجه هستیم اما اکثر گروه‌ها در چراما ۸۰۰۰۰ مجوز نشر دارم؛ اگر دولت بارزاعلیش را از نشری برمی داشت آیا نگر می‌کند ما نیز هم این تعداد مجوز نشر داشته‌یم به اعتقاد من برهاری است چونکه تقاضا را بالا بریم به دنبال آن کتابفروشی‌ها را زیاد کنیم، بعد تخفیف دیگر اصناف را داشته باشد و به صورتی برسد. در نهایت این دیگر افراد باشند که به جای دیگر کتاب‌های فرهنگت خود کتاب بفرشند.

آقای عسکری، شما اگر می‌دانید که ما بیش از ۴۰ میلیون ناشر آموزش داریم، من می‌توانم تعداد زیادی معلم داریم و تعداد زیادی آما پاسنت‌ها همگی آنها خیلی دوست دارند و با کتاب فعالیت اقتصادی می‌دانند هستند. می‌توان گفت که به جای حذف باره‌های نشر، می‌توان کاری کرد که باره‌های هم به وجود بیاورند داده شود. مثلاً باید حتی بیمه، نشران را تا ۵۰ درصد کارمندان نشر از کتابفروشی از پرداخت هزینه معاف می‌کند. ما کتابفروشی در درآمد آسانی که دارد و این معافیت مالیاتی برخوردار نیست. اگر ناشری می‌تواند در منزل کار کند، کتابفروشی در این اختیار برخوردار نیست. در نهایت تمام شرایط قوی در نظر گرفته شده که امکان دیگری ایجاد می‌شود و این مورد تخصصی‌کنند در این میان، به‌خصوص در این حوزه باید توجه به عرضه کتاب وجود ندارد پس با این شرایط، موزع باید راست که کتاب را امای از ناشر بگیرد. اگر در بهترین شرایط موزعی کتاب را قرضه از ناشر بگیرد و ۹۰ تا ۹۵ درصد هم مطمئن باشد که کتاب را می‌فروشد، تازه می‌تواند مطلب ناشر را بپردازد. در نهایت سود توزیع اقتدر، کم است که هیچ رفیعی برای تأسیس مؤسسات جدید به‌وجود نمی‌آورد.

**جوامعی:** البته رقم درصد سود برای توزیع کند و سودی بسیار کمی می‌باشد. است. اگر توزیع کننده قرار باشد که لایق غیر از کتابت راهی که در حوضت برخی دولستان به آن اشاره شد، بخش‌هایی مثل؛ باشکلات، هدایای موزاجه می‌شود به عقیده من امروز اگر امکاناتی در اختیار بخش قرار می‌گیرد نباید چند

## این میزگرد به بیانی تنها تصویرگر نمایی از حوزه توزیع در کشور بود و بایستی در جلسات دیگری به بیان راهکارها پرداخت

خریدان افزایش پیدا کند. به عقیده من با تغییر شرایط و تغییر شرایط معامله باید یک مقدار این شرایط به نفع کتابفروش تغییر کند تا ناگروه‌ها برای تأسیس کتابفروشی افزایش یابد. وقتی عرضه و تقاضا همزمان افزایش پیدا کند آن وقت توزیع کننده نیز می‌تواند شرایط قابل قبولی برای رساندن کتاب از تولیدکننده به عرضه‌کننده برای خود برنامهریزی اختصاصی دهد.

**علی‌البادیه‌یاد:** کسی به عقب برگردیم، سؤال خوبی شد. درباره اینکه چرا توزیع در ایران رشد پیدا کرده است و چرا در دوره سال‌های اخیر جمع نشانی برای تأسیس مراکز توزیع جدید به‌وجود نیامده است؟ پاسخ به این سؤال تا حدودی مشخص شد اگر ما می‌توانستیم قدرت داشته باشیم، اگر می‌توانستیم مطالبات خودمان را به موقع از کتابفروش دریافت کنیم، (درحالی‌که ما موفق هستیم با ناشران به موقع مدبر مالی داشته باشیم که نظایم و مدیر مالی ما ناگردد که تریه این صورت ضروری نمی‌باشد. از طرفی کار چگاری را آغاز نگاویم تا از یک طرف ناشر سه مامت گذارد که ناشر با پول ما کار می‌کند و از طرفی هم جمع وقت به پایگشت پولمان لطیفان نداشته باشیم. ما باید خودمان تمام کاری کنیم. کتابت تخریب و آن رافروشی‌ها در جای دیگری هزینه می‌کند.

امروز توزیع کننده روی سرمایه ناشر کار نمی‌کند بلکه

برای آن در اختیار توزیع کنندگان قرار بگیرد در حالی که به محض آنکه موضوع مجوز پیش می‌آید همه بخشن که می‌می‌توانند از زیر آن شانه خالی کنند. غیر از بخش که یک حوزه کاملاً اقتصادی به‌شمار می‌رود، درحالی‌که ما شا از هیچ ابزاری نیز برای تبلیغات برخوردار نیستیم. ما دست کم می‌توانیم با طراحی یک سایت به عرضه و تبلیغ کتابی خود کمک‌نماییم اما از این امکان نیز خودمان را برخوردار نمی‌کنیم. اگر حتی همین کتاب هفته به دست آموزش و پرورش برسد می‌تواند بازار بالقوه‌ای را در اختیار خود بردارد. در این حوزه آمده‌ای چهار ساله تا ۱۵ ساله به هر ترتیب با کتابت سروکار دارید و این تبلیغ کمربوت می‌تواند بازار تعیین شده‌ای را برای ناشر، موزع و کتابفروش به‌وجود بیاورد. تعریفی که آقای پایدار ارائه کردند این چشم انداز را به دنبال داشت که کتاب توزیع باید از تولید و فراتر برود یا این صحبت کاملاً موفقیم به همین دلیل سعی کردم دست کم در حوزه کار خودم کار را فقط از حد اندازد یک موزع فراتر ببرم به ناظم ناگویم که باید چه کتابی تألیف و منتشر شد سعی می‌کنم با تقاضاها را ناشر تعریف کنیم. حتی اگر مجبور باشیم یک سال یک کتاب کنیم، یک کتاب کنیم این مهم نیست. مهم این است که ما به یک تعریف مشترک از تولید و توزیع برسیم که بر اساس آن تکلیف خودمان را مامشتری موجود در بازار بماند.

ما باید به جلی برسیم که بدانییم مثلاً در فلان شهر چه کتاب‌هایی چه نوع بازاری دارند و باید بتوانیم برای بازار سال‌های آینده آن پیش‌بینی‌های لازم را داشته باشیم. اگر مدبر مالی داشته باشیم که نظایم و مدیر مالی ما ناگردد که تریه این صورت ضروری نمی‌کند. از طرفی کار چگاری را آغاز نگاویم تا از یک طرف ناشر سه مامت گذارد که ناشر با پول ما کار می‌کند و از طرفی هم جمع وقت به پایگشت پولمان لطیفان نداشته باشیم. ما باید خودمان تمام کاری کنیم. کتابت تخریب و آن رافروشی‌ها در جای دیگری هزینه می‌کند.



خود در این دارم این است که من کار فرهنگت می‌کنم تا ناظم زن و بچه‌ام را در یادروم خیلی سخت است این دو عامل را به هم پیوندان اما واقعیت این است که هیچ کار دیگری در این بدون درآمدزایی ارزش و اختیاری ندارد. امروز ما چون به سودآوری نرسیدیم مجبور هستیم از غیر مالیات کار کنیم. به‌عاطری اینکه سود ناخواریم، توایم یک مکان خوب و وسیع برای خودمان تهیه کنیم. باید یک بخش کننده می‌تواند در یک فضای ۱۵۰ متری فعالیت کند. اما می‌تواند در یک فضای ۲۰۰ متری باشد. من کارم می‌کنم که در این فضای ۲۰۰ متری بازار دارم، این امکان وجود دارد که هر ۱۰ تا ۲۰ بخش کننده، دور هم جمع شود و یک بخش قوی به‌وجود بیاورند. بعد این بخش‌های قوی را چند تا چند دور هم جمع کنیم تا بخش‌های بزرگتری به‌وجود بیاوریم. باید این امری تواناییم یک کار گروهی گسترده داشته باشیم. اما نمی‌توانیم جمع‌های کوچک اما قدرتمندتر در کنار هم به‌وجود بیاوریم. من فکر می‌کنم واحدها و واحدها ناشر را نرسیده‌ام همین ناشران وقتی وقتی کتابی کار می‌کنند خودشان را در بازار می‌شوند و بخش آن را انجام می‌دهند. دیگر در اینجا بخش کننده کنار می‌رود و ناشر برای رسیدن به سود بیشتر تلاش می‌کند و ناظم ناگویم که در این فضای ۲۰۰ متری باید واحدها را تا ناگاه وارد این عرضه می‌شوند و به صورت کتابت کار رافروشی کتاب انجام می‌دهند. نیز باید اضافه کرد، به عقیده من هر چیز در این حوزه ابتدا باید تعریف شود و ضوابطی دقیق برای آن در نظر گرفته شود.

**گویی:** به این معنا که ناشر از توزیع حمایت کند. کتابفروشی موزع باشد که کتابفروش از ناشر کتاب می‌گیرد و پول نقد هم به ناشر می‌دهد اما ما ما کتاب می‌گوشیم که آن هم با تخفیف است. ما را هر چه می‌رسد خودمان وقتی با تقاضای قوی برای خرید مواجه می‌شویم برای حمایت از این امر روزگاری امکاناتی در اختیار بخش قرار می‌گیرد نباید چند

کتابفروش اصلاً تخفیف نمی‌دهیم. البته کوشش می‌واقفیم من نیست اما وقتی بسیاری از کتاب‌ها را هیچ کتابفروشی نمی‌گیرد، من مجبور می‌شوم که آن را بگردانم و می‌کنم. البته بدون تخفیف. چون معقدۀ مشترکی ما باید به کتابفروش وصل شوند. حتی چند در حوزه انحصاری شدن توزیع، واقعیت این است که نمی‌توان این کار کرد. مثلاً ناشری دوست دارد که هم کار کتابفروشی بکند هم کار توزیع. ما نمی‌توانیم به او بگویم چون کار نشری کنی نمی‌توانی کار توزیع انجام دهی. در هیچ مکانی نباید هم چنین چیزی برسد. مستقیم که رسیدن فعالیت از کسی گرفته شود. فکر کرده‌ام چرا ما توزیع کننده چرا روشنگار کتاب نمی‌شویم؟ چون کتابفروشی موزع به صرفه نیست. در غیر این صورت ممال است که من روشنگار شوم.

**پایدار:** آقای کریمی این اینجا این پرسش شما می‌آید که شما مثلاً ۱۰۰۰ تومان سرمایه دارید. آیا انتخاب باید کنید که ناشر باشید، موزع یا کتابفروش کنید. هیچ‌کس اگر بخواند یا این سرمایه وارد کار شود معاداً توزیع را انتخاب نمی‌کند چون آن را سودآور نمی‌داند.

**گویی:** چون اصولاً توزیع سرمایه نمی‌خواهد و فقط مثل نوشتن است. کار کتابفروشی هم نیست، باید با یک موزع و سلفه یک یا دو سه آشنایی با یکدیگر می‌توان توزیع را اخذ کرد. یک فضای ۱۷ متری هم کافی یک توزیع کننده است. می‌توانیم؟ چون کتابفروشی موزع به صرفه نیست. در غیر این صورت ممال است که من روشنگار شوم.

**علی‌ی:** عرض می‌کنم چرا ما چنین بی‌تربیتی نداریم که نشر داشته باشد. حقوق محرم هم بگیرد و مستقیم توزیع ما اصلاً چنین برنامه‌ای جلی ندارد. یک کتابفروشی ما می‌تواند توزیع را به اخذ کند. یک فضای ۱۷ متری هم کافی یک توزیع کننده است. می‌توانیم؟ چون کتابفروشی موزع به صرفه نیست. در غیر این صورت ممال است که من روشنگار شوم.

**گویی:** امروز تجربه ثابت کرده که کمک گرفتن از امکانات موجود مثل کتابفروشی می‌تواند برای افراد و نهادها ضروری ما را در خدمت‌رسانی افزایش دهد. استفاده از این امکانات حتی در کتابفروشی‌ها، مسائل کتاب‌های مورد نیاز خود به صورت کافی به توزیع کننده همه و همه به‌تایا از هر زاویه‌ها به دست می‌شود. ما این است که استفاده از امکانات خطا را به‌صرف می‌سازد. مشکل ما این است که خودمان خودمان خود ما را فریاد ریز می‌زنیم. مشکل ما این است که خودمان خودمان خود ما را فریاد ریز می‌زنیم.

**علی‌ی:** من نکته‌ای را باز مکرر شوم که ما هیچ امکاناتی از دولت نمی‌خواهیم. اگر دولت از توزیع حمایت کند همان دست‌مزدی برای ما به‌وجود می‌آید که برای نشر به‌وجود آمده است. دولت نهادها را در مسئولی مل می‌دهد و مامت خود را از همان افرادی کند که ناشر را همان برای ما تقویت می‌غیر این صورت ما نظارتی از دولت نداریم.

**پایدار:** اگر جوامعی یک جمع بندی از مسائل مطرح شده داشته باشیم باید بگویم که ناشر با دیگر سولت کار است که فرهنگ کتابخوانی را گسترش دهد و معطادولت هم باید باشد. موزع در این میان برزاد اگر حرف از حمایت و توزیع زده می‌شود به این معناست که صنعت نشر برای اینکه حبابی گریب صنعت بران داشته باشد باید تولید خودشان را توسعه دهد. همگی هدایتس اگر دولت همی این امر مشارکت می‌کند تا اینکه تولیدات خودی خودی برزاد. از طرفی ما باید به یک سیاست گذار درست در حوزه‌های مختلف نشر برسیم. توزیع کنندگان اتفاقاً باید راهکارهایی را پیدا کنند که خودشان را قوی تر کنند. برای رسیدن به این جایگاه هم نیازمند بازار لازم آموزش هستند. ما باید ابتدا کار خودمان را با آموزش بعد و عمل داشته باشیم. در دوره اخیر ما ناشران انحصاری داشته‌ایم که دلیل همین آموزش و آزمون و خطا می‌باشد. سیاست ما باید از راه زبانی در حوزه نهادهای آموزشی انجام دهد تا تواناییم تحریرات خودمان را به‌صورت آزاد کتابت بسنل‌های بعد از خودمان منتقل کنیم.

**علی‌ی:** به نظر من رسد جمع بندی این گروه را باید در طرح چند محور تعریف موزع، چاپچی‌ها و محدوده آمیزات، حمایت‌های لازم و فریاد از این واحد و حوزه آموزش انجام داد. این میزگرد به بیانی تخاصی‌گر نمایی از حوزه توزیع در کشور بود بایستی در جلسات دیگری به بیان راهکارها پرداخت. امروز مردم بزردهی در نشست دیگری در خدمت دولستان و همکاران دیگر حاضر هستیم شاید بتوانیم به یک محور یا پیشنهاد برسیم. بقیه هفته برای این نشست از همه دوستان سپاسگزار است.

<span></span>	<span></span>
<b>کتاب</b>	<span></span>

## اندازه‌گیری الکتریکی



پیشرفت علم و تکنولوژی مستلزم پیشرفت همزمان روش‌های اندازه‌گیری است. می‌توان گفت که یکی از سریع‌ترین راه‌های ارزیابی پیشرفت هر ملت در علم و تکنولوژی بررسی نرخ اندازه‌گیری‌هایی است که انجام می‌دهد و نیز روشی که با آن داده‌ها را از طریق اندازه‌گیری به دست می‌آورد و پردازش می‌کند. این امر بسیار مهم است که مهندسان توانایی انجام اندازه‌گیری‌های دقیق‌تر را داشته باشند و به همان اندازه نیز مهم است که مانند یادداشت‌شدن اندازه‌گیری خود را نیز به‌کار ببرند. مژدهٔ این دانشگاه امام حسین(ع) به نام کتاب اندازه‌گیری الکتریکی را به بازار نشر عرضه کرده است. این کتاب که تألیف همسند دست رضا حق مراد است در سال ۱۳۸۴ در شمارگان ۷۰۰ نسخه و در ۲۳۸ صفحه با قیمت ۱۸۰۰۰ ریال به چاپ رسیده است. و در ۲۳۸ صفحه با این کتاب در ۱۵ فصل برای ارائه در یک درس ۳ واحدی دانشجویان کارشناسی به نگارش آماده است و در فصول مختلف انواع دستگاههای اندازه‌گیری را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

این کتاب دانشجویان علاوه با آشنایی با انواع دستگاهها (دستگاههای اندازه‌گیری آنالوگ - PMMC - و با مطالعه مثال‌های ارائه شده در هر فصل به درک بهتری از موضوع و نحوه کارکرد دستگاهها دست پیدا می‌کنند. در پایان هر فصل نیز سؤالی مسئله آورده شده است.

مطالعه کتاب حاضر که به بررسی اساسی و ساختار و اساس کار دستگاههای اندازه‌گیری الکتریکی و چگونگی نحوه عملکرد اندازه‌گیری می‌پردازد برای تمام مهندسیان، معماران و دانشجویان رشته‌های مهندسی خصوصاً مهندسی برق حائز اهمیت خواهد بود.

### زیردریایی‌های نظامی

آشنایی با زیردریایی‌های نظامی؛ کتابی است که توسط همسند محمد موسیان گردآوری و درمؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین(ع) چاپ شده است. این کتاب، با محوریتی بر تاریخچه تکامل تکنولوژی زیردریایی و معرفی انواع زیردریایی‌های نظامی و مشخصات آنها، اطلاعات نسبتاً عمیقی از زیردریایی‌های نظامی ارائه می‌کند. این بررسی سیر تکامل از سال ۱۵۸۰ تا ۲۰۰۰ میلادی را در بر می‌گیرد. بعد از آن تاریخچه نبرد زیردریایی‌ها در اروپا و آفریقا و همچنین آسیا و خاورمیانه مورد بررسی قرار می‌گیرد که در نهایت نیز بعد از معرفی سیستم‌های داخلی و راشن‌های زیردریایی‌ها وضعیت فعلی شناخ درجهان مخصوصاً در خاورمیانه مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

شمارگان این کتاب ۷۰۰ نسخه و بهای آن ۲۰۰۰۰ ریال است.

## مکانیسم تفکر

انتشارات قصبه‌سرا به تألیف کتابی به عنوان «مکانیسم تفکر» نوشته محمدرضا قاسمی فر چاپ کرده است. این کتاب به بررسی روش‌های تجربی رشد مهارت‌های تفکر می‌پردازد. با این فرض که انسان دارای تفکر منطقی بالاست و تعلیم و تربیت پرورش آن مؤثر است.
تومک دفتر فصل اول کتاب به بررسی خاستگاه انواع تفکر، نقش ذهن و سایر موارد و همچنین در فصل دوم مباحث تفکر را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و به مسائلی چون تعریف تفکر یا انواع و موانع و مراحل تفکر می‌پردازد. فصل سوم تفکر انتقادی نام دارد و در ادامه به بررسی تفکر خلاق پرداخته می‌شود. تفکر منطقی و حل مسئله که عنوان فصل پنجم این کتاب است. پیرامون انواع تفکر منطقی و همچنین مهارت‌های تفکر منطقی پررشن‌ها و پاسخ‌های آن مطرح و تبیین می‌کند.

انتشارات قصبه‌سرا این کتاب را با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه عرضه کرده است.

وقتی وارد مهابدا می‌شویم اولین آواز و مفاخر فرهنگی شدم شگفت‌زده شدم. انتظار نداشتم چنین جمعیتی برای شرکت در مراسم هنرمند طرف اهدای جایزه ترویج علم گرده هم آمده باشند. پذیرش سنس و جایگاه اجتماعی شرکت‌کنندگان نیز جالب توجه بود ولی از همه این حرف‌ها گذشت. چیزی که بیشتر از همه ظلم را جلب کرد بردگان جاوه و پیمانۀ هایت داران بود که نشان‌دهندۀ افزایش تعداد نازبان جایزه و نوع فعالیت آنها بود که حتی حوزه علوم انسانی را نیز در بر می‌گرفت.

برنده جایزه این دوره نیز مؤسسه مادران امروز بود که به‌خاطر فعالیتش در حوزه علوم انسانی، و نه علوم محض یا کاربردی، مستحق دریافت این جایزه شده بود و تنها این مؤسسه نبود که در این دوره به خاطر نگاه علمی به علوم اجتماعی و انسانی مورد توجه قرار می‌گرفت بلکه لوح تقدیری که به آقایان علی شیوا، علی روستائیان فرد و حبیب‌رضا منصوریان از اعضای گروه علوم انسانی و هنر مدرسه علامه حلی بگفتگوان اهدا شد، نیز مؤید این نکته بود که از دیدگاه مسئولان جشن ترویج علم ایران، این علم جدا از دیگر علوم نیست.

این رویداد که آن را باید به فال نیک گرفت، به نظر نکته‌شناسی این دوره بود. در هفتمین دوره اهدای جایزه ترویج علم که در نوزدهم دی ماه هشتاد و سه برگزار شد همچون گذشته نقش اهل علم در ترویج علوم نیز نادیده گرفته نشد که شاهد آن جناب آقای عبدالحمین آذنگی‌جهرد نام‌آشنای کتاب و ویرایش بود.

آقای همسند دست رضا گزوی مدیر شرکت انتشارات فنی ایران نیز یکی دیگر از خاندان نشر علوم و بخصوص محیط زیست بودند که از ایشان تقطیر به‌عمل آمد. وی با هم در حوزه علوم ارزش آن آقای دکتر عباس حرری نیز که در عرصه کتاب، کنابداری و اطلاع‌رسانی زحمات زیادی کشیده‌اند، از دیدبداران این دوره به‌شمار می‌آیند. کتاب و مسائل آن اگرچه موضوع اصلی این برنامه نبود ولی چنین برنده جایزه این دوره مؤسسه مادران امروز نیز زغدغه آن را داشت که در یک گفتار کوتاه که خانم احمدی به نمایندگی از مؤسسه بیان کردند، خود را به خوبی نشان دادند. هدفیۀ ایشان و هم در ستاد علمی مشکل حوزه ترویج و ترویج ادب کتب شیشه‌علمی و ضدعلمی در جامعه است که مأسفۀ آنرا زیاده‌روی در تبلیغات نشان خوانند. داد آزاری که به‌سادگی قابل رفع و رجوع نیست.

من این سخن را به همان صورت در ادامه می‌آوریم تا گواهی باشد از نگارشی‌های بحق جامعه علمی کشور از وضعیت نشر آثار و کتب در ایران.

من به نمایندگی از طرف آقای سیامک جولاوی مدیر علمل مؤسسه مادران امروز و طرف همه اعضاء گروه‌های داوطلب و مؤتلف و کارکنان و مشاوران مؤسسه از همکاران و اعضای هیأت داران و علوی ترویج علم اهل علمیه و افتخاری حرم علم ترویج علم ایران بسیار گرام که افتخار کسب جایزه هفتمین دوره ترویج علم ایران را نصیب مؤسسه مادران امروز کرد.

با مصیبت‌آمیزی من که تکیه کم دریافت چنین جایزه‌ای بار مسئولیت و هدفمندی مؤسسه را برای ترویج علوم انسانی به‌ویژه روانشناسی و تعلیم و تربیت به مراتب بیش از پیش خواهد کرد، و بی‌تردید هدف جشن ترویج علم نیز از چنین شوخی‌های جزئی نیست.

در اینجا اجازه می‌خواهم گفتار نکاتی را درباره ترویج علوم انسانی که خدمت‌هاست مؤسسه برای بیان آن بنیاد فرست می‌کنم یا کما فیحقیقگان دانش پژوهان و علاقه‌مندان به ترویج علم در میان بگذارم.
مجموع ما با دو پرسش و صحراحت بخشدین به آنها ادامه می‌دهم:
۱- ترویج علم به منظور کلی یعنی چه و چه هدف‌هایی را دنبال می‌کند؟
۲- ترویج علم در حوزه علوم انسانی به‌ویژه روانشناسی چه هدف‌ها و معیارهایی دارد؟

با استناد به مطالب منتشرشده از سوی مجله ترویج علم ایران نشان دادیم که گفت که ترویج علم بر مفهوم آن یعنی جمعیت‌های از فعالیت‌های مستمر و با برنامه که به همه فکم کردن، علم‌پاری می‌رساند، سبب اضافه‌تفکر و پیش‌بینی علمی می‌شود و به مردم کمک می‌کند تا برای حل مسائل فردی و اجتماعی از شیوه‌های علمی بهره بگیرند. ترویج علم به نیازهای روزافزون مردم، از طریق به‌کارگیری علم پاسخ می‌دهد و خلاصه‌با ترویج علاقه‌تر

علم و دستاوردهای آن بین مردم به تصمیم‌سازی‌های مشترک به شناخت علمی و توسعه عادات اجتماعی یاری می‌رساند. بی‌شک این تعاریف و هدف‌ها در حوزه ترویج شاخه‌های کنراگون علم جلوه‌های ویژه‌ای می‌یابد و هر یک از علوم با به مایهت خود می‌تواند تا حدودی در این هدف‌ها حمله عمل کند.

البته چیزی که مسلم است این است که مفهوم هدف‌ها و معیارهای ترویج نمی‌تواند راسب موضوع به‌علم، به کلی کنار گذاشته شود یا جغشه‌دار شود.

و اما درباره روانشناسی و دانشی است که با مطالعه رفتار آشکار و نهان انسان سر و کار دارد و هدفش توصیف، تبیین، پیش‌بینی و تغییر رفتار است و وقتی می‌خواهد در اختیار عموم قرار گیرد، نمی‌تواند از هدف‌های کلی خودتعیی شوده‌هدف‌ها و معیارهای ترویج علم نیز بیاید آن را بیش از پیش در خدمت حل مسائل مردم و رفع نیازهای روزافزون آنان از طریق به‌کارگیری داده‌های علم روانشناسی قرار دهد.

داده‌های علم روانشناسی و دستاوردهای آن نیز بنا به مایهت این علم نمی‌تواند مثل علوم محض یا علوم تجربی از صحراحت و روشنی کافی برخوردار باشد. همچنین اثرات آن در رفتار انسان ناگهانی و فوری بروز نمی‌کند و اندازه‌گیری و سنجش از بخش یافته‌های آن نیز، در درازمدت مقدور می‌شود.

تاریخچه به همه این نکات و در هم آمیختن آنها ضروری رنگ‌بندی خطری در عرصه ترویج علوم انسانی به‌ویژه روانشناسی به گوش می‌رسد که جایگاه آن را این می‌کند که این عرصه با راه‌مسلمه‌تجربی شیشه‌علم‌تله‌های خود در واقع آسیب‌ناخت و نیاز چپزنی غیر از علم روانشناسی شده است که به‌ظاهر عنوان حل مسائل مردم از طریق روانشناسی‌های کاربردی و در باطن در خدمت یا مایهت این علم و هدف‌های ترویج آن عمل می‌کند و نتیجه علمی آن به رفع حیران‌ها یا انشخاصی است که آگاهانه یا ناآگاهانه از این امر موعبت‌به‌سود خود یا در هر حال نه به‌سود مردم بهره می‌برند.



نگاهی حتی سوسری به دکه‌های روزنامه‌نمونه‌نوشی و از مراکز به‌اصطلاح فرهنگی که به اطلاع‌رسانی در زمینه‌های روانشناسی برای عموم می‌پردازند می‌تواند صدای زنگ خطر را هر چه بلندتر به گوش برساند.

چه تعداد از علویان نشر به‌های به‌ظاهر روانشناسانه،

به‌واقع به ترویج علوم انسانی به‌معنای صحیح آن می‌پردازند؟ در حوزه انتشار کتاب چه سیر است؟ عنوان‌های عام روانشناسی، خودتفکر، روانشناسی برای همه، روانشناسی کاربردی، علوم باطنی، علوم روحی و… که در روی جلد‌های فراوانی از نشریات و کتاب‌های مربوط به روانشناسی می‌بینیم به‌واقع از چه چیزی خبر می‌دهند؟

در مراکزگی که تحت عنوان مراکز فرهنگی برای به‌اصطلاح پاسخ به نیازهای روانشناختی مردم و هدفند آنها از فشارهای زندگی مغلوب به‌کار هستند، چه می‌فکرند؟ آیا آنچه ایشان بین مردم اضافه می‌کنند همان روانشناسی مورد نیاز انسان است که بسبب ترویج تفکر و پیش‌بینی علمی می‌شود به مردم کمک می‌کند؟
کدام‌انفرد و اجتماعی‌شان را به بهبودی علمی حل کنند؟
حتی اگر پاسخ مستقیم و فوری مسأله‌ان چنین امکان‌آنی به این پرسش‌ها هست یا نشان‌دهنده پاسخ برای تودیدی که خاص ذهن‌های مجبور به تفکر علمی است، قطع‌کننده نیست زیرا همانطور که اشاره شد، مایهت علم روانشناسی چیزی نیست که گوش در ترویج آن فوری و در هر کجاست



## هفتمین جایزه ترویج علم ایران



پایخ گردید و از سوی دیگر فشارهای اجتماعی و نیاز مردم به حل مسائل گوناگون که برخی حل‌المسائل روانی تبدیل خیلی مشتاقان دست‌نهایی به برخی حل‌المسائل روانی تبدیل می‌کند و فرصت را برای نجات و باز شیشه علم‌های سهل‌الوصول و فرصت را برای ساده‌انگاران و سوجدویان مقتم می‌سازد.

البته نمونه‌هایی اندک که می‌کشند به هدف‌ها و اصول ترویج علم در حوزه علوم انسانی بایدند. فعلاً از حوزه این بحث خارج هستند که تعادلات اندک است و احترامات واجب بحث مابرس ضرورت وجودویوط و نیازها و آگاهی نسبت به آنها برای همگانی کردن علم روانشناسی است؛ در جایی که مردم با مشکلات بسیار دست‌وپریشان هستند و این علم باید به خدمت مردم درآید. نکته دیگری که همکاران و کارکنان جامعه‌مادریز و همسند هستند در مؤسسه به آن اشاره می‌کنند. محضر کتاب‌های درست و علمی در زمینه روانشناسی در بازار نیست، اما این کتاب‌ها به دلایل گوناگون نمی‌توانند در خدمت مردم علمی قرار گیرند. ما احترام و تغییر و نوسدگان، برحمان و ناشر چنین کتاب‌هایی به نتیجه رسیده‌ایم که برای بهره‌گیری همگان از این نوع کتاب‌ها نیاز به واسطه‌هایی آگاه و باتجربه در حوزه ترویج علم انسانی هست تا مفهوم این کتاب‌ها را برای مخاطب عام آن ساده و قابل فهم کند. البته ترویج علم در حوزه روانشناسی دامن برند.

در اینجا فرصت را مختص می‌شماریم و از جشن ترویج علم ایران می‌خواهم که:

۱- فرصتی را برای بررسی عملکرد مراکزگی که به جای ترویج علم به اضافه شیشه علم و ضد علم در حوزه علوم انسانی می‌پردازند، فراهم سازند. دستاوردهای این حرکت کم از پراختن به معیارهای ترویج علم نیست، به این ترتیب می‌توانیم به معیارهای دقیقتر و باید و نباشدهای برای کار عملی ترویج روانشناسی برای عموم دست‌پایم و تا حد ممکن جامعه را از گردن‌شیشه علم و سرکنده‌هایی که در نهایت به خدمت بافتگر و پیش‌بینی علمی می‌پردازد در امان نگه داریم.
۲- فرصتی را برای بررسی کتاب‌ها و نشر به‌های که هدف آنها ترویج روانشناسی بین مردم است فراهم سازند، تا به این ترتیب به معیارهای برای ترویج روانشناسی از طریق نداشتن دست‌پاییم، این حرکت خود نیز از ترویج علم است در بین صحابان علم و ادبیت.

۳- می‌دانیم که گوشش برای ترویج علم یک فعالیت جمعی است. بنابراین از همه دانشمندی‌های محقق حرفی که به نوعی با این حوزه مرتبط هستند می‌خواهم برای صحراحت بخشدین و ساده‌اندام به‌چگونگی ترویج علمی انسانی به‌ویژه روانشناسی، به این حرکت مهم پیوند.

و سخن پایانی، با هم ایکن:
عرصه ترویج علم انسانی به‌ویژه روانشناسی، توسط نوعی شیشه علم تهدید می‌شود و برای همین باید است که با ترویج صحیح علم در این عرصه، جامعه را از گردن‌شیشه علم و حرکت‌هایی که در نهایت به خدمت بافتگر و پیش‌بینی علمی می‌پردازد در امان نگه داریم، به همین سبب، از فرصت استفاده می‌کنیم و با خوشحالی اعلام می‌داریم که مؤسسه مادران امروز اقدام انتشار اولین کتاب ترویج علم ایران در سال ۱۳۸۴ را برای نگارگری بخش تازیدی می‌مؤسسه، با هدف آویزش در ترویج علم روانشناسی اختصاص خواهد داد.

**مشترک**





**دختری در پاریس**

**هرمز عبداللهی** ترجمه یکتا کتاب از خانم دوشا کاپوس ترجمه کرده‌ام. این نویسنده ایرانی است و از خانواده بزرگ عسکرات و پدرش هم فلان‌زین داشکند حقوق بود یا استاد داشکند حقوق، دقیقاً نمی‌دانم، یک کتاب هم دارد به اسم «اسب عساری» که چند سال قبل منتشر کرد. هنگامی که کتاب «دختری در پاریس» از این نویسنده را برای ترجمه در دست گرفتم بلافاصله آن کتاب را «اسب عساری» را با یکی دیگر در دست گرفتم که ترجمه کنند. می‌خواستم این کتابش را هم ترجمه بکنم چون با نویسنده اش یک نوع دوستی و ارتباط دارم و گفته بودند نام می‌خواهد «اسب عساری» را هم تو ترجمه کنی. به محض اینکه رفتم به سراغ این کتاب، متوجه شدم آن کتاب را در ده روزم از دستم در آورده ولی خانم کفی امامی به من اطلاع دادند که یک نفر «اسب عساری» را در روز ترجمه می‌کند.

موضوع کتاب «دختری در پاریس» داستان یک دختر ایرانی در پاریس است که وقتی به غربت می‌رود به شدت احساس تنهایی می‌کند و بعد با همه دوست می‌شود و با روشنفکران اروپایی باب آشنایی را باز می‌کند و سرورش آنها را می‌نویسد و زندگی خودش را در خوابگاه و آدم‌های دیگری که در خوابگاه زندگی می‌کنند و آدم‌هایی که در زندگی شان دیده می‌شوند، راجع به همه اینها می‌نویسد به جز خودش. با نویسنده تماس گرفتم و گفتم شما راجع به همه آدم‌ها نوشته‌اید، اما در مورد زندگی خودتان پس از پنجاه سال زندگی در پاریس چیزی نوشته‌اید. نوشتا کفی ایسپ با همان دشواری نظیر نویسنده این کتاب ازدواج کرده حتی راجع به ازدواجش هم هیچ چیز نوشته است.

من از آثار این نویسنده خیلی خوشم آمدم. بخشی از ترجمه خودم را هم برایش فرستادم که پسندید. البته خودش منتقد ادبی هم هست و در دو سه مجله معتبر نقد ادبی می‌نویسد. «دختری در پاریس» رمان نیست؛ در واقع یک نوع زندگی‌نامه است. کتاب «اسب عساری» اش هم به نوعی زندگی‌نامه خانوادگی‌اش در ایران است و

**توضیح**

پیچیدگی های شخصیتی مردم و کشف حجاب و به طور کلی بخشی از تاریخ تحولات سیاسی - اجتماعی ایران است که در خلال سرگذشت خانوادش روایت می‌شود. کتاب بسیار زیبایی است. کتاب «دختری در پاریس» را نشر فرزان روز در دست چاپ دارد.

**خسرو سیمپا: ترجمه یکتا بوستان باستان**

خانم رومی (Rommy) که دو دست ترجمه دارم، این خانم یکی از پژوهشگران شخصیت در عرصه فرهنگ بوستان باستان است و کتابی دارد به نام «تراژدی بوستان» که راجع به



**هوشنگ ماشعوزاده**

**خسرو سیمپا**

تراژدی بوستان معروف بوستان باستان و تراژدی های بوستان است. الان این کتاب را برای نشر قطره در دست ترجمه دارم. اسم این کتاب تراژدی بوستان است. نویسنده این کتاب یعنی خانم رومی دوین زنی است که عضو اکادمی فرانسه شده است. در زمینه شناخت فرهنگ بوستان در دنیا خیلی معروف است. این کتاب نقد و بررسی تراژدی های بوستان است. در بوستان سه تراژدی نویس معروف داریم: ائیل و سوفوکل و اوریپید که نویسنده به این سه می‌پردازد و تراژدی‌هایی که از آنها به جا مانده است. به جز این، کتاب دیگری دارم به نام «تاریخچه و بیان فلسفی» که این کتاب را هم برای نشر قطره ترجمه می‌کنم. دو کتاب هم الان زیر چاپ دارم یکی را نشر هرمس منتشر می‌کند به نام «پرونده پلکان» و دیگری هم توسط نشر میعاد منتشر می‌شود به نام «محفل آدم سوزان» نویسنده محفل آدم سوزان جان دیگسون کار است. اما نام نویسنده «پرونده پلکان» را به خاطر ندارم. «تاریخچه و بیان فلسفی» را هم فرستادم که دو سه سال است نوبت انتشارات ما در مقاله است و تکمیلش را روشن نمی‌کند. من این کتاب را به سفارش همین نشر ترجمه کرده‌ام. اسم کتاب هم «برگزیده اشعار گریوم اپولینره» است.

**هنوز هیچ اسمی قطعی نیست**

**هوشنگ ماشعوزاده، نویسنده** «الان کتابی زیر چاپ ندارم، اما دو مجموعه داستان آماده کرده‌ام که به هیچ ناشری ن داده‌ام. چون می‌دانم که وضعیت نشر چندان خوب نیست، ناشران هم بیشتر به دنبال چاپ رمان هستند.

این دو مجموعه داستان‌های کوتاه من است و برای هر یک از این مجموعه‌ها، چند اسم در نظر دارم. منتها هنوز هیچ اسمی قطعی نیست. مثلاً یکی را در ذهن دارم که «شش» را در ویکی ساخته‌ام. علاوه بر اینها، یک داستان نسبتاً بلند هم دارم که در واقع رمانگ است. رمان به آن معنا نمی‌شود گفت، در حدود ۸۰-۹۰ صفحه است که ناشر را در حرف‌های کاغذی گذاشتم. آن دو مجموعه داستان که گفتم آماده است مربوط به سه سال‌ها اخیر است. یعنی هم حوادث داستان‌ها مربوط به سال‌های اخیر است و هم در این سال‌ها آنها را نوشته‌ام که مجموعه‌ایست داستان است. البته چرا این بیست داستان را در دو مجموعه تقسیم کردم به این خاطر است که چند تا از این داستان‌ها امکان گروهی مجوز چاپ دارند. بقیه داستان‌ها هم موضوعی انتقادی دارند، یعنی اعتراضی است به شرایط موجود من فکر می‌کنم اجازه چاپ به آن نمی‌دهند. آن داستان‌هایی که چنین وضعی دارند در یک مجموعه مستقل آماده تا زمانی که کشیش

در چاپ آنها حاصل شود. در هر صورت اگر ناشری مایل به چاپ مجموعه اول باشد و به لحاظ توزیع کتاب هم توانایی وامکانات داشته باشد من حاضر به همکاری هستم. واقعیت این است که من حال و حوصله دویزد دنبال ناشر را ندارم.



**تاریخ محبوبات ایران**

**انتانتار درماتی**  
انتانتار درماتی عنوان کتابی است تألیف قبل جزو با ترجمه چستا پاریس. این کتاب در پنج فصل تهیه و تدوین شده است که نویسنده در هر فصل از آن شیوه‌های مختلف کاتر درماتی را شرح می‌دهد. در کتاب حاضر گفته می‌شود که هر نمایش و اجرای تئاتر می‌تواند بسیاری از بیماری‌ها روانی و جسمی را درمان کند. نمایشات نظریه این کتاب را آماده چاپ خواهد کرد.

**تحولات جهانی**  
تحولات جهانی در زمینه‌های امپراطوری جدید، عنوان کتابی تألیف محمد کاظم است. این کتاب پیرامون جهانی شدن و تحولات جهانی و رفاه رخ داده در طی سال‌های اخیر به رشته تحریر در آمده و نویسنده در آن تلاش می‌کند با ارائه چهره و واقعی‌الات منجده به بررسی پشتوانه فکری تحولات جهانی و نقش‌ها که سازمان‌های بین‌المللی در این زمینه ایفا می‌کنند بپردازد. سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در تارک چاپ این کتاب است.

**نظام اجتماعی مغول**  
نظام اجتماعی مغول، عنوان کتابی تألیف ولادیمیر سف با ترجمه شیرین بیانی است. این کتاب از زوایه اجتماعی با نگاهی درونی به کاوش در شکل و ماهیت زندگی مغولان پرداخته است و انتشارات علمی و فرهنگی در تارک چاپ آن است.

**فلزکاری ایران**  
فلزکاری ایران در دوران هخامنشی، اشکانی و ساسانی عنوان کتابی است تألیف بل جت با ترجمه شهرام جوادیان. این کتاب مجموعه‌ای از تصاویر و توضیحات مرتبط با آن در خصوص هنر فلزکاری ایران پیش از اسلام است که انتشارات کتیبه هنر پردی ان نشر خواهد کرد.



**دو اصلاح و صد پوشش**

در شماره ۲۱۵ هفته‌نامه کتاب هفت (۲۸ تا ۱۳۴۲) گفت‌گویی از بنده (محمد لشکری فومنی) منتشر شده که عبارت‌هایی از آن به علت سهو‌هایی که معمولاً در مصاحبه‌های تلفظی ممکن است رخ دهد، موجب تغییر و تحریف‌های آسواب شده‌است. عبارتی که در آن شماره از قول بنده منتشر شد، چنین است: «کتاب بعدی من واژه‌نامه سنگسری است که الان آماده چاپ است. واژه‌نامه سنگسری هم‌راه یادداشت‌ها که نوشته گزانت وینتر (صورت صحیح: ویندفوهر) آلمانی و چر افعالی اعظمی سنگسری است. این دو نفر این کتاب را نوشتند که بسیار علمی و دقیق است. من آن را به فارسی ترجمه کرده‌ام.»

در متن بالا به وضوح مشخص است که اصطلاح «کتاب بعدی من» به آن معنا نیست که نویسنده این اثر اینجا بپردازد و این اثر «معلق» به من است؛ زیرا در ادامه می‌خوانیم که آن دو دانشمند بزرگ اپرتن آن بوده که نخست نام استاد اعظمی باید و آنگاه اسم استاد ویندفوهر این کتاب را نوشتند و من آن را به فارسی ترجمه کرده‌ام. بنابراین، «واژه‌نامه» در اینجا دقیقاً همان مترجم است نه صاحب اثر یا هر کس دیگر.

اما از آنجا که بنده طبق یک قرارداد، تنها بخش دستور کتاب (صفحات ۲۲۱-۲۱۱) را ترجمه کرده بودم، طبیعتاً نمی‌بایست مترجم کتاب شناخته شوم. زیرا بخش دوم اثر یعنی خود واژه‌نامه به دوزیان انگلیسی و فارسی (اما با حروف لاتین) ترجمه شده بوده است. این بخش دوم می‌بایست به نام خانم ماندانا اعظمی - که در قرارداد صاحب اثر شناخته شده - «تم بخورد. اما، برخلاف تأکید اینجا ب ترجمه مصاحبه‌کننده که نام خانم اعظمی حتماً ذکر شود، متأسفانه به علت کودکی در تنظیم مطالب این اتفاق افتاد که بدین وسیله نکته مهم مذکور دروغ می‌شود. امیدواریم سرکار خانم اعظمی این سهو تلفظی را ببخشایند.

در مورد کتاب «میلی در امپراتوری متأخر روم و چین سده‌های میانه» اثر ساموئل لیویر این دو نکته اصلاح می‌شود که سال تجدید چاپ این اثر در سال ۱۹۹۴ بوده است نه ۱۹۹۹. و دیگر آنکه بنده برای انتشار ترجمه فارسی آن از هیچ ناشری ذکر نام نکرده‌ام.